

Pregueu a Déu per l'ànima dels joves

En Miquel Muntaner i Secall, Antoni Galindo i Parras, Josep Cajete i Catà, Enric Alvarez i Carrió, Ramon Fernández i Paniagua, Fabricià Alarcia i Moran, Nemesi Fernández i Alonso, Ferran Delort i Delort, Francesc Basté i Junyent, Pau Junoy i Puntas, Josep Jubert i Llavanera, Josep Nogué i Buxeda, Eusebi Díaz del Pozo, Josep Pérez i Mur

(A. C. S.)

Morts durant les doloroses jornades de l'actual campanya africana i d'altres que, retornats d'aquell exili per traïdores malalties, feren l'etern traspàs arreu de Catalunya i Espanya, formant part del Primer Regiment d'Artilleria de Muntanya

Els soldats que fórem llurs companys, en assabentar de tan dolorosa pèrdua els amics i coneguts, els demanen un piadós record en llurs oracions i els preguen l'assistència al solemne funeral i misses que, en sufragi de llurs ànimes, se celebraran demà, dijous, a dos quarts d'onze del matí, a l'església de Nostra Dona de Pompeia

NO ES CONVIDA PARTICULARMENT

L'Excm. i Il·lm. Sr. Bisbe de Barcelona s'ha dignat concedir 50 dies d'indulgència en la forma acostumada

S'HA POSAT A LA VENDA EL DIETARI CATALÀ

llibre diari de caixa i indicador
de Catalunya per a l'any 1923

(segon de sa publicació)

Propietat de

**EDITORIAL CATALANA, S. A.
i SALVADOR BONAVIA**

Conté mapes i plànols
de la Nació Catalana,
interessant a les famí-
lies, comerciants, in-
dustrials, propietaris,
banquers, propa-
gandistes, em-
presaris,
etc., etc.

Edició única d'UN DIA EN PLANA: 3'50 ptes.

No es confongui aquest Dietari amb cap altre

DIPOSITS:

EDITORIAL CATALANA, S. A. SALVADOR BONAVIA
Carrer d'Escudellers, núm. 10 bis Tapineria, 13, llibreria

BARCELONA

Banca Marsans, S. A.

Valors - Cupons - Girs - Canvi - Cotons - Viatges

Rambla de Canaletes, 2-4
BARCELONA

Queda oberta la negociació del cupó

CÈDULES ARGENTINES 6 %

Venciment primer de gener 1923

Direcció telegràfica:

MARSANSBANK

Apartat de Correus núm. 1.

Telèfons números... 4530 A.
4531 A.
4532 A.

SUCURSAL A MADRID

Avinguda del Comte de Peñalver, núm. 18

FUSTES

Poso en coneixement dels consumidors d'aquest article, que estic descarregant del vapor «BERNICA», un variat assortiment de mides de fustes de FLANDES i AVET de les tan acreditades marques

les quals vendré sobre Moll
amb diferència de preu.

LLUIS CAMPS
Carrer Villanova, 6
entre Passeig de Sant
Joan i Estació del Nord

Societat Anònima HIDROELÉCTRICA ESPANYOLA

Capital: 40.000.000 de pessetes

Completament desemborsat

**Subscripció pública de 60.000 Obligacions
Hipotecàries al 6 per 100 d'interès anual,
de 500 ptes. cada una, amortitzables en 50
anys, amb cupons semestral de 1.º de maig
i 1.º de novembre**

Aquesta Societat, per escriptura pública atorgada el dia 20 d'octubre de 1922, davant del notari de Madrid don Dimes Adanez Horcajuelo, crea les 60.000 Obligacions esmentades de 500 pessetes cada una, amortitzables com a màxim en cinquanta anys, a partir de 1925, que quedaran garantitzades com a primera hipoteca amb el Salt de Dos Aigües recentment acabat i prestant servei amb una capacitat de 35.000 cavalls. Aquest salt, a raó de 200 pessetes cavall any, significa un ingrés de 7.000.000 de pessetes, mentre el servei de les Obligacions que es creïn sols n'importa 1.920.000 anuals. Amb aquest salt la producció de la Hidroelèctrica Espanyola en 1923 excedirà de 200.000.000 de quilovats hora a l'any.

Les dites 60.000 Obligacions, amb cupó semestral de primer de maig de 1923, han estat preses en ferm pels Bancs de Biscaia, Hispano-Americà, Central i Espanyol de Crèdit, els quals les ofereixen

al tipus de 95 per 100

o siguin 475 pessetes per Obligació, en subscripció pública que tindrà lloc el dia 16 del corrent mes de novembre.

Les demandes podran fer-se tant a l'Oficina Central dels dits establiments com en qualsevol de llurs sucursals, i se serviran per l'ordre en què siguin rebudes, donant-se per tancada la subscripció quan aquesta assolixi el total de les Obligacions que s'emeten.

Els pagaments s'efectuaran:

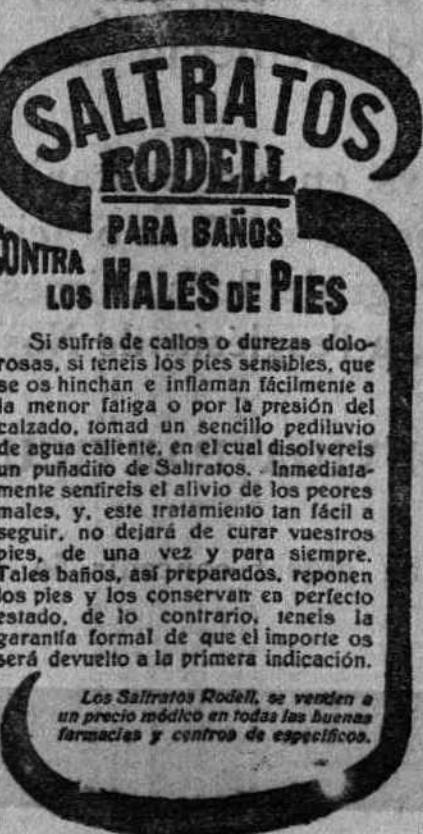
**50 pessetes en fer la comanda i
425 pessetes el dia 30 del corrent mes.**

Barcelona, 7 de novembre de 1922.

S'admeten subscripcions a títol irreductible: Banc de Biscaia, Passeig de Gràcia, 8 i 10; Banc Hispano Americà, Fontanella, 6 i 8; Banc Central, Ronda Sant Pere, 32; Banc Espanyol de Crèdit, Rambla d'Estudis, Canuda, 2, i altres Bancs i banquers de la plaça.

El Dr. M. Cusi i Vidal especialista en les malalties de la gola, nas i orelles, de l'Hospital de la Santa Creu, ha traslladat la seva consulta al **Passeig de Gràcia, 83, principal.** — Telèfon 3.274 A. — Visita de 11 a 1 i de 4 a 6.

**MARQUES, PATENTS
INFORMES COMERCIALS
GOBERNAMENT DE CREDIT**

Per mediació de l'antiga casa UNGRIA (Encarnación, 2, Madrid) es poden registrar, amb totes les garanties de la Llei, les marques de fabrica, comerç, ramaderia, etc., els noms comercials, els marxams i els productes farmacèutics; obtenir patents d'invenció, cobrar crèdits contra deutors morosos, entaular i obtenir informes i llistes de comerciants compradors, i per a prosperar en els negocis i guanyar diner convé subscriure's a **EL FOMENTO INDUSTRIAL Y MERCANTIL** i llegir el llibre «Arte de Vender», en les publicacions del qual es donen a conèixer el mitjans de fer fortuna, com s'han enriquit els majors comerciants del món, i com els negocis petits es fan grans, i com s'augmenten les vendes i les ganàncies en poc temps.

Representants per a Barcelona: **Francesc Rodríguez, Trafalgar, 17,** segon, segona.

Llogariem camp de Futbol

(60 X 103 metres) totalment o a mitges
Escriure a P. A. d'aquesta Administració.

ESTOMACAL

Con el Elixir Saiz de Carlos se curan las enfermedades del estómago e intestinos, aunque tengan 30 años de antigüedad y no se hayan aliviado con otros medicamentos. Cura las acedias, dolor y ardor de estómago, los vómitos, vértigo estomacal, dispepsia, indigestiones, dilatación y úlcera del estómago, hiperclorhidria, neurastenia gástrica, flatulencia, cólicos.

DIARREAS

disenteria, la fetidez de las deposiciones, el malestar y los gases. Es un poderoso vigorizador y antiséptico gastro-intestinal. Los niños padecen con frecuencia diarreas mas o menos graves que se curan, incluso en la época del destete y dentición, hasta el punto de restituir a la vida a enfermos irremisiblemente perdidos. Lo recetan los médicos.

De venta en las principales farmacias del mundo y Serrano, 30 - MADRID
Se remite folleto a quien lo pida

GALERIA ROBIRA

FERNANDO, 59

Queden exposades les darreres creacions de l'eminent pintor J. Mir

En honor de N'Apel·les Mestres

El diumenge vinent, a dos quarts de deu de la vetlla, tindrà lloc a l'Orfeó Gracienc una sessió solemne en honor del gran poeta N'Apel·les Mestres, en la qual hi seran llegides, ultra diverses poesies seves, moltes composicions originals inèdites del nostre poeta. Hi pendran part en aquesta sessió, el tenor N'Emili Vendrell, la senyoreta Pilar Ruti, sopran, els pianistes En Joan Molinari i En Joan Massih, l'Esbart de Rapsodes de l'Ateneu Enciclopèdic Popular i la Secció Choral de l'Orfeó Gracienc.

Obituari

ANIVERSARIS

N'Eduard Chaloux i Guizard, Mort el 4 de novembre de 1921. Divendres, de deu a dotze, misses a l'església de Sant Vicenç de Paul.

FUNERALS

Na Maria Pibernat i Sabi. Mort el dia 9 del corrent. Divendres, a les nou, a la parròquia de Sant Fost de Campcentelles.

Na Carolina Clarasó i Torres, vídua de N'Antoni Bucadé. Mort el 9 del corrent. Demà, a les deu, als Domíngues.

Na Júlia Cugat i Vidal. Mort el 31 d'octubre darrer. Demà, a les deu, als Josepets.

Na Maria Vives i Canals. Mort el 9 de setembre darrer. Divendres, de deu a dotze, misses als Domíngues.

Na Josepa Pagès i Corominas. Demà a les nou, a Santa Maria de Merola (Puigreig).

En Joan Arnaldo i Visa. Mort el 9 del corrent. Demà, de deu a dotze, misses a Betlem.

PARTICIPACIONS DE DEFUNCIO

Na Dolores Ximmi i Bonhome. Enterrada aquesta tarda a Cementiri Nou.

La nena Maria Buxeda i Corominas. Enterrada aquesta tarda al Cementiri Vell.

Na Josepa Oslé Saez de Medrano de Pons. Enterrada aquest matí al Cementiri Vell.

En Jesús Getan i Broto, vídua de Na Pilar Serena. Enterrat aquesta tarda al Cementiri Nou.

El nen Manuel Sivit i Cambrubi. Enterrat aquesta tarda al Cementiri Nou.

NOTÍCIES DE LA PENÍNSULA

(Telegrames i conferències de LA VEU)

CONGRES

Madrid, 14, 8'30 nit.

Mentre es fa el sorteig, els diputats fan rotllos entremig dels escons i a l'hemicycle i contenten acaloradament el curt debat que hi ha hagut i els seus resultats. En un dels rotllos hi ha els caps de la concentració liberal, i en altra rodona hi ha el comte de Romanones amb els seus amics més significats. De tant en tant se senten aplaudiments llunyans, que vénen de fora de la Cambra, dels passadissos. Es diu que són ovacions que els conservadors tributen al senyor Sánchez Guerra.

A poc a poc la sala es va despo-blant i s'acaba el sorteig de les seccions.

S'entra a l'ordre del dia.

Continua discutint-se el projecte de llei d'ordenació ferroviària.

El senyor CANALS consumeix el se-

gon torn en contra de la totalitat del dictamen.

Estableix tres aspectes en el problema ferroviari: un de cost, un altre de capacitat de crèdit i un altre d'organització. Els dos primers tenen caràcter unívocals, i el darrer és especial d'Espanya: d'aquí ve que la nota característica, a Espanya, és la desorganització.

En examinar el primer aspecte del problema, combat l'aplicació de la jornada de vuit hores a la indústria ferroviària.

Creu que darrerament els Governos han agreujat la situació de la capacitat financiera, amb les mesures adoptades prop de les Companyies. També una gran part de responsabilitat ateny als Governos, tocant a l'organització dels serveis ferroviaris.

Fa una acurada crítica de cada una de les bases del dictamen i, en referir-se a les funcions de l'assessor tècnic, el lloca a un alt funcionari de Finances, catedràtic de la Universitat Central, del qual diu que fan grans bocades tots els ministres i sots-secretaris, però en la ciència del qual no té una gran confiança l'orador.

El senyor BARCIA. — Doncs, som molts els qui tenim la satisfacció de creure en la ciència d'aquells professors.

El senyor CANALS. — Jo voldria tenir-ne proves.

El senyor BARCIA. — S. S. és molt difícil de convèncer-lo. (Rialles).

El senyor CANALS segueix dient que els assessors tècnics tenen molt d'avantatge per a causar admiració als savis i als profans, quan usen un llenguatge enrevessat: els primers, perquè es complauen amb el voluntari sofriment d'aquells turment, i als profans, perquè raonen així: «Això, quan jo no ho entenc, deu ésser molt meritori». (Rialles).

El senyor BARCIA. — S. S. només pot parlar així per absolut desconexament dels informes d'aquells senyor que el lloca.

El senyor CANALS es refereix al Consell Superior Ferroviari, i diu que la seva autonomia no es veu per enlloc.

Segueix examinant amb tot detall alguns extrems del dictamen, i, quan ja fa estona que parla, demana descans.

El PRESIDENT li pregunta si li queden galtes coses per a dir, i el senyor Canals contesta afirmativament.

El PRESIDENT suspen el debat, deixant l'orador en l'ús de la paraula per a un altre dia i aixeca la sessió a les set.

LES MANIFESTACIONS ESCOLARS

Madrid, 14, 6'15 tarda

Aquest matí han continuat les manifestacions estudiantils.

Les forces de seguretat han donat diverses carregues, creient els manifestants a cops de pedra, ferint a dos policies.

Dels escolars han resultat ferits d'importància dos, entre ells Pere Domé, fill del col·lifer andalús, i alguns contusos.

On els avalots han tingut més gravetat ha estat a la Facultat de Medicina.

Els alumnes estaven molt excitats a conseqüència dels successos d'ahir, en els quals fou ferit de gravetat un estudiant de Medicina.

Ha estat tal el tumulte que ha mo-

tivat el tancament de botigues i comerços.

Quan els guardies donaven una enèrgica càrrega, els escolars es refugiaven a la facultat. Les portes d'aquesta han estat tancades, quedant molts estudiants al carrer. Com que els guardies continuaven carregant, els que estaven dintre de la facultat des de les finestres tiraven als guardies pedres i maons.

Finalment han arribat reforços de seguretat de cavalleria, aconseguint dispersar els manifestants.

Han resultat alguns contusionats i s'han practicat diverses detencions.

LA TARDA AL CONGRES

En acabar el debat promogut per la proposició dels liberals, els passadissos del Congrés s'han omplert de diputats i periodistes.

En comparèixer el senyor Sánchez Guerra al passadís central, dirigint-se al despatx de ministres, els diputats conservadors l'han rodejat, aplaudint-lo calurosament.

El senyor Sánchez Guerra, emocionat, donava les gràcies, i en aquesta forma s'ha retirat al despatx del senyor Bugallal, primer, i al seu després.

Allí han acudit a felicitar-lo nombrosos senadors i diputats.

Els comentaris eren apassionats.

Com és natural, tots els conservadors i liberals reconeixien que el resultat de la sessió d'ahir havia estat favorable al Govern i desagradable per als liberals.

El senyor Alvarez deia:

— La jornada ha estat beneficiosa per al senyor Sánchez Guerra. Cal fer-li justícia de reconèixer que és un home parlamentari i que ha tingut la valentia de portar aquest assumpte a les Corts, desafiant les iras dels seus propis correligionaris, i en aquesta conducta ha coincidit en el criteri exposat pels personatges de la Concentració Liberal a Saragossa.

Ara, el que és necessari és que al projecte segueixi una conducta de justícia absoluta amb l'exèrcit.

De res serviria la llei si la justícia i la influència segueixen imperant en l'adjudicació de les recompenses i en les relacions del Govern amb l'exèrcit. De seguir com abans, seguirà de nou la tenebrosa clandestinitat i els perills que es volen evitar, resorgint amb major força.

ELS ESTUDIANTS DE FARMACIA

Reunits en assemblea general els estudiants de Farmàcia prengueren els acords següents:

Primer.—Eleva la seva protesta al Govern.

Segon.—Prestar apoi a l'acord del Rector de la Universitat respecte a l'entrada de persones estranyes a la Facultat.

Tercer.—Assistir a les classes mentre no s'acordi altra cosa amb els altres estudiants.

Quart.—Donar coneixement a la premsa d'aquests acords.

Cinquè.—Protestar contra la manera de procedir de la força pública davant del director de Seguretat.

I sisè.—Nomenar una comissió perquè s'entengui amb els altres estudiants.

La protesta que els referits estudiants han elevat al Govern diu així: «Reunits els estudiants de la Facultat de Farmàcia en assemblea general acordaren per unanimitat elevar a V. E. la més enèrgica protesta en pro de la supressió de les Juntetes de defensa o Comissions informatives».

Es un sentiment general que batega en totes les classes estudiantils i creiem un deure unir la nostra proposta a la de tots els espanyols que clamem per la desaparició d'aquests organismes».

OPINIONS DELS POLITICS

Madrid, 14, 9'15 nit

El senyor Alcalá Zamora deia: —Crec que s'ha fet bé de presentar la proposició, perquè el redactar-la abans de conèixer el projecte confirma que és el Govern qui copia solucions d'altri. I em sembla que tampoc avui no es provocarà una solució, però tinc la repulsa més terminant i enèrgica contra la desconsideració que significa el procedir teatral del president i l'oportuna provocació amb la seva actitud final.

L'ex-ministre de la Guerra, general

Villalba, que també es trobava als passadissos del Congrés, aplaudia sense reserva ço que el Govern ha fet, no sols quant a la decisió d'haver envist el problema militar dissonant les Juntetes, sinó també quant a la forma que proposa per a les recom-penses, car acaba amb l'antiga benevolença que conduïa a carteres improvisades i premis d'una manera que no deixa de constituir un estímul als qui s'han distingit per llurs condicions de comandament en operacions de campanya.

Jo considero — ha acabat dient — la qüestió militar definitivament acabada.

El diputat socialista Indalecio Prieto, deia:

—Quan he vist que aplaudien alguns dels qui ho feien més xardorosa-ment, no he pogut estar-me de somriure, com m'han fet somriure molts d'altres forçats a tenir quietes les mans. Ara el problema porta al següent enigma: què passarà ara, si, malgrat l'acord del Parlament destruïnt l'estructura oficial de les Juntetes de Defensa, aquestes subsisteixen? Perquè, fins avui, les Juntetes, en llur acció clandestina i il·legal, desatacaven els governs; però, a partir de l'acord que el senyor Sánchez Guerra ha reclamat avui del Parlament, des-actuaran també, si subsistissin, les Corts. Per tant, la situació no s'aclearà amb l'aprovació d'aquest projecte de llei, sinó amb els actes d'energia per a posar-ho de veres en vigor si no desaparegués la situació amb què es vol acabar.

L'altre projecte, el de recompenses, em sembla la colització a peu fet de l'apituitud i del valor, però no resol la qüestió.

El senyor Lerroux manifestava:

—Ha estat una bona jornada per al Govern, deslluïda només, quant al conjunt parlamentari, perquè ha estat apuntada una mala intenció que, si hagués prosperat, m'hauria obligat a demanar la paraula per a explicar la meua abstenció i la de la minoria en el cas d'haver-se arribat a votar la proposició.

Algú ha volgut veure en aquestes paraules com una al·lusió a En Romanones, i per això els periodistes han acudit al comte, qui ha dit:

—Jo duia preparada una proposició incidental semblant a la que, en arribar a la Cambra, m'ha presentat el senyor Villanueva; i, com que aquesta coincidís amb la meua, jo no he tingut inconvenient a firmar-la, desistint de presentar la meua.

El senyor Alba coincideix, en els seus judicis, amb els del senyor Alvarez, afegint:

—L'acte d'ahir ha estat un torn més en el mite de Saragossa. Precissament el meu punt de vista sempre ha estat aquesta fórmula, que no solament valgués exposar en la capital aragonesa, sinó que en l'última consulta que em va fer el Rei valgués expressar una idéntica.

Els periodistes han parlat amb el ministre de la Governació sobre els judicis que havia merescut als personatges de l'esquerra el projecte dissonant les Juntetes.

El senyor Pineda s'ha limitat a contestar:

—El Govern continuarà el seu camí, i assumeix la responsabilitat de tot el que passi.

Després el ministre ha pregat als periodistes que desmentissin l'espècie circulada d'haver mort un dels estudiants ferits en les manifestacions d'ahir.

El senyor Sánchez Guerra ha marxat del Congrés a les sis de la tarda, sense fer cap manifestació.

El comte de Bugallal deia:

—Em sembla perfectament ço que el Govern ha fet. Ha trobat una fórmula fèl·la, en el seu projecte de llei, per a resoldre les dificultats presents.

Al Senat també s'ha comentat molt el projecte de llei dissonant les Juntetes Militars.

Parlant de la situació política, l'ex-ministre senyor Burgos Mazo deia:

—Avui quedarà aclarida la situació política. Quedaran constituïts tres únics partits, tots els quals comencen llur nom amb la lletra C: conservadors, concentrats i conjurats.

L'ex-ministre senyor Golcochea ha dit:

—Encara que sigui un bé per als liberals, és un bé per al país, i que sigui benvingut.

El senyor Duran i Ventosa deia:

—Però, les Juntetes es constitueixen per un projecte de llei? Jo crec que hauria estat prou, per a disoldre-les, la publicació d'un Decret.

El general Luque ha dit que és de suposar que el projecte portaria un article pel qual se suspengué per temps indeterminat l'actuació dels tribunals d'honor. Si no fos així, podria passar que les Juntetes segueixin com abans, actuant a la sombra.

El senyor Sala ha manifestat que el triomf del senyor Sánchez Guerra és un triomf fàcil, perquè tot el que ha fet el Govern és anticipar-se al desig de tothom.

Veurem — afegia — si quan es discuteixi el dictamen de responsabilitats es mantindrà el president del Consell en la mateixa tesitura.

EL SUPPLICATORI CONTRA EN BERENGUER

Ahir el Consell Suprem de Guerra i Marina va remetre al capità general de la regió el suplicatori per a processar l'ex-Alt Comissari, general Berenguer, perquè el capità general el remet, a son torn, al ministre de la Guerra.

El Consell Suprem de Guerra i Marina ha processat també el coronel Sirvent i prossegueix activament la seva tasca amb relació als altres procediments.

El general Aguilera no anirà al Senat mentre es discuteixi el suplicatori per a processar el general Berenguer.

Així ho ha manifestat ell mateix, car li fóra violent, essent president del Consell Suprem de Guerra i Marina, el fet de presenciar el debat en el qual es discuteix la concessió d'un suplicatori demandada per aquell Consell.

Finalitzada la sessió del Senat, i al despatx del president de la Cambra, han celebrat una extensa conferència els senyors Sánchez de Toca i general Berenguer, conversant relacionada, sens dubte, amb els propòsits d'aquest últim amb relació a la petició de l'annul·lat suplicatori per a processar-lo.

EL DEBAT SOBRE LES RESPONSABILITATS

Madrid, 14, 10'30 nit

A última hora de la tarda els senyors Sánchez Guerra, Espada, Lema i vescomte de Eza, han celebrat una detallada conferència amb el president de la Cambra, comte de Bugallal.

A aquesta conferència s'hi dona una gran importància. Es creu que es relaciona amb la discussió de l'expedient Picasso, que potser comenci demà mateix.

A última hora ha sortit de la sala de sessions el comte de Romanones, i els periodistes l'esperaven impacientment.

Ja deuen haver vist l'error que han sofert els qui suposaven maliciosa-ment que l'acte del tinent coronel Millán Astray estava inspirat per mi o suposaven que jo havia elegit el moment. Posats a pensar maliciosa-ment, s'hauria de creure que el que havia obrat utilitzant el tinent coronel Millán Astray era el propi president del Consell, al qual jo crec que hauria estat fàcil d'aconseguir un ajornament de tres o quatre dies en l'acte del cap del Tercer. Es veu que era convenient que, mitjançant l'acte d'En Millán Astray, es produís tot l'adull que s'ha produït, per a venir al Parlament i llegir el projecte de llei d'èxit segur.

Ara — ha afegit — veurem això de les responsabilitats. I, dirigint-se al senyor Alcalá Zamora, que era entre els periodistes, li ha dit:

—No cregui que s'aconsegueixi res amb el lluminós informe que ha fet; perquè, si fos possible que l'estat d'opinió arribés a límits de tanta intensitat com ha arribat en això de les Juntetes, el president del Consell fóra capaç de presentar-se una tarda al banc blau i mostrar els caps dels senyors Allendesalazar, vescomte de Eza i altres personatges conservadors als quals es tracta de dirigir la responsabilitat. A l'hora de cercar èxits, no ens parem en res.

Després ha insistit en la necessitat urgent que el dil·lus, tirant llarg, es posi a discussió l'assumpte de les responsabilitats deduides de l'expedient Picasso.

UNA CONFERENCIA

Aquest matí ha estat cridat el president de la Comissió informativa de

L'Arma d'Infanteria, coronel Nouvilas, pel sots-secretari de Guerra, amb el qual ha conversat llarga estona sobre la qüestió del dia.

L'ACTIUT D'EN MILLAN ASTRAY

Al Congrés ha circulat aquesta tarda el rumor que el tinent coronel Millán Astray, quan ha sabut que quedaven dissoltes les Comissions informatives, havia retirat la petició formulada per a retirar-se de l'exèrcit.

EL PROJECTE SOBRE VAGUES DE FUNCIONARIS

El projecte de llei sobre vagues de funcionaris públics, llegit al Senat pel ministre del Treball, reconeix el dret d'associar-se, necessitant l'associació que expressament l'aprovi el Govern.

En el cas de contravenir la negativa ministerial, s'incorrerà en desobediència greu.

L'abandó o cessació col·lectiva del servei implicarà la immediata separació definitiva d'aquest, sense formació d'expedient i sense cap recurs.

Igualment es castigaran els actes de desordre o passivitat en compliment del servei.

Els instigadors, si no es suspèn el servei, sofriran el mateix càstig, i, si se suspengués, incorreran en presó correccional en el seu grau mínim i inhabilitació per a càrrecs públics durant deu anys, sense perjudici de la responsabilitat civil.

Quan l'abandó o cessació afecti tot un cos o organisme, el Govern en decretarà la dissolució.

EL PRESIDENT DE LA JUNTA D'INFANTERIA

El coronel Nouvilas, cap, com es sabut, de la Comissió informativa de l'Arma d'Infanteria, ha dit aquest matí que no podia fer manifestacions.

—En realitat — ha afegit — tot l'interès de la qüestió està en el Parlament. Durant tot el dia han desfilat per aquest Departament del Ministeri de la Guerra nombrosos paisans i militars, àvids de conèixer notícies; però, com que de notícies no n'hi ha, sols hem pogut contestar que el Govern es qui parlarà en la Cambra popular.

— Es diu que el senyor Sánchez Guerra portarà un projecte dissonant les Comissions informatives — ha dit un periodista.

— Ho ignoro; sols puc assegurar-li que la Comissió que tinc l'honor de presidir, ha actuat únicament en assumptes del servei i la seva actitud davant els conflictes actuals, ha estat la d'un espectador com els altres. No ens hem embolicat per res en aquests assumptes, que són de l'exclusiva competència del Govern. Les Corts decidiran.

COMUNICAT OFICIAL DEL MARROC

Madrid, 15, 12'30 matinal

El comunicat de Guerra d'aquesta nit diu:

«El general encarregat del despatx participa a aquest ministeri:

Res de nou als territoris de Ceuta, Tetuan i Larraix.

Al de Melilla, forces que prestaven servei de protecció a la carretera de Drius en una emboscada aconseguien sorprendre una partida de malfactors, entaulant-hi un fort tiroteig, prenent a l'enemic un mort i tenint per la nostra part dos ferits lleus.

Segons em comunica la policia de Drius, s'ha presentat el soldat del regiment de Melilla Antoni Malonda, que es trobava presoner i pogué fer-se escapol.

SENADOR VITALICI

Ja han arribat a l'Alta Cambra els documents justificatius del nomenament del comte de San Lluís per al càrrec de senador vitalici.

La Comissió d'Actes i Qualitats es reunirà demà, a les quatre de la tarda, i, com que el cas no ofereix dubtes, segurament demà mateix serà llegit el dictamen.

EL CONFITE DEL RAM DE LA FUSTA

S'ha celebrat aquest matí a la Casa del Poble un miting organitzat pel Sindicat del ram de la fusta.

Han parlat Cantillana, qui diu que la unió de la classe patronal l'havien feta les equivocacions dels obrers, i això ocasionà un escàndol; Chicharro, qui afirma que tots els del sindicat han de continuar units, i aconsella

que no s'entri al treball; Ibáñez, qui assegura que els obrers que han signat les bases patronals són uns ignorants; i Bru Navarro, qui sosté que si les falta, la Casa del Poble decretaria l'atur general a Madrid.

El míting ha terminat a les dotze.

EN MILLAN ASTRAY I EL PRESIDENT. — MANIFESTACIONS D'EN SANCHEZ GUERRA.

Pels volts de dos quarts de nou de la nit, el senyor Millán Astray, acompanyat de dos capitans del Terc, ha arribat al domicili del senyor Sánchez Guerra, i immediatament de passar-li l'argenta, ha estat rebut pel president del Consell.

L'entrevista ha estat molt curta i s'ha desenrotllat així:

— Senyor president — li ha dit el senyor Millán Astray —: m'he permès de venir a molestar-lo per a felicitar el governant que amb l'acte realitzat, dissolent les Juntes Informatives, ha prestat en la tarda d'avui un gran servei a la pàtria.

Jo sentiria que amb l'actitud adoptada per mi, inspirada en un principi de justícia, hagués produït molèsties a vostè.

El senyor Sánchez Guerra li ha contestat que des del primer moment respecta la seva decisió, a la qual no vaig posar el més petit obstacle, i que, si alguna queixa en pogués tenir, era única i exclusivament que en qualsevol moment pogués haver dubtat que ell faltés als seus deures de governant.

Parlant després el senyor Sánchez Guerra amb algun dels seus íntims, ha declarat que en el Consell del diumenge va quedar convinguda la dissolució de les Comissions Informatives, juramentant-se tots els ministres per a no donar a la publicitat l'acord. Aquest, ultra els ministres, només el coneixia el Rei, i ho ha comunicat aquest matí al senyor Maura, el qual l'ha felicitat per la decisió adoptada.

A mi — deia el president — m'ha estat molt fàcil entendre el projecte, perquè des del mes de setembre tenia ultimada el projecte sobre recompenses.

He de fer notar — afegia — que les Juntes Informatives no s'extralimitaren en llurs funcions, perquè, si hagués sorgit qualsevol acte d'indisciplina, el projecte l'hauria convertit en Decret.

En definitiva, no està acordat el nomenament del coronel Serrano per al comandament del Terc estranger, i si bé és el candidat que té més probabilitats, ha sorgit el nom del coronel Valenzuela.

Naturalment — ha dit el senyor Sánchez Guerra — la designació recaurà en un coronel.

S'havia parlat del comandant Franco, però és el més jove de la seva promoció, i el nomenament, per la raó apuntada, ha quedat descartat.

El senyor Sánchez Guerra ha rebut multitud de felicitacions de Madrid i de províncies.

Els senadors ministerials li han anunciat que demà es proposen tributar-li una afectuosa acollida en arribar a l'Alta Cambra.

Aquesta mateixa nit el senyor Sánchez Guerra ha rebut la petició del Consell Suprem de Guerra i Marina per a processar el general Berenguer.

El suplicatori es proposa transmetre'l demà mateix al Senat.

EN MILLAN ASTRAY, SUMARIAT

Com hem anunciat aquesta tarda, el «Diario Oficial del Ministerio de la Guerra» publicarà demà una Reial ordre disposant que el tinent coronel don Josep Millán Astray, passi a la situació de disponible en la primera regió, fent-se càrrec de l'esmentada unitat, interinament, el comandant Franco.

Com es recordarà, en una recent conversa amb els periodistes, el sots-secretari de Guerra parlà d'una disposició en virtut de la qual, en instruir-se sumari a qualsevol cap o oficial de l'exèrcit, quedaven automàticament en la situació esmentada.

Fundant-se en això, s'assegura que s'han donat per acabades les diligències prèvies, essent sumariat el senyor Millán Astray a causa del seu famós manifest.

Una volta s'ha llegit el projecte de dissolució de les Juntes Informatives, el Govern farà que es trameti reglamentàriament la sol·licitud de retir del senyor Millán Astray, i segurament serà acceptada, quedant, per consegüent, fora de l'exèrcit el cap del Terc.

Sembla que hi ha el propòsit de fer coincidir la decisió del retir amb la promulgació de la llei, dissolvent les Juntes.

Altres asseguren que no caldrà concedir el retir, perquè el senyor Millán Astray quedarà separat de l'exèrcit en virtut de la sumària que se li instrueix.

A última hora s'assegura que se-

ria nomenat cap del Terc d'estrangers el coronel Serrano, qui ha comandat durant la campanya el regiment d'Àfrica.

EL RETIR OBLIGATORI

El president de l'Institut de Previsió, general Marvá, ha comunicat al ministre del Treball la conclusió de la tasca de la comissió assessora patronal i obrera del retir obligatori, fent constar els següents extrems:

Primer. — Constitueixen un feliç assaig d'actuació en absolut paritari, en la qual el president, senyor Sallés, dirigit amb veritable encert, sense vot, les deliberacions, arribant-se a solucions de coincidència en els importants i difícils assumptes a tractar, i en el funcionament i deferència al Consell de Patronat, i no es presenten dificultats, ni tractant-se d'una comissió que actuava sense reglamentació escrita.

Segon. — Els principals assumptes acabats són els de formació del reglament de la comissió, atenció als assaigs de procediment per a facilitar el retir obligatori en el camp, eficàcia de les disposicions vigents referents a les quotes a càrrec de l'Estat, durant el servei militar dels obrers, aplicació estricta del procediment automàtic de filiació prèvia i instàncies patronals amb obtenció d'especial benefici.

Tercer. — Han estat explícites les afirmacions de la personalitat de la comissió, amb caràcter paritari, en relació amb el règim de filiació autònoma que estatueix l'Institut i la justificada intervenció del règim nacional de prevenció, especialment en la part social.

Quart. — Han estat molt expressives les manifestacions en favor de l'acció social d'obres i patrons perquè arribi i es desenrotlli el retir obligatori.

Cinquè. — Els darrers actes realitzats són els de la designació d'un patró i un obrer, ultra els de Catalunya, per a intervenir en la Conferència Nacional de Barcelona, i secció d'una comissió permanent com assessora, mantenint en absolut caràcter paritari, i una crida social a l'actuació de les Caixes Colaboradores de Castella, que ha estat promptament atès pel president de la Diputació provincial de Burgos, i la representació castellana en la comissió, existint, en primer terme, una noble i recíproca deferència entre les de Burgos i Valladolid.

NOTA BURSATIL

A Borsa es comentaven favorablement la dissolució de les Juntes i les notícies rebudes durant la sessió.

Acusen fermesa l'Interior i l'Exterior. Els Amortitzables estan fluïxos. En valors industrials i de crèdit, poc negoci i reduïda variació.

La moneda estrangera molt ferma, especialment els Francs, que pugen 225 per cent; els suïssos guanyen 50 cèntims, els marcs, 5; les lliures, 165 i els belgues, 250. Els dòlars no varien i els escuts i llires baixen dos i mig i set cèntims, respectivament.

LA CENSURA

«La Acción» es queixa de la desigualtat amb que s'aplica la censura, per als diaris de províncies, no permetent que publicuin els informes que s'insereixen en els d'Madrid, i causant-los un evident perjudici, sense que redundi en benefici de la tranquil·litat pública, ja que només s'aconsegueix retardar per algunes hores el coneixement de ço que el Govern, amb tanta cura, tracta d'amagar.

A LES MANIOBRES

El Rei ha marxat aquest matí a Villa del Prado, acompanyat del general Milans del Bosch, per a assistir a les maniobres del regiment de León.

FELICITACIO REGIA

De seguida que el Rei s'ha assabentat de la concessió del Premi Nobel a En Benavente, li ha dirigit un cabograma de felicitació, unint-se a la joia que ha causat a Espanya tan merescut premi a l'insigne dramaturg.

FERITS I CONTUSOS

En les manifestacions estudiantils d'aquest matí, han estat curats a la casa de socors del districte, el capità de Seguretat, Ramon Avarran, el guarda Ildefons Castejón i els agents Emilià Garcés i Josep Abad.

Totes les ferides són de cops de pedra rebuts durant la barreja.

Hi ha infinitat d'estudiants contusos, però cap d'aquests no ha rebut auxil·li facultatiu a la casa de socors.

EN MILLAN ASTRAY

Diu un diari de la nit que el senyor Millán Astray ha retirat els documents en els quals sol·licitava el retir.

La notícia no és exacta.

Mitjançant una sol·licitud es proposa desaparèixer les causes que

determinaran la seva decisió, demanar al Govern el reintegrar a l'exèrcit.

Podem assegurar que s'accedirà a la demanda, i que, passats alguns dies, se'l designarà amb el càrrec de tinent coronel en comissió per a l'estranger.

VENDA DE VAIXELLS

La «Gaceta» publica una R. O. de Marina, disposant que es procedeixi a la venda dels vapors «Espanya número 2» i «Espanya número 4», a tenor de l'unit plec de condicions, que s'haurà de publicar a la «Gaceta» de Madrid, i als Butlletins Oficials de les províncies de Barcelona i Biscaia.

DE LARRAIX

Larraix. — Els comandants Martínez Carmen i Cruz Conde, d'enginyers i artilleria, respectivament, han arribat avui per a fer els estudis necessaris per a l'emplaçament de les estacions radiològiques per al servei de avions.

VAGA SOLUCIONADA

Corunya. — S'ha solucionat la vaga de tipògrafs mitjançant mútues concessions.

Avui s'ha reprès la publicació dels diaris.

LEGIONARIS LLICENCIATS

Vigo. — Fa alguns dies que arribaven a aquesta ciutat 650 legionaris del darrer llicenciament, els quals embarcaren cap a Cuba el dia 25.

Al·legant que el Govern no els paga, s'han dedicat aquests dies a sol·licitar en alguns llocs que se'ls facin subscipcions.

El general governador ha publicat una ordre de la plaça en la qual es diu que els legionaris són socorreguts amb tres pessetes diàries i que poden menjar i dormir a la caserna.

L'ordre afegeix que seran detinguts els legionaris que demanin almoïna.

LA VAGA DE BILBAO

Bilbao. — Aquest matí els tramvies han circulat conduïts per la força pública, sense esdevenir-se cap incident.

En els vehicles hi anava nombrós públic.

A les deu del matí, la Comissió de vaga dels tramvies ha rebut una invitació de l'alcalde perquè conferenciessin amb ell i fossin designats tres companys de l'esmentada Companyia.

NOTA BURSATIL

Madrid, 15, 2 matinalada.

Al Teatre Eslava la companyia de Martínez Sierra, ha representat, per primera vegada a Madrid, «El pavo real».

L'èxit ha estat gran.

Al final dels tres actes, N'Eduard Marguina ha sortit a escena moltes vegades.

Diferents passatges de l'obra han arrencat grans ovacions.

En «El pavo real», segons la impressió general, culmina el geni del poeta.

El decorat, d'En Fontanals, prodigiós; ha estat celebradíssim.

En Fontanals ha sortit en escena amb En Marguina.

Catalina Barcena ha obtingut un asenyalat triomf.

La representació de «El pavo real» ha constituït un esdeveniment artístic.

DE MELILLA

Melilla. — A causa del mal temps ha suspès la seva sortida cap a Màlaga el correu de Melilla.

S'està sense comunicació postal amb Espanya.

Han marxat al camp de Drius el kaid el Rifí, l'interventor senyor González i els capitans de la policia senyors Fortea i Alonso.

Van a les operacions que es faran aquesta setmana sobre Beni-Ulisch.

Els «gums», comandats pel senyor Muñoz Rocatallada, començaren anit passada el servei de protecció a la carretera de Batel a Dar Drius, descobrint, a punta de dia, un grup de rebels que es retirava a Sidi-Alli, al tossal de Kelacha. Els «gums» sostingueren un tiroteig amb l'enemic, que va fugir. L'enemic abandonà un mort, dos fusells, dos cavalls morts i una muntura. Per la nostra part tinguérem dos ferits. Es el primer escarment que donen aquestes forces als bandolers que comanda Burrajai i l'ex-tinent de la policia Mad-Boyd.

Es confirma que Sidi-Alli-Kerben, cap religiós i polític del tossal muntanyós de Muley-Kerken, que treballava ara a favor d'Espanya, ha estat mort per la gent de Burrajai quan retornava al zoco de Telatza. A conseqüència d'aquest assassinat els Beni-Buyani han declarat que venjaran en els de Melitza aquest deute de sang.

MUTUALITAT

A proposta del ministre de Gràcia i Justícia el Rei ha signat un decret

aprovant el Reglament orgànic d'una associació mútua benèfica i col·legi per als descendents i germans menors desvalguts dels funcionaris de les carres Judicial i Fiscal, secretaris lletrats dels Jutjats i Tribunals i empleats dels cosos tècnics administratius, secretaria de Gràcia i Justícia, Direccions generals dels Registres i de Presons.

El dit decret estableix que l'Associació amb personalitat jurídica pròpia i patrocinada pel ministre de Gràcia i Justícia neix amada del sentiment de companyonatge pur.

Regula detalladament el govern i administració de la institució les atribucions i deures i funcionament del seu consell administratiu la situació dels fons socials i la manera amb que s'han de retre comptes detallats i justificats de l'actuació de cada any social i determina que els dins de l'associació seran: auxiliar, amb una quantitat en metàl·lic, la família o beneficiari designat pel soci a la defunció d'aquest; fer als socis antics en metàl·lic, sense interès, en cas de trasllat, malaltia o altre justificat premi; pagament de pensions de retir als associats i de viduitat i orfanessa a les vídues i orfes; establir premis o remuneracions per als associats que es facin creditors a aquesta distinció; facilitar-los l'adquisició de llibres i revistes en avantatjoses i excepcionals condicions econòmiques; etc.

L'associació estarà dotada dels recursos pecuniaris que han de resultar també beneficisiosos per als socis i d'indubtable i benefactora transcendència social, car ha de contribuir a la interior satisfacció i a la independència dels jutjadors, fortament apel·lada per l'opinió pública.

La creació de tal institut, temps ha que la desitjaven i demanaven amb viu afany els funcionaris de les carres Judicial i Fiscal.

REPOBLACIO FORESTAL

La «Gaceta» d'avui publica una Reial ordre del ministeri de Foment dictant instruccions complementàries per a l'execució del Reial decret de 21 de setembre de 1790, sobre repoblació forestal.

CURS ESPECIAL

El Diari Oficial publica una Reial ordre autoritzant la sots-secretaria de Instrucció pública i Belles Arts que organitzi en aquesta Cort durant el mes de desembre vinent, un curs especial de Pedagogia i Metodologia per als catedràtics numeraris dels Instituts, les bases del qual són les següents:

Les matriculables seran limitades, gratuïtes i voluntàries.

Les matèries seran circumscrites a l'expansió que permetin els recursos del pressupost.

Els professors seran escollits per la sots-secretaria, i, d'acord amb aque-

ta, seran formulats i determinats el programa, nombre de lliçons i duració i totes les altres condicions i detalls necessaris per a organitzar el curs.

El ministre d'Instrucció Pública i Belles Arts abonarà als catedràtics matriculats el viatge en primera classe a aquesta Cort des de les distintes poblacions on tinguin llur residència oficial, i llur retorn al lloc de destinació.

Els professors encarregats del curs i nombre de lliçons que els està encarregats, també les determinarà el ministeri.

Les despeses de material que s'ocasioni i les excursions artístico-pedagògiques que es realitzin com a complement del curs seran també designats en la mateixa forma.

NOTES DE MELILLA

Melilla. — Pels voltants de la posició de Buhafora han estat trobats tres cadavers de soldats que han estat sepultats.

S'ha incorporat el comandant del Terc senyor Comellas, que era la vacant del comandant Palomero.

Segueix comentant-se l'assumpte militar, especialment en ço que es refereix al cas Millán Astray.

La premsa es llegeix àvidament, arrebassant-se els periòdics de mans dels paqueters.

Fa dos dies que els aeroplans bombardejaren intensament Yebel Kudia i el Carabo pròxim a Annual.

L'Acadèmia de Bones Lletres

Aquesta Corporació, reprengué els seus treballs acadèmics, celebrant la primera sessió ordinària el dia 17 d'octubre propassat, en la qual fou establert el pla de sessions que se celebraran i el de treballs a presentar, durant el present curs de 1922-23.

En la sessió ordinària de 31 de l'esmentat mes, En Ferran Valls i Taberner, presentà a la consideració i discussió dels senyors acadèmics un molt notable treball seu, el tema del qual fou: «Notes per l'història de la família comtal de Barcelona». En all exposà algunes consideracions crítiques sobre la data de la mort del comte Suñer de Barcelona (confirmant la que està consignada en els «Gesta Comtuna») sobre el patrimoni del comte Miró, sobre la data de la mort d'En Borrell II (referentment els raonaments de cronologia del P. Caresmar), sobre els matrimonis del comte Berenguer Ramon el Curvat, i sobre una carta, molt curiosa, del rei sarrahí del Dènia Ali-ben-Mugheid a la comtessa Almodis, de Barcelona.

El senyor Valls fou molt felicitat pel seu ascensat i erudit treball de crítica històrica.

Lleva Vd. una toilette vaporosa y elegante

Senhora, pero ¿no siente Vd. frío? En todo caso aconsejo a Vd. se provea de tabletas "Bayer" de Aspirina para evitar cualquier peligro de enfriamiento; pero exija Vd. siempre el empaque original con la faja encarnada, la Cruz "Bayer" y la inscripción "Fabricación especial para España".

ASPIRINA

EL CORREU DEL MON

(Col·laboracions i reportatges de LA VEU)

DE L'ORIENT De Corfú a Brindisi D'ALEMANYA

Grècia.—La crisi actual de la raça hel·lènica.

La situació en què actualment es troba el poble grec és, ben cert, gravíssima. El patriarcat grec, dintre l'ordre polític actual de Turquia, és com inexistent, i en l'esfera pràctica combatut per tots costats. Abans de les últimes notícies que han portat els diaris, els turcs de Constantinoble havien ja fet una imponent manifestació davant el palau patriarcal, proferint injúries contra el Patriarca i disparant revòlvers. Fou la policia anglesa que va haver de restablir l'ordre. El dia primer d'aquest mes el Metropolita Germanos, Exarca de l'Europa Central i Occidental, arribà a París i declarà textualment: «Llavors que Kemal tornà a entrar a Constantinoble, hi establirà un patriarcat turco-ortodoxe, independentment del que s'esdevingué amb el Soldà, car, fins avui, ell no reconeix ni el Patriarcat ni el Patriarca. El Patriarcat es troba actualment en una situació crítica: jo no sabria pas dir la solució que s'imposa, car el Patriarcat no pot ésser considerat com una institució nacional, sinó com el centre espiritual de l'Església Ortodoxa que enclou cent trenta milions d'ortodoxes que tenen tots el dret d'interessar-se en aquest afer.

Per altra part els grecs de Constantinoble davant el criteri bolxevista i nacionalista del govern de Kemal preveuen amb fort pesombre la pròxima sort reservada a llurs béns. Segons la premsa hel·lènica han estat nombrosos els grecs d'aquella capital que han volgut vendre llurs propietats i escapar-se així de la catàstrofe que els espera. Però, a causa de les exigències del govern de Kemal, el Registre turc refusa registrar el més petit acte de transmissió de propietat.

No cal esperar socors de ningú, car ni la Grècia peninsular, ni els hel·lens que es troben fora d'aquest reialme tenen ni prou coratge, ni cohesió, ni mitjans per plantar cara a les forces de Kemal. Sota aquest punt de mira és ben còmic un telegrama adreçat pel coronel Ali Samy, antic ajudant de camp del Soldà, a Venizelos, en el qual declara en nom de trenta mil musulmans d'Anatòlia refugiats a Grècia, de tres cents mil adversaris del règim kemalista que es troben encara a les muntanyes d'Anatòlia i de cinquanta mil kemalistes que sojornen a Constantinoble, que ni els seus partidaris ni ell es sotmetran a Mustafà Kemal i no cediran sense resistència.

Dos altres afers gravíssims accentuen l'espectre bru de l'esdevenidor de l'hel·lenisme. Fa pocs dies que la premsa italiana tornava a remoure l'afer de les illes del Dodecanès, i una bona part dels diaris insistien en la necessitat de fer-ne una annexió immediata. D'altra banda l'Església ortodoxa d'Albània es declara independent del Patriarcat hel·lènic, d'una manera irregular, si, però eficaçíssima. Un grup d'ortodoxes aplegats a Berat (Albània del Sud), sota la presidència del Pare Josep Papapetro, reemplaçant al metropolita de Corintz, expulsat per les autoritats albaneses declarava autòctona l'Església d'Albània decidint notificar-ho al Patriarcat Ecumènic de Constantinoble.

I parlem ara de l'èxode dels grecs de la Tràcia. El doctor Nansen ha fet saber a la Societat de les Nacions que un general aliat havia prohibit l'exportació de blat i altres aliments. (Prohibint l'exportació de blat hom condemnava a la fam tots els pobres refugiats i els privava del producte de llur treball en profit dels musulmans. Per altre costat hom no feia cap cas de la justa demanda de les autoritats gregues respecte del nombre de vagons que aquestes havien de tenir a llur disposició per a l'evacuació; els era concedida només una cinquantena part de l'estrictament necessari. El retorn de la Tràcia turca a Europa l'ha provocat en els més serens ambients dels Estats Units una protesta tan punyent per als occidentals com unànime. L'Evening Post escriu: «El

caràcter tècnic de la Tràcia oriental és un cau de raons, a causa de la mescla de grecs, búlgars i turcs; del desplaçament i de l'extermi de la població durant les guerres mundials i balcànica.

Sigui, però, això el que es vulgui, no és pas dubtós que Andrinoble, Baba Eski i Kirkilisse que hom torna als turcs, són fins per llur nom, gregues per damunt de tot. Mr. Isaac Bowman, director de la Societat de geografia americana, ha donat per a aquesta regió i el conjunt del seu territori una població, en 1912, de quatre cents mil grecs, 250.000 turcs i 50.000 búlgars. Periòdics tan importants com «Manchester Union», «Philadelphia North American», «Des Moines Register», etc. són conformes en constatar que les rivalitats entre els Aliats i els conflictes existents entre llurs interessos són les causes de la tornada dels grecs a Europa. El club de la clerecia americana de Nova York que compta entre els seus membres amb més de vuitcents caps de diverses esglésies ha votat una resolució que ha adreçat al govern americà i al Senat demanant la tramesa al Mediterrani de vaixells de socors carregats de queviures, escortats per vaixells de guerra la presència dels quals faria comprendre al govern d'Angora, que el govern americà entén protegir els cristians i servir intactes els drets que semblen menaçats per l'activitat dels kemalistes.

Una altra calamitat sembla freqüent de caure damunt la raça hel·lènica, això és, la pèrdua de la part de la Macedònia que s'havia anexionat. El govern d'Angora resol a lluir d'una vegada amb la puixança grega, proposa un plebiscit d'aquella regió el qual donaria naturalment com a resultat o l'autonomia d'aquella contrada o la seva annexió a Bulgària. Amb això hom faria un acte de justícia; però l'interès dels turcs és enfortir la potencialitat política dels búlgars-enemics dels grecs—i alhora afegir a aquests arrebassant-los un tros de territori que a l'hora els faria perdre el contacte amb Anglaterra. Heu's aquí com en llunyania els turcs fan el joc d'Itàlia.

Com a culminació de tanta malançana, Venizelos insisteix en viure retirat de la vida política. El Corresponsal de l'«Ethnos» d'Atenes a París trameta fa alguns dies a aquest periòdic un telegrama dient que Venizelos aprovava el moviment republicà de la seva terra i que, segons les seves impressions, aquell gran polític votaria, com a elector, a favor de la república i probablement no refusaria tornar a la vida política activa si la majoria de la novella Assemblea nacional fos republicana. A tal telegrama Venizelos va respondre protestant en un altre adreçat a aquell diari: «Permeteu-me, deia, protestar contra l'afirmació del vostre corresponsal a París, que jo no refusaria pas el retorn a la vida política si l'Assemblea Nacional fos constituïda per una majoria republicana. Sento veure'm obligat a sospitar de la bona fe del vostre corresponsal i a caracteritzar de tendenciosa aquesta notícia. Jo he dit i repetit en tota ocasió que m'he retirat definitivament de la vida política i no comprenc quin interès general pot hom servir insistint en enganyar respecte d'aquest punt l'opinió pública».

De totes maneres el partit republicà grec cedeix cada dia d'una manera extraordinària, i «Le Journal des Hellènes», que heu en bones fonts, glossa l'abstenció de Venizelos modificant-la en aquest expressiu afegit: «almenys de moment».

PERE M. BORDOY-TORRENTS

AUTORITZEU LES NOTES DE LES QUALS ENS PREGUEN LA PUBLICACIÓ. AMB UN SEGELL O UNA FIRMA QUE ENS SIGUI CONEGUDA.

El moviment feixista

A la sortida de Corfú, per la telegrafia sense fils del vaixell que ens condueix vers les noves destinacions, ens arriba la nova d'haver-se produït a Itàlia un gran alçament patriòtic, per tal de posar fi a les situacions interines i sense autoritat que governaven aquest país, portant-lo al descredit moral, sens remellar en res la gravíssima crisi econòmica que ve sofrint des de la terminació de la gran guerra.

Les notícies, un xic confuses i sobretot incomprensibles, per raó de l'absència en llunyanies on no hi arriben, al dia, les noves d'Europa, ompliren l'ànima dels passatgers de pregona inquietud, per nosaltres compartida, per raó del sojorn que havem de fer a Itàlia.

En arribar a Brindisi, confí extrem del migdia italià, notem ja un inusual moviment i un clamoreig incessant de les multituds estacionades al port.

Un transatlàntic arribat de la Xina amb contingents de mariners que retornen a llur pàtria, i que sabedors, com nosaltres, dels fets esdevinguts, entren cantant cançons patriòtiques.

E desmbarcar, forasters i autòctons, ens donen tota mena de detalls, comentant-los amb gestos i expressions reveladores del més ardent amor a la terra.

Mussolini és estat encarregat del Govern, i sobreposant-se a tot interès partidista, ha aconseguit reunir sota la seva presidència una selecció de personalitats rellevants i austeres que «volen» governar realment.

Llegim la premsa, i la nova insospitada ens és confirmada amb una munió de detalls que arboreen també la nostra fe nacionalista, el nostre amor als destins del poble català.

I diem «insospitada» per raons diverses: Fa dos mesos, quan la nostra primera vinguda aquí, el feixisme es manifestava públicament en actes de suma violència que eren una coacció per a l'individu i una vergonya per al Govern, que no sabia imposar als seus súbdits el respecte a la llei i el compliment dels deures cívils.

Era el feixisme una concentració de joventuts ardents i inflamades, però sense un programa definit de solucions als mals del país. No era possible, sense tota una ideologia articulada i sistematitzada d'acord amb les realitats i posició d'Itàlia en el món, fer obra constructiva. I el fet d'imposar-se als individus i a les col·lectivitats per la sola força bruta, dins i fora de la llei, no era pas auguri de pau. I era un ferment d'anarquisme cívica.

Tenia, sí, un punt ferm i sòlid: afirmava i clamava una sola paraula, Itàlia, i en aquesta i per aquesta se sacrificava.

Era el feixisme una reacció popular nacionalista a la revolució bolxevista internacionalista que feia poc també contra la llei, havia destruït i s'entregat a les majors violències i excessos.

La situació s'és anat agreujant, i era de temer, en aquests moments, que sobrevingués una guerra civil, una lluita de partits, que hauria acabat amb el prestigi d'Itàlia davant del món diplomàtic.

Així comprenent-ho, el Rei, en un gest que devindrà històric gran, noble, llura les regnes del Poder a un partit, a un home, sense saber quines són les intencions seves. Tal volta amb aquesta confiança es juga la corona; què hi fa La Patria ho reclama, i com ciutadà conscient es posa a disposició d'ella.

Altres, hi havia un altre perill. Voldria el feixisme governar? Perquè és fàcil cosa dirigir una actuació d'oposició a un Govern, però esdevé cosa més delicada governar bé i d'acord amb l'ànima del país.

Mussolini tampoc ha dubtat. En rebre l'encàrrec del poder, fa renúncia de tota extremositat; renuncia així mateix al partidisme i comença restaurant i proclamant la sobirania de l'Estat i la submissió de tothom a les seves lleis i als seus manaments.

Així, un partit amarat de romanticisme democràtic, passa de l'oposició a l'altre dia que la força po-

Política interior. — El Govern i els partits

lítica més influent d'Alemanya—el partit popular—està governant el país des de fora del govern. Aquest fet crea una situació interessant que a cada moment s'agreuja i de la qual val la pena de parlar-ne.

El govern Wirth viu en estat de crisi des del dia en què es va constituir. Integrat per representacions del partit social-demòcrata, democràtic i catòlic, disposava fins ara fa poc temps d'uns dos cents vint vots en una cambra que té—un mes, un menys—quatre cents setanta membres. Segons el vent, ha hagut de girar-se tant bon punt a la dreta, tant bon punt a l'esquerra i demanar que l'ajudessin a sortir de l'entrebanc. Per a la política exterior dita d'execució podia comptar amb els setanta vots del que fins fa poques setmanes ha estat partit socialista independent. Les exigències de la política interior, en canvi, tant si es tractava de realitzar l'acord per a l'emprestit obligatori de mil milions de mares or com si era precis fer una afirmació del principi d'autoritat davant d'una vaga de serveis públics, l'empenyen a cercar l'ajuda del partit popular. Sense majoria pròpia, el govern ha anat vivint sobretot del crèdit que alguns dels seus homes, com el canceller Wirth i més encara el ministre de Finances Hermes (per no parlar de Walter Rathenau, eliminat tràgicament i estúpida) tenen a l'estranger.

Parlamentàriament, la situació ha canviat. La unificació dels dos partits socialistes dona a la coalició governamental una decisiva majoria. Si els dos partits burgesos des del primer moment s'haguessin avingut a refer el gabinet i donar al partit socialista unificat una representació en el govern proporcional a la seva força en el Reichstag, la República alemanya tindria avui, per primera vegada des de la seva institució, un govern amb majoria pròpia en el Parlament. Seria, però, un govern amb acusada tendència socialista, perquè els socialistes tenen sols, gairebé el doble de força parlamentària—i electoral—que els catòlics i demòcrates plegats. I això és precisament el que els partits burgesos no han volgut. La crisi, doncs, continua, i sota la pressió dels fets de cada dia, dels darrers dies sobretot, sembla aguditzar-se sense remei. Ningú diu que en publicar-se aquesta crònica no tingui ja un plantejament oficial. Ningú pot dir tampoc que el govern no s'aguantarà encara unes quantes setmanes. Tant se val. Com ja havem dit, el gros problema polític de l'Alemanya d'avui està plantejat fora del govern.

Tant bon punt com els dos partits socialistes realitzaren la unificació dels tres partits burgesos republicans (els catòlics i demòcrates són republicans per raons de principi, els poc al poder. I en fer-ho, dona una bella lliçó de sentit polític. Quan s'ha impossibilitat, s'a per la raó que s'ha, governar als altres cal governar vint el moment, fent ço que a Espanya no s'ha sabut fer des d'aquells dies, tan semblants a aquests d'Itàlia, de les Juntes militars.

Per aquest gest Itàlia retorna de moment a la pau que serà definitiva i duradora si el nacionalisme reaccionari, bonament reaccionari i constructor, és de bona mena, de llei.

I haurà realitzat un altre benefici: reduir, esmicolar i aniquilar aquesta banda de partits històrics que s'estavella, fruit de tots els aventatges del Poder, en les cimes de l'Estat.

Mussolini és l'home del moment. Les multituds, l'exèrcit, les seleccions van a ell. Els fets de demà ens diran si realment l'home de la Itàlia, l'home que no ha existit des de la unitat....

I correm vers la Ciutat Eterna, per a veure què passa i donar-ne una impressió.

Esteve Roldán.

Brindisi, 1 de novembre de 1922.

pulars ho són per raons d'oportunisme) concertaren un conveni per a menar d'un acord comú als treballs parlamentaris. Des de dintre del govern, catòlics i demòcrates en associar-se per al treball parlamentari amb el partit popular que no te en el govern representació, indicaven quina era la posició que davant de la unificació de les forces socialistes prenen. Digueren ben clar, sense necessitat de dir-ho d'una manera precisa, que no volien un govern d'affirmació republicana amb preponderància socialista i que era necessari eixamplar la coalició governamental a dreta i esquerra. Si els socialistes unificats volen que els antics socialistes independents tinguin en el govern una representació personal, és precis que entri en el govern també, per a mantenir l'equilibri una representació del partit popular.

De la participació directa del partit popular en el govern no se'n parla pas d'avui ni d'ahir. Des de fa un any i mig que el govern Wirth vol i dol. El partit popular és l'expressió política de tota la gran indústria alemanya, sense el concurs de la qual és impossible — eliminades les solucions francament socialistes — practicar una política econòmica que permeti sortir de la desorganització i de les flicions de l'estat present. Tot giravolta avui a l'entorn del problema de les reparacions. La clau del problema de les reparacions són els lliuraments en natura i la gran indústria, sola, té a la seva mà el poder fer que aquests lliuraments passin del paper dels convenis a la realitat de les efectives transaccions. No n'hi hagué prou amb que el democrata Rathenau posés a Wiesbaden els fonaments i obrís el camí a una política encertada. Ha estat precis que passessin dos anys i que en la realització d'aquesta política Hugo Stinnes, membre del partit popular, hi veiés un negoci.

Des de fora del govern els grans industrials del partit popular, després de posar durant anys entrebancs a la política de reparacions del govern, han fet donar al problema de les reparacions, quan els ha convingut, els primers passos envers la seva solució. Des de fora del govern, el partit popular té prou força per a determinar l'ajornament de la elecció per a la Presidència de la República. Es comprèn perfectament que una força així, no tingui pressa per a participar nominalment en el govern, ni s'avingui, per altra banda, a participar-hi d'una manera modesta. D'inconvenient a governar el partit popular no en té pas, ni a participar en un govern de coalició tampoc, car donat el repartiment de les forces polítiques alemanyes, cap altra solució és possible. En principi la col·laboració amb els socialistes tampoc l'espanta. Una condició només posa el partit popular per a entrar de fet en el govern: vol la direcció de la política estrangera. De la qual cosa els socialistes no en volen, naturalment, ni sentir parlar.

Fins ara, el canceller Wirth s'ha deixat portar pels socialistes i el partit popular s'espera pacientment a la porta del casal de la Wilhelmstrasse esperant que li arribi l'hora d'entrar. Tot fa creure, però, que aquesta hora s'acosta. L'autoritat d'En Wirth trontolla, perquè el seu prestigi a l'estranger decau. Les més fortes probabilitats de recollir la seva successió les té l'actual ministre de finances, Hermes, al qual es considera com a un aliat del partit popular. Però encara que En Wirth no s'ensorri en aquesta etapa de la crisi perpètua, es pot dubtar de que es decideixi a cedir el Ministeri de Negocis Estrangers als socialistes que el demanen, mentre la gran indústria contempla l'enfonsament financer d'Alemanya i no aixeca el dit per a aturar-lo.

EUGENI XABIMAR

Berlín, novembre de 1922.

La Comissió de les Reparacions a Berlín

La resposta del govern alemany. — Declaracions de Bradbury i Bartou. — La crisi ministerial

Hau's aquí integra la resposta del Govern alemany formulada el dimecres al vespre a la demanda de la Comissió de les Reparacions, i de la qual només n'havíem donat el començament:

«Senyor president:

En nom del Govern alemany tinc l'honor de respondre a la nota de la Comissió de les reparacions de data del 6 del corrent, en la següent forma:

Palmer. El Govern alemany reitera per la present una declaració, feta ja per ell amb anterioritat, és a dir, que està disposat a complir la totalitat dels compromisos presos amb el Comitè de les garanties, en els termes de la Memòria del 13 de juliol darrer; ha pres ja totes les mesures que s'imposen a l'efecte.

Segon. El Govern alemany declara una vegada més que considera la consolidació i la represa del tipus del canvi del marc com la tasca actualment més important i la més urgent de la seva política. Es permet afegir que segueix a la proposta ja feta per ell el 4 d'aquest mes, respecte a l'estabilització del marc.

Convé fer remarcar amb força una vegada més que tot el que pugui fer-se a l'hora actual per a estabilitzar el marc, no és més que un expedient al qual recorre per tal de restablir una certa confiança, tant dins el públic alemany com dins el públic estranger, per a l'esdevenidor del sistema polític de l'Alemanya i de les finances alemanyes.

No pot obtenir-se una certesa absoluta que les mesures que puguin prendre's des d'ara siguin coronades per un èxit permanent fins que hom es preocupi sense retard de la solució definitiva del problema de les reparacions, procurant portar-lo a bon fi com més aviat millor. Creu el govern alemany que és necessari i possible prendre des d'ara mesures encaminades a sostenir el marc mitjançant la cooperació de sindicats bancaris estrangers i del Banc de l'Imperi.

El Govern alemany ha pregat a alguns dels experts estrangers, invitats per ell a venir a Berlín per tal d'establir un pla ben meditat, sobre la qüestió de saber de quina manera i en quines condicions internacionals podria ésser constituït un sindicat encarregat de la missió de sostenir el marc i de quina forma podria ésser posada en execució aquesta operació.

Els senyors Wissering, Dubois i Brand s'han mostrat d'acord sobre unes recomanacions. Tots junts han presentat una opinió d'experts i el senyor Brand s'ha pronunciat particularment sobre la possibilitat que hi hauria d'una participació del mercat monetari de Londres a la prevista operació de crèdit.

Tinc l'honor d'acompanyar a la Comissió els textos de referència.

El Govern alemany recomana que aquest projecte sigui pres en la consideració més seriosa per part de la Comissió de les reparacions i li prega que vulgui fer-lo servir de base per al tractament ulterior del problema de l'estabilització. Principalment el Govern alemany fa seva la idea d'un sindicat bancari internacional que s'emprenghi sense retard posar en execució l'obra de consolidació prevista en l'exposició. El Banc de l'Imperi també està convençut de la importància extraordinària que té la constitució d'un tal sindicat bancari internacional per al restabliment de la confiança i per a l'èxit de l'acció encaminada a sostenir el marc i es declara disposat a cooperar per la seva part a la dita acció, així com a reunir per la seva part una certa fracció de fons.

Sobre aquesta base, l'acció de l'estabilització es desenvoluparia de la següent manera: regulant-se sobre principis uniformes s'utilitzarien els fons disponibles de manera a regular la cotització del canvi del marc mitjançant les compres i vendes de marcs en divises estrangeres. Pel que es refereix als detalls, principalment pel que afecta a la forma i l'extensió de la participació del Banc de l'Imperi, hi hauria d'arribar a una intel·ligència amb els prestadors de fons sobre les garanties a donar pel Reich.

La primera condició imposada pels experts comporta que durant tota la vigència de l'activitat del sistema al·ludit, i esperant que les sumes acordades pel sindicat siguin reemborsades íntegrament, Alemanya hauria d'ésser alliberada temporalment de tot pagament en espècies procedent del Tractat de Versalles, així com de tota prestació en natura pels objectius de les reparacions.

El Govern alemany, en el mateix, creu que primerament convé que el procés de l'estabilització del marc (que constitueix al mateix temps una condició indispensable per al restabliment de l'equilibri del Reich) no sigui entrebancat per ningú abans que, dins una certa mesura, hi hagi donat terme, a fi que, pel seu costat, el conjunt de la vida econòmica d'Alemanya sigui posat en situació d'efectuar novament prestacions procedents del Tractat de Versalles. No obstant, el Govern alemany, com ho va declarar a la Comissió de les reparacions, està disposat a encarregar-se, inclús durant el procés de l'estabilització, d'efectuar els alliberaments per a la reconstrucció de les regions alliberades, mentre es trobarà en la possibilitat de subvenir a les despeses ocasionades per les esmentades prestacions, sense acudir a cap augment del deute flotant, sigui present o el pressupost, com recorrent a l'emissió d'un emprèstit interior.

L'empress proposada pel Govern alemany, d'acord amb els experts bancaris, amb l'objecte de sostenir la cotització del marc i determinar-ne la represa, no té solament per objecte salvar Alemanya de les dificultats que li causen l'estat de la seva moneda. En recórrer-hi, no compta solament poder equilibrar i endegar el deute flotant d'Alemanya, sinó que aquesta empresa és al mateix temps una condició indispensable perquè Alemanya sigui posada en estat d'efectuar novament les prestacions de les reparacions i principalment contractar emprèstitis exteriors el rendiment dels quals seria afectat a fer possible el compliment dels compromisos d'Alemanya.

***

Els experts estrangers convocats pel Govern alemany a Berlín, no s'han mostrat tots d'acord sobre les mesures a adoptar per a obtenir l'estabilització del marc. Així veiem com s'ha formulat un dictamen de majoria — que ja hem publicat — signat pels senyors Keynes, Brand, Cassel i Jeugs.

Els senyors Vistering, Dubois i Brand n'han presentat un altre que té el caràcter d'un contracte preparat per homes de negocis. Assenyalat que Alemanya seria alliberada de tot pagament i de tota prestació i no hauria de realitzar cap esforç durant un parell d'anys. Li serien avançats 500 milions en una forma d'acceptació bancària i gaudiria d'un dret de prioritat sobre tots els pagaments de reparacions. Al final declaren aquests experts que es reserven per una data ulterior la fixació de la comissió que s'hauria de concedir als intermediaris.

Hi ha un tercer dictamen, que signen els experts senyors Dubois, Vistering i Kamenka i que proposa la creació d'una societat amb un capital de 100 milions de marcs or, que seria encarregada de l'emissió d'una nova moneda. Aquest capital seria aportat pel Banc de l'Imperi. Els bancs estrangers obririen un crèdit de 500 milions de marcs or.

Aquest dictamen demana l'equilibri del pressupost; la reducció de les despeses al mínim, la disminució del personal, etc.

Finalment, el senyor Brand tot sol ha presentat un dictamen especial que remarca la impossibilitat d'obtenir un emprèstit dels financers privats anglesos, perquè l'argumentació del comitè dels banquers feta en juny de 1921 conserva tota la seva força. Expressa la seva opinió que fóra possible un emprèstit de part dels Bancs basat sobre una garantia en or del Banc de l'Imperi. Però inclús en el cas de moratoria, els banquers anglesos exigirien certes seguretats.

El Govern alemany, en presència d'aquests quatre dictamins ha adoptat el segon i el quart, que, altrament, són els més benjits, puix imposen po-

ques condicions a Alemanya i li proposen en canvi una moratoria de dos anys i un emprèstit de 500 milions de marcs or.

La Comissió de les Reparacions hauria mostrat segurament més benevolència envers el dictamen de majoria que, ultra assenyalat que haurien de fer els aliats, remarca també que ha de fer el Govern alemany.

La impressió que ha causat l'actitud del Govern alemany a la Comissió de les Reparacions, la donen les declaracions fetes pels senyors Bradbury i Bartou. Ha dit el primer al corresponent de l'Agència Reuter:

«La nostra visita a Berlín ha tingut l'efecte d'ill que cada membre de la Comissió està convençut de la gravetat de la situació, i estem tots d'acord que, per a evitar una catàstrofe, cal prendre mesures immediates per a estabilitzar el marc, equilibrar el pressupost i deturar l'augment del deute flotant.

El meu col·lega francès i jo estem fermament convençuts que la responsabilitat, en posar en marxa aquestes mesures incumbeixen al Govern alemany.

Hiem col·laborat estretament en tot el temps de la nostra visita, i no hi ha diferència d'opinions sobre cap punt.

No més possible dir fins a quin extrem aquesta harmonia podrà ésser mantinguda, quan pensem en consideració les molt difícils qüestions sobre l'abast de les concessions que els creditors a les reparacions alemanyes hauran de fer abans de donar al pla d'estabilització del marc una possibilitat raonable d'èxit. Però, inclús en això, no hi ha diferència de principi ni de rivalitat entre els interessos britànics i francesos.

Les necessitats financeres immediates de França són sense cap dubte més urgents que les nostres, encara que la nostra situació no presenta cap aspecte confortable. Però cap de les dues nacions desitja fer concessions més lluny d'allò que és inevitable. No obstant, fins que el Govern alemany no formulï aviat quines concessions preveu com a essencials per a fer pràctic el seu pla, no pot fer-se res útil. Sota el punt de mira d'encaminar aquest pla la nostra visita ha estat una desil·lusió.

Personalment tinc molt poca fe en l'esdevenidor d'una política qualsevol de control o de coerció que, al meu entendre, portaria inevitablement al fracàs la sort del marc i si les franceses encara seria més categòricament que no ho sóc a favor de totes les concessions que podrien ésser necessàries per assegurar una acció concertada per part de la Comissió de les reparacions i del Govern alemany, a fi de salvar la situació.

Però ni la comissió de les reparacions ni el Comitè dels banquers, ni una conferència internacional, no poden intervenir com una padrina de conte de fades. Si Alemanya no té el coratge i la voluntat d'ajudar-se ella mateixa, nosaltres no la podem ajudar. Si continua a creuar-se de braços o a esperar una catàstrofe, pot desenvolupar i probablement desenvoluparà forces destructores per les quals el Rin no serà sinó un pas sense importància i la Manxa una barreira sense eficàcia, però del qual dins de casa mateix es ressentirà de la primera topada.

El senyor Bradbury ha declarat al corresponent de l'Agència Havas:

«El viatge de la comissió de les Reparacions a Berlín era una necessitat. Ha acomplert la major part del seu programa, que no era pas resoldre la qüestió allí mateix, sinó constituir-ne les bases i preparar-ne les solucions. Així hem conegut dels homes i de la situació moltes coses que d'altra manera no hauríem conegut. Però els nostres esforços no han reeixit a obtenir les proposicions que teníem el dret d'esperar.

L'evasió de les responsabilitats no és menys gran a Alemanya que la dels capitals. Les notes del Govern alemany sobre l'estabilització del marc no s'assemblen de molt lluny al pla precís que ens havia promès. Són només que suggestions i no pas solucions.

No vull prejudicar les decisions de la Comissió. Sobre tot, no vull dir res que pugui trencar ni tan sols afegir una unió de la qual el Govern ale-

many, en el curs de totes les nostres entrevistes, n'ha sentit les seves forces. Però com a delegat de França defensar els drets del meu país.

Jo sé molt bé que un creditor no ha d'aferrar al deutor, però sé també que un creditor no s'ha d'arruïnar tampoc en profit del deutor. França no ha fet tants sacrificis i tants avançaments perquè pugui veure refusar o retirar les garanties necessàries i ningú pot esperar d'ella que porti la seva moderació fins a l'extrem de l'abnegació.

***

El divendres, a les dues de la tarda, la Comissió de les Reparacions va deixar Berlín, dirigint-se a París. Abans de marxar, el president senyor Barthou va tenir una entrevista amb el canceller Wirth, que aquest li havia demanat.

En la lletra acusant rebut de la nota del Govern alemany, la Comissió de les Reparacions fa saber que examinarà a París les proposicions que li han estat sotmeses i totes les que el canceller jutgi oportú presentar.

Les declaracions fetes pel senyor Bradbury han destruït l'optimisme que hi havia a Berlín. El marc ha tornat a baixar.

Mentre els partits burgesos consideren l'entrada dels populistes al govern com a indispensable per a recuperar la confiança de les potències aliades, els socialistes ataquen vio-

lentament al senyor Stinnes per haver pronunciat un discurs contra les proposicions dels experts financers en ocasió d'una reunió secreta del Comitè econòmic de l'Imperi i proclamen la impossibilitat de col·laborar amb ell i els industrials que empenyen Alemanya a l'abim per a salvar-guarden llurs interessos particulars.

El senyor Stinnes ha negat que hagués combatut l'estabilització del marc, sinó que ha combatut els mètodes proposats pel Govern. Ha afegit que aquesta setmana decidirà si és possible una gran coalició que asseguri al Govern el concurs dels bancs i de la gran indústria.

El canceller ha rebut els caps dels partits de la coalició ministerial, així com als del partit populista i del partit populista bavari, havent-se tractat de la modificació ministerial. Anuncia el canceller que pronunciarà un discurs per a exposar el programa del Govern, i afegit que el president Ebert l'havia autoritzat per a modificar el Govern.

S'ha intentat cobrir les vacants dels ministeris de Negocis estrangers i de la reconstrucció amb representants industrials, perquè els socialistes s'oposen a l'entrada del govern dels populistes, i com aquests no accepten la distressa sinó que volen entrar-hi per llur nom, el canceller ha hagut de dimetir per no desalluar als socialistes. Però aquests hauran de transigir, si es vol arribar a un fort ministeri de coalició.

A la Cambra de la Propietat Urbana

LES OBRES DEL METROPOLITA

La Cambra Oficial de la Propietat Urbana d'aquesta ciutat celebra una reunió a instància de diversos propietaris afectats per les obres del ferrocarril metropolita.

Occupà la presidència el senyor don Joan Pich, president de l'Entitat, acompanyat dels membres de la Junta: senyors Mas Yebra, Ragull, Burriol, Bach Escofet, Mari, Trabal, Martí Campmany, Buñil Fors, Millastre i Marín.

El senyor Pich explicà el motiu de la convocatòria, que havia sortit del desig de la Cambra de recollir i donar tota l'amplitud que fos menester a les reclamacions formulades no solament pels propietaris més directament afectats per les actuals obres del metropolita, sinó també per aquells que en termini més o menys curt estaran en identitat de circumstàncies. Resseguí les vicissituds de la concessió des de la llei de 27 de desembre de 1907 de González Besada, fins l'actual transferència al Gran Metropolita de Barcelona S. A., dels drets del Banc de Biscaia, que a l'entem s'els havia rebut dels primitius propietaris don Pau Muller i don Octavi Zaragoza. Història els conflictes que havia donat lloc la construcció del Metropolita de París que foren solucionats sempre entre l'empresa i els propietaris dins la més lleial cordialitat.

Proclama, amb la necessitat, la urgència de la construcció del Metropolita de Barcelona, que s'ha de traduir en positius beneficis per al desenvolupament i progrés de la nostra urbs en l'ordre material i moral per l'apremiant necessitat de descongestionar el centre i portar a la perifèria aquelles energies que oxigenades convenientment seran les propulsores d'un resurgent benestar, especialment per a la classe treballadora. Digué que la Cambra, com sempre, estava disposada a recollir els anhels dels seus associats, no per a avançar-los els capriciosament a qualsevol altes superiors, sinó per a harmonitzar-los degudament, puix mai la Propietat Barcelonina ha posat cap obstacle al desenvolupament de tota obra beneficiosa a la ciutat, i prova eloqüent d'això és que la Cambra, que podia haver intervingut en les condicions de la concessió en la tramitació de l'expedient del Metropolita, només actua quan veu la possibilitat d'un mal encert per a evitar precisament el fracàs del que a tothom tant li reusa per igual. Creu que adonada l'opinió de la veritable finalitat de la ges-

tió de la Cambra no solament en el que es refereix a l'actual moment de lesió a un dret indiscutible, sinó també a les relacions per a l'esdevenidor i per a la generalitat dels casos, sabrà concedir la màxima compensació a tot perjudici que s'ocasioni a la propietat.

Concedida la paraula a alguns dels assistents, parlaren els senyors Cama, Piers, Josep Mari, Mas Febrà, Josep Bach i Escofet, i Tomás Borrull.

Féu el resum el president don Joan Pich, qui proposà el nomenament d'una comissió encarregada de l'estudi i de la resolució global del problema en els seus diversos aspectes, sentint les bases per a la regularització definitiva dels conflictes que les obres del Metropolita plantegen en llur extensió, harmonitzant degudament els interessos de la ciutat amb els de les empreses i els de la propietat.

L'esmentada comissió la integraran els senyors Tusquets Robert, i Piers, pels propietaris, el president i dos membres de la Cambra i una representació tècnica en els seus aspectes jurídic i de construcció, formulada la primera per la Secció jurídica, i la segona per l'arquitecte de la Cambra, i per a despullar-la de tota aparent significació parcial a favor dels interessos de llurs associats se sol·licitarà la suprema intervenció del senyor degà del Col·legi d'Advocats i del senyor president de l'Associació d'Arquitectes de Catalunya o persones per ells designades, respectivament.

L'Assemblea aprovà la proposta del senyor Pich.

LA FIRA DE MOSTRES

Havent-se de celebrar a Barcelona durant els dies de la Fira de Mostres (17 al 28 de març de 1923), i especialment per a estudiar-la, el Primer Congrés de Cambres de Comerç Hispano-Americanas, organitzat, amb caràcter permanent, pel Govern espanyol, la Fira de Mostres, amb el desig de fixar la seva actuació en les Repúbliques Americanes i promoure la influència de venedors i compradors a la Fira, ha nomenat representant a Amèrica, al doctor don Antoni de P. Aleu.

El doctor Aleu, el patriotisme del qual és de tots conegut, ha acceptat la representació amb entusiasme i ha procedit immediatament al nomenament de delegacions a les Repúbliques de l'Argentina, Uruguai, Paraguai, Brasil i Xile.

Els treballs de les dites delegacions estaran centralitzats en les estacions al carrer de Garay, 168, de Buenos Aires.

NOTICIES DE L'ESTRANGER

El moviment autonomista de Sardenya

L'ALARMA A ROMA

El divendres passat hi hagué molta alarma als cercles polítics degut a les noves moltes confuses sobre un moviment separatista a Sardenya iniciat pel partit sard d'acció. Sobre aquest moviment el diari «Azione» publicava el solt següent:

«El senyor Lusso, així que va saber que el ministeri Facta intentava proclamar l'estat de guerra, feia declaracions al Congrés eard d'acció que se celebrava aquells dies a Nuoro, adoptant—ell que havia estat sempre antimilitarista—una actitud favorable al govern i esperant als congressistes a pendre totseguit posicions contra el feixisme i contra la Monarquia. Encara que la situació política havia canviat per la no ratificació del rei del decret de l'estat de guerra, l'acció separatista fou iniciada igualment i des d'aquest dia el moviment s'anà intensificant sota la direcció dels senyors Lusso, Mastino i Cao. La situació és vivint i sembla que, segons les notícies que ha fornit el senyor Orano—que nega el moviment separatista—hi ha hagut ja rebelions contra la força pública. El prefecte de Cagliari telegrafia ahir al ministeri de l'Interior no amagant l'excepcionalitat de la situació i comunicant que el contrast violent entre els partits en lluita podria ocasionar sorpreses. El ministeri de l'Interior donà immediatament disposicions perquè a qualsevol preu sigui reprimint el moviment.

Hem vist a la Cambra al senyor Pau Orano, el qual ha declarat que el moviment té origen en la lluita que el partit sard sosté contra el feixisme local, el qual, a Sardenya, no té raó d'existir perquè manquen les causes que l'han fet néixer a la Península.

Feta ja pública l'existència del moviment el govern, per a tranquil·litzar l'opinió, donà a la premsa el següent comunicat oficial:

«Les noves propalades aquest matí per un diari referents a la Sardenya estan mancades per complet de fonament. Les noves arribades avui directament de Sardenya al ministeri de l'Interior refereixen que les condicions de l'ordre públic continuen mantenint-se normals i que demà tindrà lloc a Cagliari, en forma oficial i amb gran solemnitat, el descobriment de la làpida als ferrocarrils morts a la guerra i la distribució de les medalles al valor. El sots-secretari d'Estat senyor Lissia és avui molt obsequiat a Calangianus i és esperat diumenge a Cagliari, on es fan grans preparatius per acollir-lo dignament.

«Aquest desmentiment—diu el «Corriere della Sera»—no ha aconseguit tranquil·litzar del tot. Per la nostra part hem volgut tenir informacions més precises del sots-secretari de l'Interior senyor Finzi, el qual ens ha dit:

«La publicació del solt de l'«Azione» ha estat veritablement deplorable. El moviment separatista sard no existeix. He rebut avui un telegrama de la Sardenya en el qual s'assegura al Govern que la situació allí és perfectament tranquil·la. També avui m'ha arribat una memòria del senyor Valente, inspector superior del ministeri de l'Interior el qual fa alguns dies fou enviat a Sardenya per a examinar la situació. El senyor Valente entén que el moviment no té caràcter insurreccional. En canvi existeixen forts corrents anti-feixistes, els quals, en previsió de properes eleccions, han iniciat un moviment que té una finalitat electoral. A aquests corrents, donat l'objectiu comú anti-feixista, s'hi ha unit tots els residus de les forces i partits extrems.

«Però el moviment no ha tingut l'amplitud que se li ha atribuït. El govern—pot anunciar-ho—està perfectament tranquil. Encara avui, a la tarda, he rebut noves de Sardenya tramessos pels vaixells ancorats al port, les quals confirmen les del representant del govern a l'illa. També ha arribat allí, i ha estat calorósament acollit, el sots-secretari de Finances senyor Lissia, que porta als llocs la salutació del govern. Demà inaugurarà un monument als ferrocarrils sards morts a la guerra, i el diumenge se celebraran en molts llocs cerimònies patriòtiques. La vida de la Sardenya es desenrotlla amb el ritme més normal. El país ha de

tenir la sensació que ço que diem correspon perfectament a la veritat. Tanta veritat és que el govern no ha tingut mai el pensament de pendre mesures excepcionals perquè no n'hi ha necessitat.

Això no eximeix de declarar, però, que si n'hi hagués necessitat, seriem amatents a assumir també a la Sardenya aquella energia que havem decidit assumir per tot arreu contra aquells, de qualsevol partit o facció, que no comprenquin la necessitat de la disciplina nacional i atemptin a la unitat de l'Estat.»

Aquestes declaracions del senyor Finzi ja posen ben bé en clar l'existència del moviment; que el govern ja fa dies que hi envia un delegat i que fins per a contrarestar aquest moviment s'hi ha dirigit el sots-secretari senyor Lissia.

Continuant la seva informació el «Corriere della Sera» diu que per noves rebudes directament resulta que un dels fets més greus fou el del dia 4 quan a Sassari els feixistes treueren la bandera sarda del palau municipal que estava al costat de la italiana i de la de la ciutat, i que des de fa molts anys s'hi posa amb motiu de la festa nacional.

A conseqüència de l'acte dels feixistes es promogué un fort aldarull amb cops de bastó i trets en l'aire. Finalment el «Mondo» ha publicat una lletre de Camil Bellini que dirigeix el partit sard d'acció en els primers temps de la seva constitució. En aquesta lletre el senyor Bellini desmenteix que el partit sard d'acció vulgui la separació de la Sardenya del Regne i exposa com segueix les finalitats del partit:

Primer: Reivindicació dels valors regionals per una transformació en sentit autonomista de l'Estat italià, salvant la unitat política; deixar al poder central les clàssiques i essencials funcions jurídiques (seguretat pública, defensa exterior i afers exteriors); atribuir als organismes regionals totes les funcions econòmiques (agricultura, obres públiques, protecció del treball, etc); la instrucció pública ha d'ésser fruit de col·laboració entre el poder central i el regional i, per tant, abolició del centralisme burocràtic i de l'intervencionisme estatal.

Segon: Lluita contra totes les categories de negocianis i industrials parasitaris; contra la política de proveïment a preus de favor i contra la concessió d'obres públiques amb mires demagògiques.

Tercer: Organització sindical exempta d'influència de cap partit polític i de protecció estatal.

Quart: Llibertat comercial. En concret: guerra a les actuals tarifes duaneres imposades per decret i sustreus a la discussió parlamentària, per ésser la llibertat essencial al desenvolupament econòmic de la Sardenya.

Segons el «Corriere della Sera» una part de la població sarda s'oposa a la difusió del moviment feixista a l'illa, sobretot perquè no se'n veu la necessitat, tenint en compte que a la Sardenya els partits socialista i comunista no han pogut arrelar mai.

Aleshores hom veu clar que el feixisme a la Sardenya s'ocupa en destorbant el sentiment autonomista de l'illa.

Manifestacions francòfiles a Síria

Beirut, 15. — Amb motiu del quart aniversari de l'armistici hi ha hagut grans manifestacions durant les quals s'han fet grans demostracions d'afecte a França, no solament per part dels cristians sinó també dels musulmans.

La multitud que presència la parada militar aclamà amb entusiasme les tropes franceses. — Havas.

Mrs. Mac Swiney detinguda a Nova York

Washington, 15. — Ha estat detinguda la senyora Mac Swiney, vídua de l'ex-alcalde de Cork, i vuit senyores més que davant de l'ambaixada britànica organitzaven una manifestació reclamant la llibertat de la germana de l'ex-alcalde detinguda a Irlanda. — Havas.

La situació a Constantinoble

Londres, 15. — Despatxos rebuts de Constantinoble, diuen que en el que afecta a les qüestions de població, s'ha arribat a una mena d'arranjament tàcit, en virtut del qual els turcs no intervenen sempre que es tracti d'estrangers, i els aliats, per la seva part, deixen als turcs la cura de resoldre els assumptes indígenes, llevat en els casos de gran necessitat.

Els generals aliats, afegeixen aquests despatxos conferenciaren ahir amb Refat Baixa, discutint els detalls per al transport en l'últim sector de Tràcia. — Havas.

Roma, 15. — L'«Observatore Romano» formula precís perquè aconseguixin posar-se d'acord els aliats per a solucionar pacíficament la qüestió d'Orient.

El dit periòdic demana als turcs que es facin càrrec de què la intel·ligència entre els aliats és indispensable per a l'equilibri oriental. L'estabilitat del qual conté la major garantia per als interessos turcs.

Insisteix en acabar, en què una de les condicions principals per a aconseguir aquesta estabilitat, radica en el respecte i salvaguardia dels drets cristians. — Havas.

Paris, 15. — El Govern francès està preparant un memoràndum en resposta a la nota d'Anglaterra.

En els cercles polítics es considera probable que lord Curzon arribi a París el divendres o el dissabte, conferenciant immediatament amb els senyors Poincaré i Bertré. En aquest cas, Curzon i Poincaré sortiran el diumenge cap a Lausana, conferenciant el mateix dia a la nit amb Mussolini o el cap de la delegació italiana. — Havas.

Londres, 15. — Comuniquen de Constantinoble que l'acord entre aliats i kemalistes preveu que la policia turca interdirà exclusivament prop dels turcs, anant a càrrec de la policia aliada els cristians i estrangers.

Rafet Baixa, durant l'entrevista amb els alts comissaris aliats, mostrà molt conciliador en el concernent al canvi d'administració de la Tràcia, prometent que en endavant no sorgiria cap dificultat entre la germandia turca i les autoritats aliades. — Havas.

Washington, 15. — Les personalitats que amb caràcter d'observadors assis tiran a la Conferència de Lausana, seran Mr. Child, ambaixador a Roma, Mr. Grew, adjunt de l'ambaixada a Berna, i l'almirall Bristol, observador adjunt. — Havas.

Constantinoble, 15. — Rafet Baixa va llurar ahir als alts comissaris aliats una nota declarant que el Govern d'Angora no podia permetre que els aliats s'immiscuissin en assumptes relacionats amb l'administració del país, demostrant-se en canvi disposat a complir els acords de Mudania. — Havas.

Constantinoble, 15. — El consol de França, acompanyat d'un ajudant de Rafet Baixa, ha marxat a Brusa, amb l'objecte d'investigar i aclarir la denúncia formulada pel representant britànic sobre dels suposats mals tractes a religiosos francesos. — Havas.

Londres, 15. — Comuniquen al «Times», des de Constantinoble, que el personal del palau del soldà, que es trobava refugiat a l'ambaixada britànica, serà conduït a Malta. — Havas.

Foc a Monreal

Monreal, 15. — Un violent incendi ha produït grans destroces a la Universitat, calcinant-se les pèrdues en quatre milions. — Havas.

La catàstrofe de Xile

Brussel·les, 15. — El ministre de Negocis estrangers ha dirigit a l'encarregat de Negocis de la República de Xile un missatge expressant-li el sentiment de Bèlgica per la catàstrofe esdevinguda al seu país i pregant-li que en nom del President i de tot el Govern belga manifesti el pregon dolor de Bèlgica per la terrible desgràcia. — Havas.

Londres, 15. — Comuniquen de Valparaíso al «Daily News» que el nombre de víctimes ocasionades pels terratrèmols pugen a 2.000.

Shan registrat noves sotragades sísmiques. Un poble de 750 habitants ha desaparegut completament. — Havas.

Les epidèmies asiàtiques

Ginebra, 15. — El doctor Norman White, membre de l'Organització d'Higiene de la Societat de Nacions, ha sortit cap a l'Orient amb l'objecte de realitzar una enquesta als ports on més malalties epidèmiques hi ha, sobretot respecte de les epidèmies que tenen importància internacional, com per exemple el cólera i la peste.

Va també autoritzat per a examinar el paper que exerceixen com a propagadors d'epidèmia els vaixells destinats al transport d'emigrants i alguns destinats al transport de mercaderies, i per últim, informar a l'Organització d'Higiene en el referent a les quarantenes, llur aplicació i l'estat dels llacarets.

El doctor Norman té, demés, plans polers per adoptar a l'Extrem Orient totes les mesures que cregui oportunes, sempre d'acord amb els membres asiàtics de la Societat de Nacions, però fent-los comprendre que l'estat sanitari d'aquesta part del món, no pot deixar indiferents a les altres regions.

Aquesta enquesta contribuirà al desenvolupament de les mesures internacionals preventives per a l'esdevenir.

Demés, el doctor Norman ha remès ja un informe perquè sigui tingut en compte en els acords que s'adoptin pel Congrés de la Creu Roja que se celebrarà el 29 del mes actual a la ciutat de Bang Kok, referent a les distintes ordres del dia que han de discutir-se.

Després el citat doctor visitarà deu o dotze ports de l'Índia, Indo Xina, Xina i Japó, havent rebut ofertes de tots els Governos interessats en el sentit de prestar-li tota l'ajuda necessària per al millor èxit de les seves investigacions. — Havas.

La crisi austríaca

Ginebra, 15. — La Comissió de cooperació intel·lectual de la Societat de Nacions acaba de dirigir a les Universitats, Acadèmies i Societats docents de tots els països una crida a favor dels treballadors intel·lectuals austríacs i de la vida intel·lectual a Àustria, crida que és conseqüència de la Resolució que la dita Comissió adoptà en primer d'agost de l'any actual, quan celebrà la seva primera reunió. — Havas.

Viena, 15. — El Consell Nacional ha designat a Kienboell per a ministre de Finances. Votà després uns projectes de llei concernents a la creació d'un banc d'emissió i als estatuts del Banc Nacional. — Havas.

Viena, 15. — Ha mort el compositor Carl Zieheer, que fou director de l'orquestra de la cort. — Havas.

Les responsabilitats a Grècia

Atenes, 15. — Ha continuat la vista de la causa per alta traïció contra els ministres de l'anterior Govern, dedicant-se la sessió a la prova testimonial.

No hi hagué cap incident. — Havas.

Atenes, 15. — Ha estat detingut el general Pallis, ex-cap de l'estat major de l'exercit d'Àsia Menor.

Durant el procés contra els responsables del recent desastre, l'ex-generalíssim Papulos declarà que la responsabilitat de la derrota concerneix íntegrament a l'anterior Govern i a les altes autoritats militars que ordenaren les tres ofensives i la marxa contra Angora. — Havas.

La crisi política alemanya

Berlin, 15. — El canceller Wirth remeté ahir, a última hora de la tarda, la dimissió del Govern al president Ebert, el qual l'acceptà, pregant-li al mateix temps que continuessin els ministres a llurs llocs fins a la resolució de la crisi.

El senyor Ebert ha conferenciat aquest matí amb els caps dels partits burgesos i socialistes.

A l'entrevista celebrada ahir a la tarda amb el canceller Wirth per Hermann Muller, aquest exposà, en nom del partit socialista, els motius que al·lega per a negar-se a cooperar amb els populistes, dels quals els separen divergències d'opinió fonamentals, especialment en el que atany a l'estabilització del marc i a la jornada de treball.

El canceller, en nom del centre i dels democrates, manifestà a Muller que estava convençut de la necessitat que tots els partits prestin llur ajuda al Govern que es formi, demanant als socialistes que es pronuncin clarament en aquesta qüestió. — Havas.

Desordres a Dusseldorf i Colònia

Dusseldorf, 15. — En tractar la policia de dissoldre una reunió de vaguistes, es produí una col·lisió que degenerà en batalla campal en disparar un tret de revolver un dels vaguistes.

De la lluita resultaren un vaguista mort i diversos ferits.

La vaga, que quedava localitzada en el ram metal·lúrgic, sembla que s'estén.

La policia ha rebut reforços en vista que la situació tendeix a agreujar-se. — Havas.

Paris, 15. — Comuniquen de Magúncia als diaris que el moviment vaguista iniciat a Dusseldorf, i Duisburg i Colònia va prenent extensió afectant actualment a uns 50.000 obrers.

A conseqüència dels tumultes esdevinguts a Colònia hi ha quatre morts i 50 ferits, la majoria d'ells policies.

La policia s'ha apoderat de nombrosos follets comunistes procedents de Berlín, els quals donen a comprendre que el moviment ha estat provocat per agents de Moscou. — Havas.

Samos demana l'autonomia

Constantinoble, 15. — La premsa pública despatxos d'Esmirna dient que la població de Samos sembla que s'ha sublevat contra Grècia, demanant l'autonomia.

El Govern d'Atenes ha enviat reforços per a restablir l'ordre. — Havas.

Polítics

L'EXPRES

Ahir marxaren a Madrid amb l'express nocturn, els senadors senyors Ramos i Bartrina, i els diputats a Corts senyors Creixell, Portela i Codorniu.

També sortiren el marquès de Cabanes per a assistir al Consell superior bancari, l'economista N'Andreu Bausili i diversos accionistes dels ferrocarrils andalusos que han d'assistir a una junta a Madrid.

ELS LLIBERALS ROMANONISTES

Sota la presidència del cap del partit liberal a Barcelona, En Frederic Schwartz, s'ha celebrat l'acte de la premsa de possessió del Comitè del districte IV, de Barcelona, en el seu local del carrer de Diputació, 333.

El senyor Schwartz pronuncia un discurs d'exposició de l'ideari del partit, assenyalant al mateix temps els deures que al Comitè incombeixen. Feu ressaltar l'especial clarividència del comte de Romanones en tractar la qüestió catalana en el seu últim discurs, tenint pel cap del partit liberal, elogis als quals estima li donen dret les seves excepcionals qualitats d'home de govern i el seu sentit pràctic en resoldre les qüestions que en el nostre país agiten a les masses en els moments actuals.

El president del Comitè senyor Farri i Castillón, agrai la cooperació que li presten llurs correligionaris, proment fer-se digne de la confiança en ell dipositada per a aconseguir la prosperitat del partit en el districte IV.

El doctor Riquelme es felicita de pertanyer a un partit acapallat pel comte de Romanones, que ha tingut l'encert de donar un programa que respon perfectament a les necessitats presents del país, conforme ho prova el fet de que la concentració liberal a Saragossa no pot afegir-li altres notes que les de l'interès material per als camps aragonesos, amb absoluta vacuitat d'idees polítiques.

El doctor Gassó demostrà que el partit liberal no necessitava nous cognoms, doncs amb el de liberal va unida la idea o principi d'autonomia, afegint que el regionalisme pot ésser o no liberal, essent precis que tots els que estimen el credo d'aquest partit, procurin la perfecta garantia dels drets individuals dintre de la regió. Excità als reunits a la defensa d'aquestes idees i acabà amb un cant a la llibertat, a Catalunya i a Espanya.

La Veu de Catalunya

DIARI NACIONALISTA CATALA D'AVISOS I NOTICIES

Dimecres, 15 de novembre de 1922

L'actuació i el rampell

NOTAVEM dies enrera que el Sr. Sánchez Guerra conforia moltes vegades l'actuació amb el rampell. El seu gest disolent les Junes Informatives de l'exèrcit sembla confirmar aquesta observació nostra.

Es evident que l'acte del President del Consell de Ministres respon a un corrent d'opinió molt viu al país. Els aplaudiments amb què fou rebut el seu gest teatral interpretaren autènticament un estat d'opinió molt generalitzat i que aquests darrers dies havia tingut exteriorització sorollosa als carrers de Madrid i d'altres ciutats de les terres d'Espanya. Tot i recordant la insinceritat i el convencionalisme de la política madrilenya, cal reconèixer que, en el punt concret de la dissolució de les Junes, el Govern ha interpretat la voluntat del país.

La insinceritat i el convencionalisme als quals alludim suara han sigut palesats una altra volta amb ocasió dels esdeveniments actuals. El Sr. Sánchez Guerra i tots els ministres venien dient tots aquests dies que la conducta i l'actitud de les Comissions Informatives no podia ésser més correcta i més legal. Com és, doncs, que el mateix Ministre que declarava això, cada dia, dissol ara les Junes, aquelles famoses Junes la conducta de les quals proclamava com a exemplar?

La forma teatral de procedir a la dissolució de les Junes i la incongruència entre les paraules d'abans i els actes d'ara, fan sospitar que el Sr. Sánchez Guerra ha tingut en compte, per damunt de tot, el seu interès polític, i l'ha servit amb una habilitat típica de la política madrilenya, amb allò que els castellans anomenen *ingenio* i que no és, precisament, enginy.

Les Junes que l'any 1917 aconseguiren per un moment l'adhesió pública, han caigut per tal com no havien sabut ni fer la revolució que intentaren i que prometeren, ni acatar el poder públic. Ni governaven ni deixaven governar. Aquell moviment, que fou iniciat a impulsos de la justícia i com a protesta contra una concepció arbitrària de la funció de govern, degenerà en un sindicalisme professional de caràcter cruament materialista sense cap contingut ideal. I, després d'haver demostrat llur ineptitud per a fer la revolució, les Junes palesaren també llur incapacitat per a reorganitzar eficaçment l'exèrcit. Annual en fou la prova decisiva. Aquest fracàs fou la mort llur. I en aquest sentit, no ha estat En Sánchez Guerra el que ha dissolt les Junes. Ja les havia dissolt abans Abd-el-Krim.

Restava ara veure l'eficàcia que tindrà el gest rampellut del Govern. Les Junes no necessitaven un projecte de llei per a constituir-se. N'hi haurà prou amb un projecte de llei per a dissoldre-les efectivament?

Pensi el Sr. Sánchez Guerra i pensin tots els que aplaudiren el seu gest, que les mateixes causes produeixen els mateixos efectes; que l'afer de les Junes no és sinó un episodi de la pintoresca política madrilenya; i que sense una rectificació essencial, sense una esmena radical de conducta i d'actuació, amb Junes o sense Junes, amb liberals o amb conservadors, la davallada secular envers l'abim continuarà sense interrupció.

Generalitat

EL CONSELL PERMANENT

Aquesta tarda s'ha reunit, sota la presidència del senyor Puig i Cadafalch, el Consell Permanent de la Mancomunitat.

INVITACIO

El cònsol de Suïssa, Mr. Nippell, acompanyat del director de l'Escola Suïssa de Barcelona, han estat a visitar el senyor Vallès i Pujals, invitant-lo al benefici que a favor de l'esmentada Escola es farà el vinent dissabte, al Magèstic Hotel.

VISITES

Aquest matí, el senyor Puig i Cadafalch ha estat al seu despatx, rebent nombroses visites.

CONFERENCIES A FIGUERES

La Comissió d'Educació General ha concedit a l'Ajuntament de Figueres la celebració d'un cicle de conferències públiques, les quals seran celebrades a la Biblioteca popular.

Aqueixes conferències versaran sobre temes d'higiene pública i privada, física i moral.

COMISSIO PROVINCIAL

La Comissió Provincial ha despatxat els següents assumptes:

Recurs d'alçada interposat per don Joan Raspall contra l'acord de l'Ajuntament de Vallbona, relatiu a permisos per l'execució d'obres a les façanes.

Recurs d'alçada interposat per don Josep Alvarez contra la multa de 30 pessetes que li va imposar la Tinença d'Alcaldia del Districte IV d'aquesta ciutat, per infracció del Reglament de Tracció Urbana.

Informe en l'expedient relatiu a la petició formulada per don Joaquim Pujadas, encaminada a que l'Ajuntament de Caldes de Montbui s'abstingui de realitzar obres a la façana de la casa Font (al carrer Nou d'aquella localitat), que tracta de convertir en Cases Consistorials i destinar-la a altres serveis públics.

Informe en l'expedient relatiu a l'autorització sol·licitada per la S. A. «Energia Elèctrica de Catalunya» per a transportar electricitat a la barriada Can Calet i a la fàbrica Vinals, situada a Sant Faust de Capocentelles, amb imposició de servitud sobre predis particulars.

Es requirit indispensable que les notes que ens siguin tramessas per a la publicació vinguin redactades en català i amb concisió periodística.

Les Idees i les Imatges

LES SIS ELEGIES
D'EN JOAN ALCOVER

«Per què de mi et recordes
i a l'arpa d'altre temps les mans allargues,
i tot mullant les cordes
de llàgrimes amargues,
com pluja d'estels d'or
solquen els rims la fosca de ton cor?»

Amb aquesta sònora i insinuant pregunta de la Musa al Poeta s'obre la cinquena elegia, que ha per nom «Coloqui».

El problema dramàtic que hom planteja en aquest diàleg és dels més colpidors i rics de suggestions i conseqüències. El conflicte entre el dolor i l'art hi és il·luminat amb una flama radiant. Hom se'nadona, bentost, que el tal conflicte o oposició, pels cervells clars i pels cors forts, resulta, en el fons, complement, unitat, harmonia.

Heu's aquí la trajectòria de la poètica conversa.

El poeta respon a la Musa, que li retreu els seus rims amargants, amb un to punyent i trasbalsador, que el seu desig de cant evocatori és el de poder fer aturar, només sigui un instant, la pietat dels vladors:

«com a l'entorn del violí qui plora
demanant caritat en nom de Déu.»

Així llur embrió de recordança, compartida, acordada, potser, una mena de nova actualitat vital a les dues cares ombres filials!

Interrump, aleshores, la Musa i amb veu d'aram índica al músic entolrat:

«La plenitud de vida no comença
ni arriba l'home a sa virilitat
sens que fermant, en l'ànima el llevat
de l'íntima satisfecia»

Sia ton cor el ferro espurnejant
damunt l'enclusa del dolor, sonant.

Ens trobem en el punt alçat de l'elegia. La pretensió de l'art ve d'ésser formulada, serenament i imperiosa. El dolor humà es revisa i apar, un moment, que de les clivelles del cor esberlat n'hagi d'elair una maledicció desesperada:

Als meus dos infants no tornarà
la vida cap sonor martelleig espurnejant
damunt l'ànima rogenca! —
exclama el poeta.

Segueixen, després, unes paraules d'un detall tan adoloridament irriant, que es diria que traspuen totes les suors i tots els blets inconfusibles de totes les agonies, paraules que la nostra ploma, tremolosa, es resisteix a transcriure.

Sortosament, la veu de la Musa — (la qual, tanmateix, a malgrat d'ésser justa i entonada, posada de costat de les anteriors estrifes, en carn i llàgrima vives, ha de semblar-nos un tic convencional i retòric) — projecta un raig de llum enrosada:

«Mes tu deus a la vida ton tribut.»

El poeta, exhortat, es deixa abellir condicionalment per aquest apel. Accepta la proposició de la pietat. Però cuida, ensems, d'imposar-li, al seu torn, la seva llei.

Tot i acceptant el prec de la Musa, el poeta triomfa d'ella.

El seu dolor serà cantat.

JOSEP MARIA JUNOY

La Universitat

El diputat de la Mancomunitat senyor Flaquer, acompanyat de l'alcalde de Gironelles, ha visitat al rector per parlar-li de la conveniència de graduar les escoles d'aquella població.

S'han possessionat de les escoles de Viladecavalls. Seva i Sant Pau de Subirats, els mestres Montserrat Montanyes, Josep Franquet i Concepció Sabaté.

Les eleccions angleses

A l'hora d'escriure aquestes ratlles, encara no coneixem el resultat de les eleccions generals a Anglaterra. Com notàvem dies enrera, si el resultat de les eleccions municipals ha d'ésser tingut com un indicatiu del que esdevindrà ara, els conservadors tenen assegurada la victòria sobre els treballistes.

La incògnita a resoldre és si els conservadors aconseguiran una majoria prou forta per a governar tots sols, o si el resultat de les eleccions els obligarà a cercar l'ajut d'altres forces parlamentàries.

La posició més interessant en aquest sentit és la dels liberals nacionals de Mr. Lloyd George, els quals mantenen, malgrat els incidents de la campanya electoral, una actitud benévola envers els conservadors unionistes, alhora que cerquen contactes ideals amb els liberals independents de Mr. Asquith.

Els liberals nacionals han sol·licitat als candidats liberals independents un qüestionari que comprèn els interessants punts següents:

(1) Si sou elegit, esteu disposat a cooperar efectivament amb els partidaris de Mr. Lloyd George en totes les iniciatives i actuacions de caràcter liberal?

(2) Us comprometeu, per la vostra part, a no permetre que cap diferència personalista entre els cabdills dels diversos grups liberals impedeixi una cooperació eficaç?

(3) Si les eleccions no donen a cap partit els mitjans per a governar eficaçment, esteu disposat a fomentar l'entre els liberals i els conservadors progressius una actuació de conjunt que assegurí l'estabilitat sense la reacció?

Es evident que aquest qüestionari respon a la idea de crear, si les circumstàncies ho permeten, un partit de centre sota la direcció de Mr. Lloyd George.

Sembla, però, que els conservadors aconseguiran una majoria efectiva i podran governar amb llurs propis elements.

Aquesta és almenys la impressió que donen totes les notícies rebudes de Londres fins al moment d'escriure aquestes ratlles.

La guerra civil a Irlanda

Malgrat el doble cop que rebé l'Estat Lliure d'Irlanda amb la mort gairebé simultània d'Arthur Griffith i Miquel Collins, el govern nacional ha anat aconseguint la pacificació del país.

Fa pocs dies les forces republicanes que encara mantenen la resistència armada, contra la voluntat expressa de la majoria del país, tingueren una pèrdua molt important, en caure presoner Mr. Erskine Childers, un dels cabdills llurs més il·lustres.

A primera hora del matí del dia 10 una patrulla de les tropes nacionals efectuà un registre dins la casa de Mr. Robert Barton, a Glendalough, Wicklow, descobrint-hi Mr. Erskine Childers i Mr. Robinson, germà d'un altre cabdill irreductible dels republicans. Els dos caps valeristes foren duts a la presó de Wicklow i després traslladats a Dublín. Mr. Erskine Childers portava una pistola automàtica Colt.

La figura de Mr. Erskine Childers havia assolit darrerament un relleu extraordinari. D'ençà de les negociacions de pau i la signatura del Tractat de Londres l'any passat s'havia captivat com un dels més purs i els més entusiastes partidaris de la República. Fou el veritable autor del famós Document núm. 2, la responsabilitat del qual assumí de Valera. Quan fou discutit el Tractat, Mr. Erskine Childers s'hi oposà amb totes les seves forces i n'impugnà l'aprovació. Quan, vençuts en la discussió i en les eleccions per la majoria, els republicans acordaren apel·lar a les armes, Mr. Erskine Childers s'allistà a l'exèrcit valerista, com a capità d'Estat Major. Tòthom sap, però, que exercia una influència preponderant en els consells de guerra dels valeristes.

Mr. Erskine Childers és un home de condicions excepcionals, bon militar i bon polític, de viva intel·ligència i de fort patriotisme. La seva captura per les forces nacionals constitueix, doncs, una victòria efectiva per al Govern de l'Estat Lliure i una pèrdua considerable per als republicans.

Segueixen a Dublín i arreu d'Irlanda les escaramusses i les emboscades. Sembla, però, evident que el Govern de l'Estat Lliure va aconseguint la pacificació del país. Tots els nacionalistes del món desitgem que cessi a Irlanda la lluita fratricida i que la noble i gloriosa nacionalitat irlandesa pugui gaudir sense entrebancs ni discòrdies la llibertat política que amb tanta abnegació i tants sacrificis ha conquerit.

JOAQUIM PELLICENA I CAMACHO

AL DIA

«El llibre d'or»

III

Sr. En Joan Alcover.

Ciutat de Mallorca.

Amic i mestre: una crònica mava amb el títol d'aquesta, va perdre's els darrers dies de la vaga de Correus, entre Molins de Rei i Barcelona. Tornar a fer una crònica o uns versos perduts, és, potser vos ho sabeu, una cosa difícilíssima, a voltes impossible. He provat dues o tres vegades de refer la crònica perduda i no he pogut. Era una crònica nova,

no era aquella crònica tercera de la sèrie, era una altra cosa; tant més, llegit el vostre admirable discurs de la presidència dels Jocs Florals de Girona. Però la sèrie de cròniques «El Llibre d'Or», és la primera meitat del gran discurs vostre. Jo, en la meua crònica, hi deia, mal dit i mal girbat, ço que en el vostre discurs dieu amb aquella vostra prosa acurada, amb aquella frase vostra elegant i justa, amb l'autoritat que us dona la consideració que tots us tenim i el títol de mestre i excel·lent poeta que tots us donem.

Vostre sempre amic i admirador que us estreny la mà.

POL

Les possibilitats del bon cinematògraf

La pel·lícula «La Roma dels Papes», que a hores d'ara tot Barcelona catòlica ha contemplat ens ha fet pensar molt sobre les possibilitats que s'obren al cinematògraf posat, per fi, en mans cristianes. Tots els avenços humans pertanyen a Déu per raó de sobria, però de seguida, el diable, amantent, els agabella. Llavors ve la tasca de reivindicar cada descobriment, cada progrés material, per a la causa de Déu. Cal doncs, ara, reconquerir per a Déu el cinematògraf, foragitant-ne l'usurpador. De l'instauració omnia in Christo no hi ha cap raó per a que se n'escapi el cinematògraf. No hi ha cap raó que s'oposi a l'existència d'un cinematògraf cristià.

Sempre que en ocasions passades, havíem reservat una lletada de respecte per al film documental no sospitavem tot el valor que ben aviat podria tenir per a qualsevol més que la simple informació curiosa: per a la informació intencional, per a la propaganda. Els fets actuals fins ara no han ocupat sinó un lloc molt secundari, un percentatge ínfim en la producció cinematogràfica agabellada per la ficció. No semblava que dongués de si, la realitat, més que els episodis deslligats, inorgànics, diversos, oferts per una Revista Patbé. A mesura que l'actualitat s'ha anat organitzant en monografia, a mesura que la unitat d'acció o de tema ha anat lligant grans metratges de film, a mesura que s'han anat produint les pel·lícules de la guerra, de l'Expedició Shackleton, de l'Argentina, el document cinematogràfic adquiria el caràcter en el qual resideix tot justament l'interès humà: el pensament organitzador.

La pel·lícula documental ja no és un retall, la instantània animada, més o menys llarga, d'un aconecement: és tota una articulació de visions reals. Un nou horitzó s'obria, i l'art, que en cinematògraf semblava no tenir entrada sinó presidint la ficció i la farsa, ara podria tenir una esfera pròpia i dignificada: la composició del film propagador d'idees. D'aquest nou tresor de l'enginy humà que ara es elixit, ningú amb més autoritat que la Religió, per a fer-se'n possessora. Ara, doncs, comença l'era del cinematògraf religiós.

Dues coses hi ha definitivament adquirides dues valors incontestables, en l'estètica del cinematògraf: el paisatge, i la multitud. Mentre que l'acció dels personatges: actors posant o persones filmades d'a la vora, queda reduïda a una mimica, revolant quan es tracta de ficció, sovint desconcertant quan es tracta del natural, i per això sovint discutible, en canvi la bellesa dels paisatges vistos en film és reconeguda per tothom (tant que fins és base de reclam en pel·lícules d'aventures) així com són sempre admirats sense reserva els efectes de grans gentades.

En suma: l'ambient propi a la veu de la visió cinematogràfica, ambient comú als escenaris naturals, i a les multituds que s'hi mouen: és l'aire lliure. L'aire franc, el pla sol que enriqueix de clars i obscurs els quadros de la terra i les corruhes humanes, la distància de termes, les perspectives, l'ajut i els fullatges, l'animació de les ciutats, tot co que és vida i moviment en la natura, són efectes d'èxit segur, i ben digne i ben noble, al cinematògraf.

D'aquí ve que l'aplicació religiosa d'aquest invent, ha d'ésser segons la índole i naturalesa d'ell, prenent-lo en la seva expressió sincera i no en els artificis i ficcions a què abusivament se l'ha acomodat. Les escenes de caràcter religiós a què la pel·lícula es presta, són les que s'esdevenen en son ambient propi, l'aire lliure:

processons, romeries, multituds de fidels, festes i certònies sota el cel, enquadrats per monuments o paisatges que alhora parlin per la magnificència intrínseca i per la piadosa significació.

Tot això que, afegit a personals observacions disperses ens ha fet veure aquell film: «La Roma dels Papes», ha tingut virtualitat per suggerir-nos ampliacions, abans inespitades, del cinematògraf en un terreny alhora religiós i popular, i que si tant volem, a Catalunya podria ésser religiós, popular i patriòtic.

M'ha entretingut a imaginar co que podria ésser, per exemple, una pel·lícula de 2.000 metres (és a dir de la importància i longitud de «La Roma dels Papes»), dedicada a Montserrat. Un gran film compost de visions per tots costats, i a totes clars, de la nostra muntanya sagrada, amb sa infinita formosor de paisatges, amb son inexhaustible tresor de visions i siluetes, però engranat tot al voltant de la Santa Verge, el Monestir filmat per tots indrets i les romeries i processons i rosaris i viacrucis, tota la vida de culte i devoció popular, d'un cap de l'any a l'altre també presa, no us sembla que seria això un tribut magnífic d'aquest nou instrument humà a la glòria de Déu, i especialment un mitjà eficientíssim d'educació montserratina?

I un film que al voltant de la Verge de Núria aplegués la visió integral dels Pirineus, i un altre que coplugués les tradicions de la fe mariner amb els forts espectaculars de la nostra costa brava, i un altre que ens fes visitar les ruïnes glorioses de Poblet i de Santa Creus fent parella i corona a les de Santa Maria de Ripoll, però no servint en decoració de ficcions estúpides, com de vegades s'ha fet, sinó filmades en llur eloquent sinceritat, no serien alhora que unes obres de la més pura dignitat espiritual, lliçons suggestives i profundes de fe cristiana i d'amor patri?

Tot això, ben entès, ha d'ésser realitzat, si mai pot fer-se, amb separació absoluta i radical dels interessos del cinematògraf de ficció. Ni les marques, ni les empreses, ni els llocs, ni el públic, poden ésser els mateixos del «cine» abjecte que està corrompent els seus deus.

Totjustament, la pel·lícula romana, (i) que aquestes meditacions ha desventilat, ens ha estat ocasió de saber que hi ha un públic religiós... que està esperant el seu cinematògraf apropiat. Són els auditoris selectes dels col·legis, pensionats, asils, cicles obrers i centres morals, els quals avui dia són tributaris econòmicament i espiritualment, del «cine» mercantil, subministrat d'última mà i administrat, com es comprèn, a base d'una severa censura, que posada a fallar, en matèria on la malícia hi és substantiva, solament co que és insubstantial deixa passar pel garbell. Creiem, per acabar, que la justícia s'ha de fer a dues mans: perseguint el mal i encoratjant el bé. Llavors, en aquest cas, el cinematògraf consagrat al bé de la religió, i damnant el cinematògraf pervers, a la lluita contra el qual dedicarem, si Déu vol, el vinent article.

R. RUCAJADO

(1) Plaurà saber, sens dubte, que l'Institut de Sant Marc, ultra les pel·lícules que van tinent dels Congressos que se celebren al Vaticà, està preparant un grandios film que amb el títol de «Els llocs Sants del Cristianisme» reunirà les escenes preses del natural a Lourdes, Loreto i Palestina.

dels últims cursos de les Facultats, que si no és retirada la policia de davant la Universitat l'ordre no podrà aconseguir-se, ja que ara han desaparegut les causes que havien motivat les manifestacions passades.

El rector, en vista de l'ocorregut avui, ha ordenat que demà sols es deixin entrar els estudiants que portin el document de matrícula.

El claustre ordinari està disposat a mantenir les classes, prenent per això totes les mesures que siguin necessàries.

Municipi

VENDA DE PARCEL·LES

Al despatx de l'Alcaldia han estat firmades les escriptures de venda de dues parcel·les procedents de la Sequia Comtal als senyors Bonet i Caballera per la quantitat de 11.938'05 pessetes, i de venda d'una altra parcel·la procedent del torrent de Delemus a don Josep Pont i Agustí per la quantitat de 733'92 pessetes. Foren respectivament autoritzades pels notaris senyors Zuazagoitia i Escrivà.

La Comissió de Foment ha acordat que es citi als senyors Castillo, Fontanals i Cruset per a practicar les proves d'un producte estranger impermeable que han ofert a l'Ajuntament contra les humitats i filtracions d'aigua i contra les rates i tota classe d'insectes.

Davant la pròpia Comissió han estat formulades les següents mocions: Dels senyors Matons i Degollada, perquè es destinin 2.000 pessetes a l'arranjament dels empedrats dels carrers de Conreria i Miguel Boera.

Del senyor Matons, perquè es procedeixi a augmentar la llum en la barriada de la part alta del Tibidabo que ha estat agregada a Barcelona; i que es destinin 2.000 pessetes a l'exploració i urbanització del carrer número 16 de la urbanització Jorba.

Del senyor Nonell, perquè es formulí el projecte i pressupost relatiu a l'ornamentació definitiva del viaducte de Valcarlos.

Del senyor Domènech, perquè es procedeixi a l'obertura de la Travesera des de la Diagonal al carrer de Port-Bou, portant-se a cap els expedients d'expropiacions que siguin necessàries i es formulí el pressupost i plec de condicions per a l'exploració i afermat i col·locació de voreres.

Dels senyors Degollada i Nonell, perquè es destinin 2.000 pessetes a l'arranjament del carrer de Gelabert del Corcoll entre el de Gerard Píera i la carretera de Sarrià.

Dels senyors Cararach i Iglesias, perquè es destinin 2.000 pessetes a l'arranjament de l'afermat del carrer de la Murtra, i perquè es destinin 2.000 pessetes a la col·locació de voreres i rigoles al carrer d'Amilcar entre el de Vilaplacina i Passeig de Maragall.

Del senyor Vilaseca, perquè s'asfalti la plaça de la Igualtat.

AUTOMÒBILS PETITS TARIFA DE PREUS

L'Alcaldia ha autoritzat l'entrada en servei des del present mes, dels automòbils de petit cilindre fins a 13 cilindres.

Els dits carruatges treballaran segons la següent tarifa:

Primers 600 metres, 0'70 pessetes; cada 166 metres següents, 0'10 pessetes.

Parades: primers vuit minuts de servei, 0'60 pessetes; cada dos minuts successius, 0'10 pessetes. Cas de no funcionar el taxímetre, tant en marxa com en parada, es pagarà 1'75 pessetes per 15 minuts.

Retorns: Quan es deixi el carruatge dintre de la segona zona asseynalada als cotxes de plaça o més enllà del Passeig Nacional de la Barceloneta, 1 pesseta si el taxímetre marca menys de 5 pessetes, i 1'50 si marca més.

Preu fixe d'anada i tornada sense suplement de retorn: Hipòdrom, un o dos seients, 8 pessetes; per cada seient suplementari, 1 pesseta.

Places de toros: un o dos seients, 3 pessetes, per cada seient suplementari, 0'50 pessetes.

Camps de futbol situats en la primera zona: un o dos seients, 3 pessetes, per cada seient suplementari, 0'50 pessetes.

Camp de l'«Europa», un o dos seients, 4 pessetes, per cada seient suplementari, 0'50 pessetes.

Camp del «Barcelona» (Les Corts), un o dos seients, 5 pessetes, per cada seient suplementari, 0'50 pessetes.

Estadiu i festes al Parc de Montjuich: un o dos seients, 5 pessetes, per cada seient suplementari, 0'50 pessetes.

Es situaran als punts de parada i amb el nombre de carruatges que s'indiquen.

Qüestions socials

ELS RETIRS OBRERS

A l'Associació Cooperativa Obrera «El Rellojete», de la barriada de Les Corts, tingué lloc el cinquè acte de propaganda, per a recaptar la conformitat de l'element obrer de l'esmentada barriada al programa mínim de millores a la Llei de Retirs, que van aprovar distintes entitats obreres, cooperatives i Ateneus culturals en la reunió celebrada a l'Ateneu Enciclopèdic Popular, a l'efecte convocada.

Va presidir l'esmentat acte el que ho és de l'entitat, senyor Campalans, assistint-hi nombrosa concurrència de treballadors i obreres i de representants d'entitats del districte que oferiren llur col·laboració i ajut a la humanitària obra dels retirs obrers.

Parlaren a continuació els senyors Vilanova, Palomas i Caballera, i per últim, ho féu el president del Comitè Pro Retirs Obrers, En Pere Gorga Artigas, coincidint tots ells en la necessitat de la immediata aplicació del recarrec sobre les herències, perquè l'obrer pugui percebre la pensió asseynalada en l'article 12 de la Llei de Retirs, que sia rebalçada l'edat del mateix als seixanta anys i que sigui augmentada la pensió a mil pessetes anuals, quantitat amb la qual l'obrer creu poder resoldre les seves necessitats preemptions. També explicaren les raons per les quals han de tenir dret a cobrar pensió en cas de vellesa tots aquells obrers manuals i intel·lectuals dependents de comerç que cobrin sous inferiors a 4.000 pessetes anuals, condicionant totes aquestes millores al pagament per part de l'obrer d'una pesseta mensual obligatòria.

I per últim, consideren de justícia la intervenció de la llegítima representació patronal i obrera, en la mateixa proporció de les caixes col·laboradores en l'Institut Nacional de Previsió i Patronats Regionals de Previsió, organismes executors i administradors del retir obrer.

L'acte acabà amb sinceres paraules del president de l'entitat organitzadora de l'acte, senyor Campalans, elogiant al Comitè Pro-Retirs, oferint a ensens l'ajut de la seva entitat per a el triomf de tan humanitària obra.

La concurrència que omplia l'espaïosa sala d'actes de la Cooperativa «El Rellojete», va aplaudir als defensors dels treballadors vells, convençuda que aquesta campanya farà que desapareguin certs quadros que omplen d'amargor l'ànima dels pobles civilitzats.

ELS DEPENDENTS DE MANRESA

Els organismes socials de Manresa, Federació Patronal i Centre de Dependents, de comú acord, han remès una instància al ministeri del Treball, sol·licitant que per Reial decret sigui concedida a aquella ciutat la creació d'una Comissió Mixta i Comitè paritari de caràcter permanent, en la forma que funciona a aquesta capital, per a la regularització dels interessos patronals i obrers del ram mercantil.

ELS CAMBRERS

Nota del Sindicat Lliure: Als patrons d'Hotels, Restaurants i Cafés de Catalunya, els posem en coneixement que és incoert el rumor que circula de que el Sindicat Professional de Similars i Ajudants de Cuina, s'hagin traspassat amb altres Societats, el qual desmentim i posem novament a disposició dels patrons la nostra borsa del treball establerta al carrer de Guàrdia, 14, principal. Tel·lèfon 4.351 A.

MITINGS SINDICALISTES

En el local del Cine Modern de Ma-

Aragó, entre Claris i Llíria (Baiador), 4 carruatges; Aribau-Argüelles, 3; Corcega, Diagonal-Passeig de Gràcia, 6; Corts Catalanes-Girona, 4; Girona-Alí-Bey, R. S. Pere i Ausies-March, 4; Passeig de Gràcia esquerra-Mallorca, 4; Passeig de Gràcia esquerra-Consell de Cent, 4; Passeig de Gràcia esquerra-Corts (davant del palau M. Marianao), 10; Palau de Justícia-Almogàvars, 2; Plaça d'Espanya, 5; Plaça Universitat-Delegació d'Hisenda, 10; Plaça Urquinaona-entre Claris i Ronda, 10; Plaça 11 de Novembre, 3; Plaça del Pi, 3; Plaça de Catalunya davant del quiosc de periòdics i en direcció al water-closet, 2; Rambla de Catalunya-Consell de Cent cantonada, 4; Rambla Catalunya-Roselló cantonada, 3; Rambla Santa Mònica davant l'església, 6; R. S. Pau davant l'Escola Pia, 4; R. Universitat cantonada Rambla Catalunya, 8; Urgell part alta del carrer de Corts, 2; Marquès del Duero davant del cafè Apolo, 10-4.

tarà se celebrà un miting d'afirmació sindicalista.

Obri l'acte N. Arnó, el qual presidia, parlant a continuació els obrers En Bibeny el qual parla de la vaga de la casa «Fills d'Antoni Fabregues», En Pi i En Bellavista, que combaten durament l'actuació d'En Martínez Anido i l'Arlegui; En Peiró, qui parla de la reorganització del Sindicat Unit i censurà les Juntetes de Defensa.

De Barcelona parlaren En Roig i Llibertat Rodenas, la qual féu una exposició del seu criteri sobre la formació social de la família.

A Badalona se celebrà, a la «Sala Pícarol», un altre miting d'afirmació sindicalista, en el qual prengueren part, entre altres oradors, Bellavista i Peiró i Llibertat Rodenas.

Abans d'acabar l'últim orador, diversos concorrents demanaren la paraula sol·licitant una controvertida, la qual fou acceptada per En Peiró, que s'anuncià oportunament, retirant-se la concurrència sense el menor incident.

EMPLEATS ACOMIADATS

Per discrepàncies amb el gerent de l'Economat Popular, han estat acomiadats 30 empleats.

ELS EMPLEATS DELS AGENTS DE DUANA

Aquest migdia han anat a entrevistar-se amb el governador una comissió de l'Associació d'Empleats d'Agents de Duana, per a demanar-li permís per a celebrar una reunió aquesta nit, al local social, Ample, 17, per a tractar del decret del senyor Bergamín, que col·legia els agents de Duana.

El governador ha concedit el permís i demà els comissionats tornaran a veure'l per a fer-li remesa de les conclusions.

Es molt probable que demà mateix estí empleats es declarin en vaga, per a protestar de l'esmentat decret, puix encara que no coneixen l'articulat, ja tenen per segur que amb la col·lecció es tanca les portes als dependents que vulguin establir-se, i com que suposen que es posaran restriccions en el despatx de la Duana, preveuen també que molts dependents quedaran en vaga forçada.

SOLUCIO D'UN CONFLICTE

Ha quedat solucionada la vaga que des de feia temps sostenien els obrers de la fabrica de teixits del senyor Oller Planell, de Canet de Mar.

S'ha convingut en què els teixidors cobraran 45 pessetes setmanals, mentre duri la reparació de les màquines, i quan aquesta estigui feta, s'establirà el preu fet.

OBRERS EN VAGA

Els obrers de la fabrica de cartró de Fills d'Antoni Fabregas, de Mataró, han sol·licitat de la delegació del treball que intervingui per a solucionar la vaga que mantenen des del mes d'agost.

Els vaguistes són 200.

Borsa de Madrid

Canvi facilitat per la Banca Mar-

sans, S. A.

Barcelona, 15 novembre.

4 per 100 interior, comptat	70'00
» » fines.....	00'00
» » finproxim.....	00'00
Amortitzable 5 per 100 (1920)...	96'00
Banc d'Espanya.....	583'00
Arrendatària de Tabacs.....	248'00
Stat. Gral. Sucr.-Obligacions	00'00
» » » Ac. preferides	57'25
» » » ordinàries	28'00
Francs.....	42'00
Lliures.....	29'00
Banc Espanyol Rio Plata.....	232'00
Cèdules Hipotecàries.....	100'00

Borsa de París

4 per 100 Interior Espanyol	00'00
» 100 Exterior »	194'25
Accions Nord d'Espanya	000'00
» Alacant	000'00
» Andalusos	000'00
Renda russa 5 per 100	000'00
» 4 1/2 per 100	000'00
Brasil 4 per 100	000'00
Banc Espanyol Rio Plata	000'00
Renda francesa 3 per 100	59'40
Accions Rio Tinto	18'00

PREMI DE L'ON (Prima de compra)

Alfons	126'00 percent
Isabel	129'50 »
Unces i mitges unces	125'50 »
Quart d'unca	125'50 »
1/16 d'unca	125'50 »
Francs	125'50 »
Dòlars	6'50 »
Lliures	31'50 »

Barcelona, 15 novembre.

Els estudiants

Aquest matí s'ha iniciat un moviment de protesta a conseqüència del qual n'han esdevingut alguns desordres.

Els aldarulls escolars d'avui solament tendien a protestar de la presència a la Plaça de la Universitat de les nombroses forces de seguretat.

Han estat arrencats uns quants adorns, i l'actitud inquiet dels escolars ha fet que la força donés una càrrega, obligant als escolars a arreplegar-se dintre del centre.

Com que el desordre augmentava i als corredors de l'interior de l'edifici havien estat trencats alguns vidres i portes, el rector ha ordenat que

les classes fossin suspeses per avui i que es tanqués la porta principal, no deixant entrar més els escolars.

A les dotze s'ha organitzat una manifestació per a demanar al governador que fes retirar les forces de seguretat i assegurar-li que si eren retirades no seria alterat l'ordre.

La manifestació, que era ben seriosa i ordenada, en arribar al carrer de Claris ha estat dissolta per un piquet de guàrdies de cavall, que ha donat una càrrega amb tota la força.

Els estudiants s'han reorganitzat, observant més serietat i ordre encara, però novament les càrregues de la policia han dissolt els manifestants, ocasionant corredisses i esglaï.

Deia un nombrós grup d'escolars

DARRERES INFORMACIONS

PENINSULA

DE PORTUGAL

Lisboa, 15. — Malgrat la suspensió de la vista de la causa incoada pels esdeveniments del 19 d'octubre, continuen efectuant-se detencions de nous inculcats, figurant entre aquestes la de l'ex-diputat i capità d'infanteria Procopio Freita. — Havas.

SOBRE LES MANIFESTACIONS ESCOLARS

Madrid, 15, 2 tarda. El ministre de la Governació, en rebre avui els periodistes, ha manifestat el següent:

—Hi ha poques per dir. El que si convindria és que la premsa calmes un xic els impetus dels estudiants...

Aquest matí aquests nois han tingut una mala pensada.

—Jo no tinc informes concrets sobre l'ocorregut, però sembla que han acorralat a un guàrdia de seguretat.

El degà de la Facultat de Medicina, doctor Recasens, s'ha comportat molt bé, perquè sap que per part seva no hi ha d'haver cap tolerància en cap abús, i farà el necessari perquè aquests nois es convencin de que no tenen paper en aquest assumpte.

FELICITACIONS

El sots-secretari de la Presidència ha manifestat aquest migdia que estava rebent nombrosos telegrams dirigits al president, felicitant-lo per la dissolució de les Junes.

Entre ells figura un del senyor Junoy, dient:

«Això és tenir gust, pupila i ma esguerra».

Altres de Valladolid, diu: «Aquesta humil classe de l'exercit felicita a V. E.»

Altres són de diputats de Vitòria, federacions d'estudiants catòlics de Santander, Ajuntament de Terol, circolo conservadors d'Alcalá de Henares, conservadors de quasi totes les províncies.

Ha afegit el senyor Marfil que aquests últims dies es van rebre molts telegrams sollicitant la dissolució de les Junes, però que no s'havien facilitat als periodistes perquè no es considerés com una maniobra del Govern per a produir determinat estat d'opinió.

EL CONGRES DEL COMERC D'ULTRAMAR

Presidint el ministre del Treball i assistint el president i el secretari, senyors Prado Palacios i Vehils, s'ha constituït aquesta tarda la Comissió organitzadora del Congrés Nacional del Comerç Espanyol a Ultramar.

Com se sap, el Congrés celebrará tres Assemblees, a Barcelona primer i a Madrid després, i per últim a Sevilla.

LA JUNTA DE DEFENSA NACIONAL

Sota la presidència del Rei s'ha reunit aquest matí, a dos quarts d'onze, al Palau de Bonavista, la Junta Nacional de Defensa del Regne.

Moments abans de l'hora anunciada ha arribat al ministeri de la Guerra el Rei, acompanyat del seu ajudant.

El monarca vestia uniforme de muntanya.

Han assistit a la reunió el President del Consell i ministre de la Guerra, senyor Sánchez Guerra, els ex-presidents comte de Romanones, marquès d'Alhucemas, Sánchez Toca i Allendesalazar, el capità general marquès de Tenerife, el ministre de Marina, el cap d'Estat Major Central de l'Exèrcit, general Aizpuru, el de l'Armada, general Antón, i el segon cap d'Estat Major Central de l'Exèrcit, general Agar, el qual actua com a secretari.

La reunió ha acabat a tres quarts d'una de la tarda.

Com de costum, no han facilitat nota del tractat de la Junta.

EN MILLAN ASTRAY

Al ministeri de la Guerra, conforme anunciarem ahir, han confirmat que fins el dia d'avui no havia tramitat el senyor Millan Astray la retirada del document en el qual sol·licita el retr.

EL NOU CAP DEL TERÇ

El Rei ha firmat un Decret de Guerra conferint el comandament del Terç d'Estrangers al tinent coronel d'in-

fanteria, don Rafael de Valenzuela i Urzais, el qual comandava el cinquè grup de regulars d'Alhucemas.

ABSOLUCIO

Saragossa. —Continuà la vista de la causa per assassinat del periodista don Alfons Gutiérrez.

Fet el resum pel president de la sala, es va reunir el Jurat a deliberar, dictant acte seguit veredictes d'innocència.

En conseqüència, el tribunal de dret absolgué al processat Borrono, el qual fou posat en llibertat immediatament.

MANIFESTACIONS D'EN ROMANONES

El comte de Romanones parlant amb els periodistes, els ha preguntat quina opinió havien recollit sobre el debat d'ahir al Congrés i l'acte del Govern, i com els reporters li diguessin que quasi tots els liberals coincidien en la creença de que el Parlament era l'orgue adequat per a la resolució de tots els problemes, exclamà:

—Es veritat, i ja ho vaig preconitzar en el meu discurs de fa deu dies, en el qual vaig dir que era necessària la reunió de les Corts.

Demés, l'ocorregut bé pot considerar-se com un triomf personal meu, perquè jo vaig dir que era absolutament necessària la dissolució de les Junes de defensa.

«A B C»

«A B C» creu que ha fet bé el senyor Sánchez Guerra en portar integre al Parlament l'assumpte de les Junes militars, i afegeix:

Per la nostra part sentim avui, una vegada més, la noble satisfacció que tant les altres vegades ens donà la nostra situació d'independència.

Hem sigut, segurament, dels que més vivament hem apremiat al Govern en aquests dies; hem tingut que complir el nostre deure, oposant en altres assumptes les nostres censurens al senyor Sánchez Guerra.

Avui ens complaem amb tota sinceritat en tributar-li el nostre aplaudiment creient interpretar lleialment el batec de l'opinió i els interessos d'Espanya.

Les Junes no podien tollerar-se; era precis elevar i ennobilitar els prestigis del poder i recabar el seu ple exercici, sense mediatitzacions ni coacció.

Era també imprescindible proveir el plet de les recompenses. El senyor Sánchez Guerra ha sabut acudir decididament a aqueixes dues necessitats i ho ha fet en forma que enalteix a l'autoritat del Parlament.

«EL SOL»

«El Sol» elogia l'acte realitzat ahir pel Govern, i diu que aquí avui se celebra o considera com a cop teatral tot el que se surt de la general covardia.

També elogia el que el projecte llei diu respecte a la modificació del projecte de recompenses, que és en essència una reproducció de l'exposat en son discurs pels senyors Alhucemas i Romanones.

Fa avinent que al projecte li falta un final.

La proposició dels liberals era més ampla.

PRESSUPOST FORMULARI

Madrid, 15, 4'15 tarda. El ministre de Finances ha llegit aquesta tarda al Congrés un projecte de llei concedint els crèdits necessaris per a les atencions de l'Estat durant l'any econòmic de 1923-24, fins a la suma de 2.954.164.885 pessetes.

Els ingressos ordinaris per al mateix any econòmic es calculen en 2.617.047.068 pessetes.

El projecte és, per tant, una reproducció del pressupost actual.

S'autoritza al Govern per a negociar Deute Exterior de l'Estat i del Tresor per la quantitat necessària per a obtenir els recursos indispensables per a cobrir el déficit que resulta de la liquidació del pressupost vigent i obres i serveis extraordinaris que figuren en el pressupost actual.

Es fixa en la quarta part del total de l'import del pressupost de despeses el màxim del deute flotant del Tresor que podrà contraure novament durant l'any econòmic de 1923-24.

SENAT

Madrid, 15, 4'15 tarda. A les quatre menys cinc minuts comença la sessió, presidint el senyor

Sanchez de Toca.

Hi ha molta animació en escons i tribunes.

Al banc blau, el president del Consell i els ministres d'Estat, Governació, Marina i Instrucció Pública.

Es dona lectura al suplicatori per a processar el general Berenguer.

Precis i preguntes.

El general LUQUE recorda que fa uns quants dies va escriure al president del Consell anunciant-li una interpellació sobre l'actuació de les Junes militars.

La contesta que ha donat el senyor president del Consell de ministres —diu— no ha pogut ésser més brillant, amb la lectura del projecte de llei dissolent les Junes, llegit a l'altra Cambra en la tarda d'ahir.

Passa a ocupar-se de la qüestió de les recompenses, com a final viril que ha de tenir l'esmentat projecte.

Diu que quan ell fou ministre de la Guerra, presentà unes bases sobre la concessió de recompenses, i avui li cap la satisfacció de que hagin estat acollides pel senyor Sánchez Guerra.

Acaba felicitant al president del Consell pel seu acte d'ahir, puix amb això ha prestat un assenyat servei a la pàtria.

El senyor SANCHEZ GUERRA dona les gràcies al general Luque, per la felicitació que li ha dirigit, i diu que ell no s'hagués atrevit a realitzar l'acte que avui se l'elogia, sinó hagués estat segur de la col·laboració de tots els elements polítics, tant en aquesta com en l'altra Cambra. (Aplaudiments.)

El senyor GOICOECHEA diu que no es deixa apassionar pels aplaudiments que avui es tributen al president del Consell.

Indubtablement, el senyor Sánchez Guerra està assistit per la més recta intenció; però ha de recordar que aquesta és la tercera vegada que es canta victòria, tant del Parlament com de l'opinió, davant de les Junes militars.

Madrid, 15, 5'15 tarda.

En les dues primeres vegades tots sabem el que passa, i ara, he de preguntar: aquesta tercera vegada, és la definitiva o és un nou escarni?

Alguna cosa hi ha en el projecte llegit per S. S. al Congrés que no em satisfà, i a això he de referir-me.

El president del CONSELL.—S. S. em perdonarà que li digui que no puc ni haig de contestar-li.

El senyor GOICOECHEA.—El senyor Sánchez Guerra té en si el major enemic.

El senyor SANCHEZ GUERRA.—El major, no. (Rialles.)

El senyor GOICOECHEA.—Potser sigui major. Recorda el senyor Sánchez Guerra una anècdota de la guerra franco-prussiana, que la major sort d'Alemanya fou tenir per enemic a Napoleó III: la major sort del senyor Sánchez Guerra es la de tenir per enemic a la concentració liberal. (Rialles.)

Indubtablement S. S. està protegit per la Providència.

S'ocupa del projecte de dissolució de les Junes de Defensa, i pregunta si es troba disposat a introduir en aquella correcció que la facin ésser molt més eficaç.

Després pregunta si l'article segon de l'esmentat projecte anul·la la llei del 1918.

El PRESIDENT crida l'atenció del senyor Goicoechea pel gir que dona al seu discurs, puix cal tenir present que l'esmentat projecte s'està discutint a l'altra Cambra.

CONGRES

Sobre la sessió a dos quarts de quatre, sota la presidència del senyor Bugallat.

Al banc blau, el ministre de Finances.

S'aprova l'acte de la sessió anterior.

El ministre de FINANCES puja a la tribuna de secretaris i llegeix un projecte de llei.

Precis i preguntes.

El senyor FRANCOS RODRIGUEZ demana que es transmeti al Parlament d'Espanya per les desgràcies que han ocasionat en aquella nació americana els últims terratrèmols.

El PRESIDENT diu que el Govern s'ha associat ja directament al sentiment general per aquestes desgràcies. Les circumstàncies del moment han impedit al Govern exposar-ho a

la Cambra, però ell autoritzadament ho fa.

Proposa, accedint al prec del senyor Francos Rodriguez, que consti en acte el sentiment de la Cambra.

Així s'acorda.

El senyor BARCIA formula una aclaració a una interpellació que ahir féu el senyor Canals quan es discutia el projecte de llei d'ordenació ferroviària.

El senyor IGLESIAS demana al Govern que expliqui a la Cambra i al país els sagants successos ocorreguts aquest matí en les proximitats de la Facultat de Medicina de Madrid.

L'origen—diu—està en les manifestacions que aquests dies vénen realitzant els estudiants, recollint el sentir de l'opinió.

Aquest matí, al passar un guàrdia d'ordre públic, en un tramvia, davant d'un grup d'estudiants, que comentaven, baixà per a imposar ordre.

Apel·lo al testimoni del senyor Francos Rodriguez, que passava pel lloc del succés. (El senyor Francos Rodriguez fa signes negatius.)

Demana al Govern una declaració sobre l'actitud que es proposa adoptar per a tranquil·litzar a tothom, puix aquest matí calgueren ferits cinc estudiants i un està tan greu que li costarà la vida.

El ministre de FINANCES lamenta no estar prou enterat del succés per a poder donar una resposta categòrica.

Afegeix que és lamentable tot excés dels agents de l'autoritat; però sembla que es tracta d'un guàrdia.

Madrid, 15, 5'15 tarda.

Diu el ministre de FINANCES que el guàrdia es retirava del servei; ha estat objecte d'alguna broma i després apedregat i rodejat pels estudiants.

No creu que l'ocorregut pugui tenir cap repercussió en el Govern, ni en les autoritats superiors, car no pot per això alcançar-les cap responsabilitat.

Es faran les oportunes investigacions, i si hi ha algun abús que castigar serà castigat, fent-se estricta justícia.

El senyor IGLESIAS rectifica. Recull aquestes últimes paraules, però el que hi ha que subsanar —diu— són les extralimitacions i desafurs que ve cometent la policia.

El de d'avui no és més que un cas assolat.

Espera que el Govern complirà l'oferiment fet pel senyor Bergamín i procedirà severament contra els infractors.

El senyor TORRES BELENA anuncia la presentació d'una proposició de llei establint la zona franca al Camp de Gibraltar.

El senyor SOLANO es lamenta de l'excessiva tributació dels cartutxos que s'usen per al tir al blanc i la caça, i diu que això fa que no hi hagi en l'nostra joventut el grau d'instrucció necessària per anar preparada degudament a servir a files.

Tramet, per conducte d'un uguer, al ministre de Finances una capsa de cartutxos perquè aquest observi el que passa.

Demana que les armes estrangeres tributin a llur entrada a Espanya «ad valorem», perquè no pagui el mateix una escopeta de caça que un fusell.

El ministre de FINANCES contesta que no sap si estarà en les seves facultats fer el que desitja el senyor Solano. Si està en les seves facultats, ho farà; si no, serà necessari el concurs de les Corts.

El marquès de LLANOS DE SAN JAVIER es lamenta de que en els ports de Pasajes i Barcelona entri blat estranger, en tal forma, que es produeix greu perjudici als agricultors cerealistes.

El ministre de FINANCES manifesta que fins ara no havia arribat al Govern cap denúncia concreta i no podia, per consegüent, adoptar mesures sobre aquesta matèria. Ara, encara que en forma qualcom genèrica, la fa S. S., i a això tindrà de manifestar que el Govern l'únic que pot fer és autoritzar o prohibir la importació d'un article, per o de cap manera modificar els drets aranzelsaris que l'afecten.

El PRESIDENT fa avinent que diversos diputats desitgen ocupar-se d'aquest assumpte, però com a aqueixa hora no és reglamentari, prega a aquests diputats que es posin d'acord amb el ministre de Finances per a explicar l'oportuna interpellació.

El senyor IGLESIAS combat la con-

ducta del jutge de Tuy i la seva actuació contra els agraris del districte, havent inventat un delictes per a perseguir-los.

Aquest jutge ha procedit contra el periòdic «La Zarpa», i el seu propietari, Basili Alvarez, arribant a desafià a aquest i processant a onze agraris.

Està segur que el senyor Ordóñez, com a ministre de Gràcia i Justícia, com a diputat i com a home, repugna tot això.

El jutge municipal de Cambados, en funcions de jutge d'instrucció, ha processat a 11 agraris pel suposat delictes de falsetat en un sumari que no ha existit i sense que l'Audiència declarés l'existència del delictes. Aquest jutge apedregà a l'advocat dels agraris, senyor Salcedo.

En el discurs d'obertura dels tribunals del senyor Ordóñez hi ha encoratjaments per als jutges que cometin excessos, encara que jo comprenc —diu— que el senyor Ordóñez no hauria tingut intenció que fos així.

El ministre de GRÀCIA I JUSTÍCIA contesta que, llegint el discurs de que ningú pot interpretar-lo així; pel contrari, ha de veure el desig que el jutge estigui fora de la influència dels cacles.

Afegeix que no pot destituir als jutges, puix això seria fer política des del ministeri.

Elogia les dots del jutge de Tuy i diu que els que es creguin perjudicats per les seves resolucions tenen obert el camí de la llei per a reclamar.

Convé que sapiguem els ciutadans que les juntes directives de les societats agràries no estan autoritzades per a legislar, modificar lleis i imposar sancions.

El senyor IGLESIAS, en rectificar, diu que un jutge que inventa un delictes i fa el que ha fet el de Tuy i el de Cambados, prevarica.

El PRESIDENT.—No es pot difamar així un jutge. (Protestes i oops de campaneta.)

El senyor IGLESIAS.—Això és difamar? Aquest jutge hauria d'estar a la presó. (Grans protestes a la majoria. Els republicans apoen al senyor Iglesias.)

El ministre de GRÀCIA I JUSTÍCIA.—Protesto contra aquest procedir que permet injuriar emparat en la immunitat. Això ho pot fer S. S. aquí.

El senyor IGLESIAS.—Aquí i fora d'aquí.

El ministre de GRÀCIA I JUSTÍCIA.—Ja ho crec que ho farà S. S., com que existeix en defensa seu la gran barrera del suplicatori.

(A l'extrema esquerra es produeixen grans protestes i el senyor Azzati fa unes interrupcions que no se senten.)

No faig cas d'aquestes paraules, que deixo al judici de la cambra, puix S. S. té ja ben acreditada la seva literatura.

El senyor AZATTI.—Ja contestaré, amb literatura o sense.

El PRESIDENT, tocant la campaneta.—El millor serà escoltar i no parlar antireglamentàriament.

BARCELONA

Intent de manifestació

Aquesta tarda alguns grups han intentat situar-se davant del Círcol Militar, amb el propòsit de fer un acte de protesta.

Els guàrdies de servei a la Plaça de Catalunya, han impedit la realització de l'acte, dissolent-se els grups pacíficament.

Per caçar coloms

Aquesta tarda ha estat detingut al Parc Joan Beteret, de 19 anys, el qual es dedicava a caçar coloms del Parc, valent-se d'una xarxa que col·locava junt al gra que posava per a atreure'ls.

Ha estat posat a disposició del jutjat municipal de la Barceloneta, el qual ja fa un any que el va castigar pel mateix delictes.

Recomanem a les entitats i als particulars que tenen a bé trametre'ns articles o notes suplicades, la necessitat absoluta i sense la qual no ens és possible fer-ne el menor cas) d'avaluar degudament els originals amb un segell a una firma n. n. n. n.

LES TERRES CATALANES

SABADELL

La cobla Barcelona

El dia 25 d'aquest mes, a les deu de la nit, la cobla Barcelona, que dirigeix l'Albert Martí, donarà una audició de sardanes a la Joventut del Centre Català d'aquesta ciutat. Després de tant de temps de no haver-hi sardanes a Sabadell per cobla bona, aquest festival aconseguirà un èxit formidable per als seus organitzadors, car actualment hi ha un veritable desig de sentir sardanes entre l'element sardanista d'aquesta ciutat.

El programa d'aquesta audició l'integraran composicions dels mestres Morera, Juncà i Garreta, en sa major part, estrenant-se la sardana «Records de Sabadell», del mestre Juncà, dedicada a la xamósia filla del senyor Josep Izard, d'aquesta ciutat. Demés d'aquesta sardana, serà estrenada en aquesta audició una sardana inédita del mestre Garreta.

Tot això, ja, naturalment, que nosaltres auguram un èxit sense precedents a aquest festival, que farà recordar als èxits esportius de les magnífiques audicions a les quals ens havíem acostumat la Joventut Nacionalista i que enyorem tant ara.

L'única cosa que és de doldre i no volem deixar de lamentar, és que aquest festival es faci en un local tan petit com és el del Centre Català, que hi caben tan poques colles de sardanistes i de públic, demés de l'estrènitat que ha de donar el so de la cobla en un lloc petit i tancat, les quals coses són en evident perjudici del fruit de la festa. Fora molt més de lluar i sobretot fora una senyal de més ample generositat fer-ho en un lloc més gran i adequat on florís ben bé la nostra dansa.

Obituari

Ha mort en aquesta ciutat la distingida i virtuosa senyora donya Anna Forn, vídua de Badia, mare del P. Blas Badia, escolapi, que fins fa poc ha estat rector del Col·legi sabadellenc.

L'enterrament, així com els funerals, que s'han celebrat a la parròquia de la Concepció han constituït una prova pal·lida de les bones relacions que tenia la difunta, i del molt sentida que ha estat la seva mort.

El dol era presidit pel P. Badia, acompanyat del provincial de les Escoles Pies, P. Orriols, de l'actual rector d'aquest Col·legi P. Aló, i del de la Concepció doctor Bereta. Entre els concurrents hi havia el rector del Reial Col·legi de les Escoles Pies de Terrassa, P. Alarcó, i els PP. Espanol Gual i Ribaga, representant altres Col·legis calasancis de Catalunya.

Al fill de la difunta, el nostre distingit amic P. Badia, li fem present amb aquest dolorós motiu de l'expressió més sincera del nostre condol, per la desgràcia que l'afligeix.

Accident

Al carrer de Covadonga, anit passada va caure un home d'edat, produint-se algunes ferides. Al carrer esmentat, fa temps que s'hi treballa en la construcció d'unes cases, havent-hi davant de l'obra sots i piles de material sense que l'Ajuntament hagi d'aportar fins ara que els vespres s'hi posi aquell fanal que avisa el perill i que hauria evitat el cas que deixem consignat si la petició d'aquells veïns haguessin estat escoltada. Sembla que ja ha arribat l'hora que els regidors d'aquell districte s'en preocupin un xic.

LLEYDA

(Conferència de les 9'30 de la nit)

MORT D'UN REGIDOR

Ha mort, víctima d'una penosa malaltia, En Sarrafí Martín Cortes, regidor de l'Ajuntament d'aquesta ciutat. La Casa Consistorial i el Casino Principal tenen a mig pal la bandera, amb glasses negres, en senyal de dol per la pèrdua del senyor Martín, qui s'havia fet estimar de tothom.

MINAIRE MORT

A les obres d'endegament del Canal d'Urgell, al terme municipal d'Àrtesa

TARRAGONA

(Conferència de les 9 de la nit)

EL PREU DEL PA

L'Ajuntament ha adquirit una important partida de farina per a començar el funcionament d'unes taules reguladores del preu del pa.

EL BISBE ROCAMORA

MALALT DE GRAVETAT

Diuen de Tortosa que es troba greument malalt el bisbe d'aquella diòcesi, doctor Rocamora.

Se li han administrat els Sants Sacraments.

EL CANONGE BAUCELLIS

Ha millorat en la seva malaltia el canonge tesorero del Capítol d'aquesta Metrópoli, doctor Baucellis.

CONFERENCIA RÓVIRA VIRGILI

Demà passat, a la Joventut Nacionalista de Reus, donarà una conferència En Rovira Virgili, desenvolupant el tema «El problema de les nacions ibèriques».

EL MERCAT DE VINS

Creix la desanimació en el nostre mercat de vins, i els preus segueixen baixant.

Es cotitzen:
Priorats, a 8 rais.
Camp de Tarragona, a 7.
Corca, de 6 a 6 1/2.
Mistoles, a 11 el grau i càrrega.

EL MERCAT D'AVELLANA

I AMETLLA

el 28 d'octubre al 10 del que som, s'han embarcat 3.819 sacs d'avellana en gra; 4.881 en closca; 795 d'ametlla en gra; 5.719 en closca.

Els preus del darer mercat de Reus són aquests:
Ametlla molida, 57 ptes, el sac de 50.400 quilos.

Gra Esperança i llangueta, 115 sac de 41.600 quilos.

Gra segona, 110 ptes.

Comú, 105.

Avellana negreta, 41 a 45 ptes.

D'embarcament, 46 ptes. el sac de 58 1/2 quilos.

Gra primera, 73 ptes. el sac de 41.600 quilos.

Gra segona, 71 ptes.

ALTRES NOVES

De Bellmunt comuniquen que, treballant a les mines, s'ha tombat una vagoneta i ha arreugetat a sota l'obrер Llorenc Joanpere, de 30 anys, qui ha quedat mort.

—Aquest vespre ha tornat a Tarragona l'emn. Sr. Cardenal Arquibisbe.

—Ha estat destinat a la intervenció d'Hisenda de Valladolid En Josep Mero, administrador, en propietat, d'impostos d'aquesta Delegació.

—Fera un mes de treballs en l'aparellament dels aparells de la xarxa telefònica de Reus, aquesta torna a funcionar normalment i els abonats a la línia poden comunicar-se.

de Segre, s'ha esdevingut un esllevisament de terra, essent-hi agafat a sota el capatàs dels obrers miners Pasqual Messa Martínez, de trenta tres anys, el qual fou trobat mort pels seus companys, qui havien treballat desesperadament per salvar-lo.

ALTRES NOVES

La Junta de govern de Beneficència ha nomenat administrador de l'Hospital en Rafael Larosa.

—La Cambra de Comerç d'aquesta ciutat ha sol·licitat permís per a publicar una revista òrgan de l'entitat esmentada.

La nova revista sortirà a la llum pública el dia primer de desembre propiunt.

—Per infringir les ordenances municipals han estat multats Ramon Valls i Ramona Camí.

—Demà serà projectat al Teatre Vinyes el poema cinematogràfic d'Alfons Roura.

Caldes de Montbuy

Amb gran brillantor han desenvolupat llurs escoles pràctiques de tir en aquesta localitat les forces del setè Regiment d'artilleria lleugera, de guarnició a Mataró.

Després dels exercicis de tir elemental i foguieg desenvoluparen els de desmont, anorant diverses alces, etc.

En el dia que es realitzava l'exercici de tir de grup, arribà de Barcelona el capità general de la regió, senyor marquès d'Estella, el Comandant general d'artilleria senyor Carraza i el d'Estat major senyor Gil i Gil.

Després del tir, el qual ha resultat molt precís i eficaç en la zona de blancs, ha estat obsequiat el capità general i generals amb un àpat pel Setè Lleuger a l'Hotel Termes Victòria, assistint-hi les autoritats de la vila. El senyor Marquès d'Estella ha pronunciat un discurs, el qual ha estat molt aplaudit.

Acabat l'àpat han assistit els concurrents al camp del Caldes S. C., on ha tingut lloc un partit de futbol entre el primer equip local i el del Setè Lleuger.

El partit, presenciat per una gran garrnació amb una bona representació del bell sexe, ha estat en honor del senyor Marquès d'Estella, el qual l'ha presenciat amb els generals Carraza i Gil i Gil i caps i oficials del Regiment.

S'han vist formosíssimes jugades, ben aplaudides, acabant la primera part amb gol a zero a favor dels artillers i gairebé al final de la segona part, el Caldes ha obtingut el gol d'honor, terminant el partit amb l'empat a un gol.

Durant el descans del partit s'han tret fotografies dels equips.

En el mateix temps del descans, el capità general ha adreçat la paraula a Caldes.

Les forces d'artilleria retornen a Mataró el dimecres, restant molt agraïdes de l'hospitalitat del poble de Caldes.

La G rrotxa

IGUALADA. — Diumenge passat tingué lloc el quart partit de campionat al Camp d'Esports Ateneu, jugant el F. C. Noia, de Sant Sadurn, i l'Ateneu S. E. d'aquesta localitat, eixint amb victòria el darrer.

—Continuen els treballs preparatoris per a organitzar amb entusiasme la festa de Santa Cecília, d'enguany, essent de preveure una solemnitat musical, puix hi pendran part l'Orfeó del Noia, la capella de música de les dues parròquies i algunes bandes de música.

—En el veí poble de Montbui, tingué lloc diumenge un acte públic donat per elements de l'Obra del Mot, fundada en el si de la Congregació Mariana d'Igualada. Els oradors foren molt ben rebuts i aplaudits.

—Ha eixit el «Butlletí de la Federació Patronal», corresponent al mes d'octubre últim. Entre altres coses d'interès insereix la instància que darrerament el Comitè de la dita Federació va adreçar al director general de la Companyia Peninsular de Telèfons demanant l'ampliació de les xarxes telefòniques d'aquesta ciutat, per judicar-ho imprescindible, ateses les transaccions comercials de la ciutat.

—A l'estatge que ocupava el Casino d'Igualada s'hi ha establert l'entitat Boxing Club d'Igualada, efectuant-se la inauguració oficial de les vetllades de boxa amb tres sensacionals matches, el vinent dissabte.

—Les operacions efectuades per la Sucursal de la Caixa de Pensions per a la vellesa i d'Estalvis durant el mes d'octubre passat, són: Cobraments, 719.033'86 pessetes. Pagaments, 629.834'70 pessetes. Llibretes i comptes nous, 48.

—Per a les primeries de desembre vinent, està anunciada la celebració d'un solemne Triduum a la Verge de la Pietat, patrocinada d'Igualada, i venerada a l'església del Reial Col·legi de les Escoles Pies.

—Des de fa alguns dies, es troba de visita en aquesta ciutat l'il·lustrat senyor En Jaume Sagrera Pijoan, president de la societat d'Atracció de Forasters de Girona i catedràtic jubilat de l'Institut d'aquella capital.

GIRONA

(Conferència de les 9'45 de la nit)

LA NOVA BORSA DEL TREBALL
L'alcalde convoca a una reunió la ponència encarregada d'organitzar la nova Borsa del Treball, per al dia 20 del que som, a les set del vespre.

DE FUTBOL

S'anuncien els següents partits de futbol:

Per al diumenge vinent, a l'Estadi: primer «team» de l'Atlètic de Sabadell contra Unió Deportiva de Girona.

Per al diumenge següent, dia 26, al camp de la Unió Deportiva de Girona: segon partit de campionat entre Unió Deportiva i Ateneu Sportiu de Sant Feliu de Guixols.

ALTRES NOVES

N'Antònia Pujol i Durall sol·licita permís per a utilitzar terrenys de servei públic a l'objecte de poder establir una conducció d'energia elèctrica des d'un molí del riu Ragós a una adobaria de Banyoles.

—L'Ajuntament de Figueres anuncia en pública subhasta l'execució d'obres i subministre del material necessari per a una tuberia conductora d'aigua que ha d'instal·lar-se en aquell terme municipal.

El tipus de subhasta està fixat en 5179 pessetes, i és de trenta dies el temps que hi ha de collir per a pendre-hi part.

Pla del Llobregat

SANT VICENS DELS HORTS. — Amb més de dos cents choristes adherits a la societat El Lietzami (se celebra l'homenatge a En Josep Anselm Clavé).

A les dues, i en mig d'una gentada extraordinària, arriba el tren que condueix un sens fi de choristes de tots els indrets, amb ses respectives senyeres, i la Junta de l'Associació dels Chors d'En Clavé, amb el seu president En Josep Capdevila, els quals foren rebuts per la Societat El Lietzami, que era acompanyada de l'orquestra La Filharmònica. Després de donades les benvingudes de costum, es dirigiren vers la societat La Vicentina, on foren obsequiades totes les societats amb cafè, cigars i licores de diverses classes.

A dos quarts de quatre l'alcalde i altres autoritats nebien al vestibul de les Cases Consistorials, la comissió representativa formada dels senyors Capdevila, Vidal, Cabra i Muñoz, els quals, després de senzilla recepció, feren que El Lietzami, amb la cooperació de les societats adherides, obsequessin les autoritats amb una de les composicions de l'immortal homenatge, com ho és la composició «Salut cantaires», amb un conjunt admirable i digne del tribut que el nombre públic feu a la batuta del mestre Comas, de Martorell.

Tot seguit es van traslladar al lloc on ja hi havia col·locada l'artística placa de marbre, obra de l'escultor En J. Martínez Girona, i que era coberta per una bandera catalana, i on s'hi havia aixecat demés, una tribuna que ocuparen les autoritats i llurs invitats, en mig de la presència de més de dues mil ànimes.

L'alcalde, En Joan Costa, fou qui, en mig del més gran silenci, feu ofrena a tothom, en general, del nou passeig, fins avui de l'estació, i que d'aquí en endavant es dirà d'En Josep Anselm Clavé, per així, commemorar per a sempre més, el nom immortal d'un català.

Després van fer ús de la paraula el senyor Cabra, el qual feu relluir la tasca dels Chors d'En Clavé. En Capdevila, president de l'Associació dels Chors d'En Clavé i N'Antoni Miracle, diputat a Cortes pel districte, el qual, amb sinceres i contundents paraules, afirmà que per a demostrar la força de la nostra raça catalana, i sense deixar d'homenatjar al qui se n'hagi fet digne, cal finalitzar les nostres festes amb el cant d'«Els Segadors». Les últimes paraules foren acollides amb gran entusiasme.

Acte seguit es van cantar les composicions del mestre homenatjat: «La maquinista» i «Els Nats dels Almogàvers», acompanyades per l'orquestra La Filharmònica, i el ferratremor corresponent de pirotècnica, sota la batuta del ja esmentat mestre Comas.

A les vuit, i després d'assistir al hall, organitzat en honor de l'immortal homenatge, a la societat La Vicentina, retornaren a ses llars el gran nombre de choristes, emportant-se l'imperdurable record d'unes hores passades en companyia dels hospitalaris fills de Sant Vicens dels Horts.

MATARO

Acadèmia Musical Mariane

A la sala d'actes del Foment Mataroní, tingué lloc l'anunci concert, organitzat per aquesta important entitat musical matoronina, a càrrec dels reputats artistes Andreu Fornells, solista de l'Orfeó Català, Bernardí Galves, professor de violoncel, i Baltasar Samper, concertista de piano i compositor.

A la primera part, el senyor Galves, acompanyat al piano pel senyor Samper, demostrà clarament el seu domini del violoncel, executant meravellósament el primer temps del «Concerto» de Schumann; «Danza», de Granados; «Nocturn», de Chopin, i «La Filadora», de Dunkler.

El senyor Samper integrà la segona part amb un magnífic concert de piano les «Danzas» i «Arabesques» de Debussy; «Consolació», de Liszt; «Valsos poètics i el Pelele», de Granados, foren coronats amb entusiasmes plaudiments en justa retribució per la mestria demostrada pel senyor Samper.

L'art de la senyoreia Fornells, no cal dir ja que fou rebut agraïdosament. La seva dolça veu i el sentiment i gràcia que posa en tots els seus cants, entraren dintre l'ànima dels concurrents i foren esclatar belles mostres de regreïament. De mestres estrangers cantà «Endrassa», de Schumann; «El cèlebre minuet d'Exaudet», de Wekerlin; «Tu ets el repòs», de Schubert; «Aria de Querubí», de Mozart; «Canço de Maria bressolant», de Roger, i «Canço d'amor», de Brahms, i de catalans, «Flors», de Samper; «Es juny», de Lamote de Grignon; «Canço de maig», de Borràs de Palau, que hagué de bisar.

No obstant, la importància d'aquest concert, la concurrència no fou gaire nombrosa, cosa que és molt d'estranyar per l'èxit que aqueixos concerts sempre han vingut tenint.

Visita

Dijous, visitaren l'escorxador municipal d'aquesta ciutat el tinent d'alcalde de Barcelona i president de la Comissió d'Escorxadors, senyor Plaça, altres dos regidors, el senyor Cabestany, director dels serveis tècnics del Municipi de Barcelona, i l'arquitecte senyor Falguera.

El veterinar senyor Salas i l'enginyer senyor Mayol els acompanyaren en la seva visita i els explicaren detalladament el funcionament de l'escorxador, que està muntat segons els més moderns sistemes.

També el dissabte estigué a Mataró per a visitar l'escorxador, el regidor barceloní En Ramon Olivella.

Espectacles

Diumenge, tarda i nit, al Teatre Clavé Palau hi actua l'aplaudida artista Pilar Alonso, la qual executa les més interessants cançons del seu nombrós repertori, recollint grans aplaudiments.

Ultra un magnífic programa de cinema, actua també amb força èxit la Troupe Méndez.

La concurrència, nombrosa.

Nomenament

Després de renyides oposicions, ha obtingut la càtedra de Química a la Universitat de Salamanca, el nostre distingit amic, el matoroní En Josep Pasquai i Vila, doctor en Ciències Químiques i en Farmàcia.

La nostra felicitació.

La Costa

VILASSAR DE MAR. — S'acomiaa ren d'aquesta els PP. Missioners, els quals, durant dotze jorns, ultra els actes celebrats que han portat el temple una gentada que l'omplena per complet, han donat una sèrie de conferències doctrinals i apologetiques, amb entusiasme pietós, omles per convèncer i indifferents. El pas dels esmentats Missioners deixarà imperdurable record a tots els vilassanencs i formarà època en la història dels esdeveniments religiosos de la vila.

El P. Gabriel de Tarragona, amb un zel apostòlic, puresa de llenguatge nostre i raons filosòfiques irrefutables, ha tingut moments sublims d'un nivell poques vegades rebassat ha convençut a molts, i de vegades ha commogut a tots quants atrets

per tan sant i savi caputxi, acudiren a dir la divina paraula, la veritat, que brollava dels seus llavis, com deu abundosa per a regar terra fèrtil.

Desitgem i esperem el seu retorn.

— Fou enterrat el mateix diumenge, qui en vida fou don Francesc Guardiola Anyé, antic capità de la Marina de Comerç i dels pocs que quedaren d'aquell estil de «llops marins» que eren l'ànima del comerç entre Catalunya, Riu de la Plata i Antilles. Ell, amb els seus vaixells, la «Pubilla» primer, i la «F. G.» més tard portà de l'an a l'altre Continent de la nostra i per a la nostra terra, tresors en teixits vi, «dasajo», sucre, cotó, etc. Ha mort octogenari i en modesta posició essent digne, per les seves bondats, de millor fortuna, i el cronista, volent retrar-li homenatge pòstum, al que fou son primer mestre en l'art del navegar, dona públic testimoni del seu aplec desitjant que Déu l'hagi acollit en seua si.

El nostre més sentit condol per a la seva família.

ARGENTONA. — A l'església parroquial, es van celebrar funerals en sufragi de l'ànima de Na Dolors Solé Casas que va morir la setmana passada.

Al seu espòs, i, especialment als seus fills Domènec, Jaume i Josep Greizet, volguts amics nostres, els donem el nostre més sentit condol.

— Ens hem assabentat que es tracta de formar un nou club de futbol, que segons sembla serà patrocinat pel Foment Argentonès, que ja està fent algunes gestions.

No és que vulguem criticar ara aquesta nova obra d'esport, ni tampoc fer política rural com sol fer-se sempre en aquest poble, tot al contrari, creiem solament que Argentona no és poble per a poder-se sostenir dos camps de futbol, com sembla-hi havien ara, ja que l'Argentona F. C. que és el primer que es constituï, està realitzant treballs per a poder tenir un nou terreny de joc arranjat amb tota perfecció.

Ara que l'esport s'ha començat d'arranjar entre els argentonins, especialment en els joves i es tenia simplicitat per l'equip que ostenta el nom de la població, la creació d'un altre club donarà lloc a discrepàncies entre uns i altres, i això farà que no puguem tenir un equip que pugui combatre amb els altres pobles.

Sant Vicens de Castellet

CURSET D'EDUCACIO MUSICAL

Professor: Ezequiel Martin

Dies passats, l'intel·ligent professor de l'Ateneu Enciclopèdic Popular, N'Ezequiel Martin va donar un important Curset d'Educació Musical, a la sala d'actes de l'Ateneu de Sant Vicens de Castellet.

L'esmentat curset havia estat classificat en tres sessions, que produïren excel·lent impressió entre el nombrós públic que va assistir-hi.

La primera sessió fou dedicada a les obres clàssiques, essent el programa integrat pels mestres eminents de la música que es digueren Haendel, Martini, Clementi, Mozart i Beethoven, i dels quals va descriure pulcrament llur biografia, contant-ne curioses anècdotes. Les composicions magistrals dels dos darrers, són les més penetrants en l'ànim de la selecta concurrència que prestava atenció a la tasca del senyor Martin.

El bon resultat de la primera sessió va donar lloc a que la segona es veiés curullada de públic. Bé és veritat que potser va influir-hi bon xic el fet que l'esmentada sessió fos dedicada a les obres romàntiques que van escriure homes tan venerats com Schubert, Weber, Schumann i Chopin; així com també a l'elegant interpretació que d'elles en féu el professor senyor Martin.

Si ambdues sessions van ésser un èxit, la tercera, que era dedicada a les obres modernes, fou un èxitàs. El públic va fruit amb religiosa atenció la música genial de compositors tan celebrats com En Greg, Brahms, Rubinstein i altres. La segona part era composta de música catalana; música que fou defensada pel senyor Martin; aportant arguments molt oportuns i fent encertades disquisicions sobre la valua dels mestres Vidiella, Arnau, Alió, Noguera i Martí Cristia, demostrant a l'enseny que tots els catalans tenim el deure de contribuir al foment de la música nacional, perquè ella ens ajudarà de gran faisc i conèixer la redempció de la nació catalana.

En finalitzar, el senyor Martin va

esser xardorosament aplaudit i felicitat per la Junta de l'Ateneu, així com també per molts concurrents. La peroració referent a les llibertats de Catalunya, li fou premiada amb una forta ovació, i ell, com a obsequi a tots els presents va deixar-nos sentir les dolces notes de la bonica «Invitació al vals», de Weber, que també fou afectuosament aplaudida.

En resum, el senyor Ezequiel Martin ha deixat una bona recordança del seu pas per aquesta població.

Jocs Florals d'Horta

PREMIS ORDINARIS

I. «Flor natural», ofrena del President del «Foment Hortense». A la poesia que millor canti l'Amor.

II. «Englantina», Ofrena del senyor Pere Oliva i Serra. A la millor poesia que canti patriòticament la nostra terra catalana.

III. «Viola», Ofrena del Rnt. Enric Tutusaus, Econom de Sant Joan d'Horta. A la millor poesia que canti la fe.

PREMIS EXTRAORDINARIS

IV. Premi de la societat organitzadora «Foment Hortense». Tema: «Historial de la societat «Foment Hortense».

V. Premi del senyor Agustí Escollà, regidor pel districte X. Tema lliure.

VI. Premi del senyor Manuel Carnicero. Tema lliure.

VII. Premi del senyor Ramon Vileta. Tema: «Importància de l'anunci».

VIII. Premi d'«El Gràfic». Tema: «Importància d'una revista».

IX. Premi del senyor Josep Fabré. Tema lliure.

X. Premi del marquès de Foronda. Tema lliure.

XI. Premi del senyor Benigne de la Riba. Tema: «Poesia enaltint la caritat».

XII. Premi d'un ament de les lletres catalanes. A la millor novel·leta de costums.

XIII. Premi del senyor Joan Terrades. Tema: «Armonia entre el capital i el treball en consideració amb la construcció de cases per a obrers».

XIV. Premi del senyor Joan Santamaria. Tema lliure.

XV. Premi del senyor Domènec Corretia. Tema lliure.

XVI. Premi de l'Associació de Propietaris i industrials de les barriades de Fargas, Mulassa i sos contorns. Composició poètica que millor canti les bel·leses d'aquesta pintoresca barriada.

XVII. Premi del senyor Jaume Andreu. Conte patriòtic per a nens.

XVIII. Premi del senyor Bisbe de Barcelona. Poesia moral o religiosa de tema lliure.

XIX. Premi del marquès d'Alfella. Alcalde de Barcelona. Tema lliure.

XX. Premi del senyor Xavier Tusell, tinent d'alcalde del districte IX. Tema lliure.

XXI. Premi del senyor Josep Cararach, regidor pel nostre districte. Tema lliure.

XXII. Premi del senyor Ignasi Navés, regidor del nostre districte. Tema lliure.

XXIII. Premi del senyor Manuel Santamaria, regidor pel districte X. Tema lliure.

XXIV. Premi del senyor Francesc Vall. Tema lliure.

XXV. Premi del senyor Serra i Oliva. Tema lliure.

XXVI. Premi del senyor Andreu Bota. Tema lliure.

XXVII. Premi del senyor Joan Roig Mallofre. Tema lliure.

XXVIII. Premi del senyor Josep Bassas Riera. Tema lliure.

XXIX. Premi del senyor Joaquim Maria Lleijós. Tema lliure.

Premi del Centre Català d'Horta i Santa Eulàlia. Tema: «Crítica de les entitats catalanes que actuen en idioma castellà».

XXXI. Premi del senyor Manuel Miralles Pi. Tema lliure.

Les composicions hauran d'enviar-se a nom del Secretari i al domicili de l'entitat organitzadora, Alta Mariné, 15, Horta, per ti el dia primer de desembre d'enguany, fent-ho en la forma acostumada.

La incompareixença d'un autor a l'acte del repartiment de premis, es pendrà com una renúncia al premi que li pertoca, sempre que abans una causa justificada i comprovable no permeti una prèvia delegació.

L'hora de la festa s'anunciarà el dia de la publicació del veredict, i les composicions premiades durant un any podrà disposar-ne l'entitat organitzadora.

El Jurat qualificador el formen els senyors Manel Folch i Torres (mestre en gai saber), President, Carles Garcia Anné, Josep Lleopard i Emili Graells Castells, vocals; Alfons Fernandez-Burgas, Secretari.

Bisbat

El superior dels jesuïtes de Taragona, P. Josep Tomas ha estat nomenat catedratic de Dret Canonic de la Universitat Pontificia d'aquella ciutat.

— Demà començarà una Santa Missió a Riudoms. La predicaran els PP. Pijoan i Vendrell, de la Companyia de Jesús.

— El jesuïta P. Ignasi Casanovas dirigeix una tanda d'exercicis espirituals a la Comunitat de Germanes Carmelites de la ciutat de Vich.

— Segueix greument malalt el Bisbe de Tortosa doctor Rocamora.

— Al Reial Monestir de Religioses Jeronimes, de Sarria, demà hi vestirà l'habit de l'ordre la senyoreta Antonia Gustem Serà, apadrinada per don Francesc Viltró i donya Sofia Montserrat de Viltró i farà el sermó el canonge d'aquesta Seu, doctor Ribó.

— Demà, dijous, començaran a Manresa els actes que s'han organitzat en aquesta població amb motiu del centenari dels Tres Rousers. El Bisbe de Vich, doctor Muñoz celebrerà en el sodeime onai funeral que es farà el divendres en sufragi de les víctimes d'aquell luctuós fet.

— Es a Sant Llorenç del Munt el popular menoret caputxi P. Antoni Maria de Barcelona.

— Es troba malalta i ha estat viacat el prefecte d'estudis de la Universitat Pontificia de Taragona, doctor Antoni Balcells.

— L'Arcebisbe d'aquesta Catedral, doctor don Isidre Casañas, ha tramès a aquesta Secretaria de Cambra 25 pesetes per al Foment de Vocacions Eclesiàstiques.

— L'Editorial Poliglota té en projecte la publicació d'un Devocionari Català. Es aquesta una bona nova que celebraran segurament tots els fidels de Catalunya.

— El vinent diumenge, dia 19 d'aquest mes, a les cinc de la tarda, el doctor don Lluís Homs donarà una conferència a la sala d'actes de la parròquia de Santa Anna sobre el tema «La vida i els costums dels astilats de la Santa Infància». Projectarà 60 vistes noves rebudes del Centre de Millà, no conegudes encara a Barcelona.

— Demà, el nostre Prelat anirà a Mataró amb l'objecte d'acabar la Santa Visita Pastoral de les Comunitats de la dita població.

A l'Escola Choral Martinenca

FESTA PATRIOTICA

El proppassat diumenge, a la tarda, tingué lloc a l'Escola Choral Martinenca la festa del repartiment de premis del Concurs de lectura catalana, organitzat per aquella entitat.

L'acte revestí gran solemnitat, i fou presidit pel tinent d'alcalde del districte IX, senyor Tusell, al qual acompanyaren el senyor Massot, president de la societat i tinent d'alcalde del districte X, i el regidor senyor Escollà, assistint-hi, a més, nombroses personalitats d'aquella barriada, i gran nombre de famílies nacionalistes.

Fou regina de la festa la gentil senyoreta Na Antonia Ordeig, que acompanyada de bella Cort d'amor ocupa el solí d'honor. Ben digne d'elogi fou el que la catalaníssima regina, quí amb tanta gràcia presidí, s'abstingués usar la «peineta i mantilla» que poc ha, semblaven imprecindibles.

Els guanyadors llegiren amb gran distinció les poesies, i a pres de la concurrència, el senyor Massot llegí també alguna composició, finalitzant amb un vibrant parlament que fou llargament aplaudit.

Tancà l'acte un discurs del senyor Tusell, ben amarat de nacionalisme, i que merescué l'entusiasme de tots els concurrents.

Seguidament els guanyadors i autoritats foren obsequiats amb un «lunch», on en manifestacions poètiques, musicals, parlaments, etc., es repetiren els esclats patriòtics.

La senyoreta Marlet feu sentir sa potent i bonica veu, en bells troços d'òpera.

Festes de germanor, de cultura i de nacionalisme haurien d'ésser fomentades per totes les societats, així com encertadament ho fa l'Escola Choral de Sant Martí.

Govern civil

LA JUNTA D'ESPECTACLES

Aquest matí s'ha reunit la Junta d'Espectacles sota la presidència del governador, havent acordat subjectar a la llei tots els locals d'espectacles, inclos els de societats, que obrin taquilla per al públic.

Teatre Català

L'ABONAMENT DE ROMEA

La notícia que el vell estatge del Teatre Català Remea s'havia obert un abonament a sis funcions, una cada mes, sota el patronat de distingides dames barcelonines, ha produït tant bon efecte que a hores d'ara no queda ni una llotja lliure, havent-hi molta demanadissa de butaques.

Sense caure en exageració, podem dir des d'ara que l'èxit d'aquest abonament obtindrà un to extraordinàriament selecte; està assegurat.

D'espectacles

Goya

«EDMUNDO KEAN» (Aventures d'un còmic anglès), obra d'A. Dumas, versió castellana de Francesc Rodríguez i González Llana

Els que fa anys concorren als teatres de la nostra ciutat, recorden aquesta obra, interpretada per autors italians i adhuc per algun dels nostres.

La comèdia és de lluitament per un primer actor, però en el nostre temps resulta antiquada, si bé no deixa de tenir interès i d'ésser construïda amb un gran reconeixement del teatre. Impera en ella aquest convencionalisme agraós que fa els protagonistes simpàtics adornant-los de grans qualitats i d'alguns defectes perdonables, amb els quals tothom transigeix perquè són d'home ardit i aventurer. Kean és generós, cavaller valent, gosat, enamorat, però contínuament dèbil i s'embraga, coses que a principis del segle passat eren indispensables als genis. Dues aventures amoroses, una amb una damisella perseguida per un noble tronat que la vol per esposa a fi de refer-se amb el dot d'ella — l'honor de la qual salva Kean — i un altre amb la muller d'un ambaixador, enamorada del còmic i no pas indiferent al Princep de Gales, són l'eix de la intriga. Aquesta es desenllaça en plena representació d'«Hamlet», durant la qual, Kean, gelós, increpa al Princep, produint-se l'escàndol següent. El Princep perdona i salva la reputació de l'ambaixador, i Kean promet tornar a la bona vida, casant-se amb la damisella — la qual té vocació d'actriu — per a enaltir el nom d'Anglaterra, representant a l'estranger les tragèdies de Shakespeare.

Les peripècies del drama resulten més enginyoses que emocionants. La companyia Morano interpreta la producció de Dumas amb una disciplina estricta, obtenint un bon conjunt. El senyor Morano en el paper de Kean — ja hem dit que era de lluitament — estigué a l'altura de sempre, posant-hi el coll. En alguna escena tal vegada exagerà el caràcter del personatge decantant-lo al meridianisme i desententant-se de la ironia freda característica d'un anglès. (La disputa de la taverna amb el lord arruïnat, per exemple). Però la gent i la veu del senyor Morano s'imposaren en diferents ocasions, guanyant el cor de la concurrència que l'aplaudí amb entusiasme. Dels altres, es distingiren les seves gentilíssimes filles i l'actor genèric — el criat de Kean — el nom del qual sentim no recordar.

En obres d'aquesta mena, la feina dels traductors i adaptadors, no té pas una importància excessiva per a fer-ne especial esment.

P. B.

Tívoli

«Pasqua florida o Les Caramelles». — Sàinet líric-dramàtic de costums populars barcelonins. Lletra de Rosend Llurba, música de Cándida Pérez Martínez.

En començar l'obra estrenada ahir al Tívoli és francament «barcelonina». Hom reb la impressió que li seran oferts una sèrie de quadrets, d'episodis, de manera certament modesta, evocant, però, tots els records i costums de la ciutat nostra. Però després tot es dramatitza. L'obra es dissol, diguem-ho així,

dins d'un ambient facilíssimament tristíssim. Però aquesta mena de pàgines diem-ne dramàtiques, no acostumen a despertar en l'esperit del públic (i fins del gros públic) la impressió que els autors s'han proposat motivar...

La música és una digna pariona del llibret. Aspira a interessar presantment, fàcilment. No sempre ho aconsegueix.

L'obra darrerament estrenada al Tívoli oferí un viu contrast amb «La Santa Espina», dels mestres Guimerà i Morera. La deliciosa rondalla fou com sempre ben acollida. Heu aquí un dels encerts innegables del Teatre Líric Català.

Concerts

SALA DE L'ORFEO GRACIENO

Maria Teresa Muntadas i Antoni Marqués

Maria Teresa Muntadas és una ben distingida violoncel·lista. Interpretà pàgines de Marcello, Bach, Gluck, Schumann, Schumann, Godard, Couperin-Kreisler i Dukler. El públic que acudí a la sala de l'Orfeo Gracienc prodigà la notable concertista xardorosa i ben justificats aplaudiments. Apressem-nos a fer constar que fou ben acompanyada pel pianista Antoni Marqués. Aquest conegut i ben estudiat concertista oferí, demés, belles obres de Chopin, Debussy i Liszt. Tocà també una composició seva: «Fantasia» sobre un tema popular, escrita amb traça. Antoni Marqués l'hi un cop més el seu bonic mecanisme i la seva dioció sentida, i fou també aplaudit.

SALA DE L'ORFEO NURIA

Alfred Remea

Alfred Remea és un guitarrista distingidíssim. Més d'un cop havem ja parlat del seu ben sà criteri. Exterioritzà una vegada més les seves qualitats d'artista en interpretar, el passat diumenge, a la sala de l'Orfeo Nurià, produccions de Mozart, Sor, Coste, Tàrraga, Mas, Nogués, Marqués, Remea, Brocà i Camós.

Alfred Remea executa generalment obres escrites per a la guitarra. Fuig de les transcripcions a les quals acostumen a ésser aficionats la majoria de guitarristes (com ho eren també els antics vihuelistes...). Això és potser una conseqüència de la manca de repertori... S'ha escrit relativament poc, en efecte, per a la guitarra. Sembla que s'inicià ara un renaixement que algun notable compositor pensa en el bonic instrument que ens ocupa. Alfred Remea oferí, per exemple, algunes primeres audicions: «Masurca», de Nogués; «Planys», de Marqués; i «Minuet», de Camós. En subratllar aquest fet, felicitem al guitarrista, al concertista, i als músics interpretats. Cal enliruir, en efecte, la literatura per a guitarra.

Alfred Remea fou, ja no cal dir-ho, aplaudidíssim.

Musicals

L'Orfeo Català prepara activament els programes d'una interessant tanda de sis concerts, que seguint la seva tradicional costum, donarà en dies festius a la tarda. Dintre d'aquesta tanda hi figurarà el popular concert

Nadalenc que cada any es fa per la Diada de Sant Esteve.

Vera Janacópulos, la genial cantant, considerada pels públics i crítiques dels més importants centres musicals d'Europa com la primera «clerista» dels nostres dies, reapareixerà el propiunt diumenge, dia 19, davant del públic de l'Associació Intima de Concerts, en un esplèndid repertori de cançons. El programa estarà integrat per obres de Perichou, Tiersot, Schubert, Moussorky, Fauré, Roussel i la col·lecció completa «Dels del poeta», de Schumann. La notable pianista senyoreta Schnapianoff, acompanyarà al piano la gran cantant, co que feu tan meravellósament en la memorable sessió de presentació, la primavera darrera.

La Schola Orfeonica, desitjosa de reprendre les seves tasques artístiques per un temps interrompudes, diumenge donarà al Teatre Poliorama, un concert dedicat als seus socis protectors.

Són moltes les invitacions que s'han circulat, i nombroses les adhesions rebudes, havent acceptat entre altres la de l'Ajuntament i la Mancomunitat de Catalunya.

LOCALS

Observatori Meteorològic de la Universitat de Barcelona.—Dia 14 de novembre de 1922.

Hores d'observació: A les set, a les tretze i a les divuit.
Baròmetre a 0° i al nivell de la mar: 767.8, 767.0, 768.3.

Termòmetre sec: 11.0, 15.2, 13.3.
Termòmetre humit: 8.0, 11.3, 10.0.
Humitat (centèsimes de saturació): 63, 59, 64.

Direcció del vent: ENE., E., NE.
Velocitat del vent en metres per segon: 1, 7, 4.

Estat del cel: Quasi serè. Serè.

Classe de núvols: K.

Temperatures extremes a l'ombra: màxima, 16.0; mínima, 10.1; mínima prop del sol: 8.2.

Oscil·lació termomètrica: 5.9.

Temperatura mitja: 13.0.

Precipitació aquosa, des de les set del matí del dia anterior a les set del dia de la data, 0.0 mm.

Recorregut del vent en igual període de 24 hores.

Observacions particulars: No-cap.

El director, E. Alcobé.

— Fosfo-Gilco-Kola-Lectinat, cura neurastènia. B. Domènech, Ronda de Sant Pau, 71.

Porcellana
Vaixelles J. Llorens. Rbla. Flors, 30.

Al carrer de Viriat un noi que ha fugit ha tirat un cop de pedra a Francesc Ruiz Zaragoza, d'onze anys, el qual ha estat curat al dispensari d'Hostafrancs d'una ferida lleu al clatell.

Cristalleries J. Llorens, R. Flors, 30.

La Pinacoteca

Entrada lliure. Exposició de reputats artistes i altres objectes d'art, propis per a regals. **Corts Catalanes, 644.**

Una dona anomenada Margarida Bosch Rey, de 28 anys, donà un cop de clau a Francesc Calbó Francés, de 17 anys, habitant com ella al número 19 del carrer de Luchana, havent d'aparar el Calbó a curar-se una ferida lleu al dispensari del Teulat.

— Banyeres, Waters, Lavabos, etc. S. Verdader. Ronda Universitat, 9.

Un auto industrial ha atropellat, davant del núm. 32 del carrer del Carme a Antoni Barbà Oliver, de 32 anys, produint-li contusions lleus a tot el cos.

Ningú ha de comprar màquines d'escriure sense estudiar les innombrables avantatges que ofereix la

Portàtil CORONA
Preu 500 PTES.

Rebutgeu les que es venen a preus inferiors, per ser reconstruïdes

Únics importadors per a Catalunya:

Vicens Ferrer i C.
Plaça de Catalunya, 12

Al dispensari de la Plaça de Segúvida han curat a Josep Martí Pla, de 30 anys, al qual havia atropellat un carro a la Marina de Sans, davant de la fàbrica del Prat Vermell, causant-li una probable fractura de la tibia esquerra.

El carro és propietat de l'amo d'una vaqueria d'on el ferit és mossò.

Després de curat ha estat conduït a l'Hospital Clínic.

A un pis del núm. 42 del carrer de Carretes s'han barallat Maria Alvarez González, de 32 anys, i un jove que té rellogat nomenat Eduard Ferrero, de 24 anys. Aquest ha agredit amb un ganivet a la Maria, produint-li una ferida incisa al llavi superior, de pronòstic reservat, la qual li ha estat curada a la casa de socors del carrer de Barberà.

— Paraigües **CLAPÉS**
Fernando, 14, casa

Un carro ha agafat el nen de 4 anys Albert Lledó Mas, davant del

núm. 2 del carrer de Fonollar, domicili dels seus pares, produint-li una contusió al front.
El carro ha fugit i no li han pogut anotar el número.

— GRAN LICEU

Ha inaugurat un econòmic i selecte servei de Restaurant Brasserie Café-Bar. Rambla del Centre, número 3.

Al Passeig de Pujades un automòbil atropellà a Jaume Domènech Marqués, de 27 anys, causant-li contusions a l'esquena i al genoll esquerre, de pronòstic reservat.

Fou curat a la casa de socors de la Ronda de Sant Pere.

— **Modes Carme Juné.** — Cal·l, 19

Noves creacions de la moda en capells per a senyora i nenes. **Especialitat en dols.** Grans existències.

Al carrer de Sant Pau 11 va sobrevenir un atac a Joaquim Ferrer Sabal, de 60 anys, casat, sense domicili, produint-se a conseqüència de la caiguda una ferida contusa al front de pronòstic greu.

Fou curat a la casa de socors del carrer de Barberà i portat després a l'Hospital Santa Creu.

Al camp de les escoles pràctiques del setè regiment d'artilleria lleugera, situat a uns dos quilòmetres de Caldes de Montbui, el capità general, junt amb alguns quèfies i oficials, va presenciar els exercicis de tir al blanc, que efectuaren tres bateries de l'esmentat regiment.

— La «Manufacture Parisienne», del Passeig de Gràcia, 115, s'encarrega d'executar plànols i projectes en mobles de jonc i mèdula, en cooperació amb els millors decoradors i moblistes.

El jutjat de l'Hospital ha citat dos interpres jurats perquè traduïxin al castellà tots els documents que formen l'expedient tramès des de Brussel·les referent a la sèrie d'estafes atribuïdes a Ramon Llusà.

El divendres propinent, a les deu del matí, al Palau de la Generalitat, celebrarà la seva reglamentària reunió la Comissió organitzadora dels Sometents armats de Catalunya, sota la presidència del comandant general de l'Institut, En Plàcid Pereyra.

JOIES VILANOVA Unió, 6

El pròxim dissabte a les onze, per iniciativa del delegat regi d'Ensenyament primari d'aquesta ciutat, senyor Luengo, se celebrarà una missa funeral al Real Monestir de Santa Clara (Plaça del Rei) i en sufragi de l'ànima del seu antecessor don Marian Batlle i Bertran de Lis (q. a. C. s.). Amb tal motiu prega el dit senyor als mestres oficials, així com als particulars, que se serveixin assistir a tan piados acte.

— Demaneu mitges ampelles **Algus «VIOHY CATALAN»** en Hotels i Restaurants.

El vinent diumenge, dia 19 del corrent, a dos quarts d'onze del matí, se celebrarà a l'Associació d'Agents d'Assegurances (Plaça de Santa Ana, 8 bis, segon), l'acte de constituir la seva «Caixa d'Auxilis», a quin efecte tindrà lloc una junta general dels associats adherits a la dita Caixa, per a procedir al nomenament de la Comissió directiva que haurà de regir la mateixa.

— **RUM BELLESA** (a base de noguera). Treu la blancor al cabell, tornant-li el seu color primitiu amb extraordinària perfecció. És inofensiu. És l'ideal. Venda a les perfumeries.

L'Acadèmia i Laboratori de Ciències Mèdiques de Catalunya celebrarà sessió avui a les 10 del vespre, en la qual es posarà a discussió la comunicació presentada en la sessió anterior pel doctor R. Carrasco, i pendran part en la dita discussió els doctors A. Pi i Suñer i J. Vidal Fraxanet. A continuació el doctor Guillem Ribas i Ribas desenvoluparà el tema «El taponament intra-uteri en Obstetrícia».

— **DEPILATORI BELLESA** treu d'arrel el pèl moixí, pel de la cara i braços. Resultats pràctics. Venda en perfums.

La Caixa d'Estalvis de Barcelona, durant l'última setmana han ingressat 822.340 pessetes, procedents de 4.686 impositicions, essent 389 el número de nous impositors.

S'han satisfet per 1.624 reintegres

590.739 pessetes i per a la compra de valors per compte de 15 impositors, 27.248.65 pessetes. Total, 1.639 reintegres i 617.987.65 pessetes.

¡ALUMINI!
10, Banyes Nous, 10
Per plegar el negoci aquesta casa ven la bateria d'alumini a qualsevol preu.
(Es traspassa la botiga)

En la darrera sessió celebrada pel Consell Directiu de la Cooperativa de Periodistes per a la Construcció de Cases Barates, foren nomenats per a constituir el cos mèdic gratuït per als socis de l'entitat i llurs famílies, els doctors especialistes següents:

Doctor Baró de Bonet (embaràs i parts); don Climent Selvas (malalties de la dona); don Joan Casasayas (malalties de les criatures); don Angel Sirvent (malalties dels ulls); doctor Capella (metge dentista); don Gervasi Coll (Medicina general); doctor Garcia Torrel (cirurgia general); doctor Sojo (gargamella, nas i orelles); don Josep Maria Peyri (venereo, sífilis i malalties de la pell); don Josep Maria Calicó (aparell respiratori); don Belarini Rodríguez Arias (sistema nerviós) i doctor Sicut (medicina i cirurgia digestives).

El Consell ha acordat el més expressiu vot de gràcies als esmentats facultatius per llur altruista oferiment.

Actualment el Consell Directiu de la Cooperativa està gestionant el poder comptar amb un complet cos farmacèutic a base dels oferiments que en son dia feu el doctor don Jaume Homs Pallàs.

Contra los Enfriamientos y Reumatismos
Llevad los **Trajes Interiores HIGIENICOS** del **Doctor Rasurel**
DEPOSITOS EXCLUSIVOS
RIGY GUASCH
Plaza Real, 10
CASA FUREST
Paseo Gracia, 12-16
BARCELONA

Estan molt avançats els treballs que la Secció de Propaganda i Excursions de l'Ateneu Obrer del Districte II, fa per a organitzar la cursa de perelles mixtes i d'homes que tindrà lloc el dia 26, la trajectòria de la qual serà de Sant Cugat a Papiol.

Com que les inscripcions i donatius són moltes, és d'esperar que revestirà gran importància.

A tots els socis amants d'aquest esport se'ls fa avinent que poden inscriure's per tot el dia 23, a la Secretaria de l'esmentada Secció.

L'Institut Mèdic-Farmacèutic celebrà sessió científica ordinària el darrer dilluns, en la qual el doctor Trias Pujol va desenvolupar el seu tema «Fístules gàstriques», descrivint les causes que les motiven i llur patogenia. Va exposar alguns casos de la seva experiència personal i els resultats assolits després del tractament quirúrgic.

El Col·legi de Metges Titulars Privats de Catalunya, celebrarà sessió de Junta general reglamentària, el dia 19 de l'actual, al seu domicili social, Santa Margarida, 3, entresol.

Ha estat posat a disposició del Tribunal per a nois Salvador Coll per haver pres 215 pessetes a una dona dins del mercat de Sant Josep.

A l'anar a fer una impositició al gir telegràfic Manuel Zarzore va donar un bitllet de cent pessetes fals, essent detingut.

El senyor don Setxe Pers, propietari de l'èixam denominat «La Josefina», ha decidit obrir un curs d'Apicultura al seu domicili, Hospital, 104,

segon, primera, que començarà el primer de desembre pròxim per als alumnes d'ambdós sexes.

Per a facilitar el coneixement de tan important assumpte, a les classes necessitades, el senyor Pers donarà sis matricules completament gratis.

Per haver-lo reclamat el jutjat de l'Audiència, ha estat detingut Lluís Vilaseca acusat d'haver comès diverses subtraccions.

Ha estat detingut i posat a disposició del Jutjat Joan Torres acusat d'haver pres unes copes de la botiga del carrer d'Aribau, 28.

La minyona de servei Juliana Cepollosa ha estat denunciada per la mestressa per haver pres 200 pessetes.

En el domicili de Bru Martí, del carrer de Muntaner, 91, s'hi ha comès un robatori de robes i joies, ignorant-se qui són els autors.

La guàrdia civil ha comunicat que han estat robats 300 metres de cable de la línia telefònica de Vilanova a Madrid.

En una barraca de la Sagrera s'hi declarà un incendi cremant-se el cobert.

Hi acudiren els bombers del Parc i de la Sagrera.

Les pèrdues són de poca importància.

Al dispensari de Sarrià fou curada Francisca Monés, de 45 anys, habitant al carrer de Sant Antoni, a la qual li havia agafat un treball.

En el domicili del carrer d'Espronceda, 223, botiga, es barallaren dos germans i per voler-los descompartir Maria Nebot Salvador, de 40 anys, vídua, resultà amb contusions al peu, cuixa i galta esquerra que li foren curades al dispensari de Sant Martí.

Avui, segon aniversari de la mort d'En Pompeu Gener, la Secció d'Estudis Polítics i Socials de l'Ateneu Enciclopèdic Popular en commemoració d'aquesta data celebrà l'anunciada vetllada neorològica, que per la reconeguda valua dels elements que hi pendran part promet ésser solemne.

La Secció, ultra pregar l'assistència en aquest acte a tots els amants de l'obra del filòsof, prega també que s'assisteixi el diumenge vinent, al matí, a l'ofrena que de flors i coronas es farà al lloc on se serveix les seves despulles.

Amb assistència de la major part dels professors de l'Escola Municipal de Música tingué lloc el passat diumenge al Restaurant Martin una fraternal festa de comiat en honor dels fins ara mestres d'aquesta Escola senyora Na Elissa Vazquez, de la classe de cant, i els senyors En Miquel Mas, professor de guitarra; En Climent Ibarburen, professor de violí, i En Joan Pascual, professor d'oboè, a tots els quals llurs companys els homenajaren amb motiu d'haver estat jubilats, amb aquest àpat de simplicitat i acomiadament en finir llurs respectives tasques des de tants anys acomplertes a plena satisfacció de tothom.

La cordialitat i bona companyonia que els homenajats han compartit durant els llargs anys del seu professorat amb els altres companys d'Escola, quedà palesament demostrada durant l'àpat i, sobretot, en brindar en nom de tots els professors el mestre Nicolau, qui, després de lamentar la separació dels companys jubilats, els ofert en tot i per tot l'ajut i amistat de l'Escola, on al costat de joies—digne—i hem passat penes també; penes i joies que si abans sabèrem compartir-nos, d'ara en avant també serà així, car—afegí—hi trobareu sempre els companys i amics de tant temps.

Aquestes sinceres frases del mestre Nicolau foren acollides amb vives aplaudiments demostratius del ben interpretats que foren pel director de l'Escola els sentiments d'afecte de tots els reunits envers els companys jubilats, els quals després manifestaren, en fèrvides i emocionants paraules, la gratitud que sentien pels seus fraternals oferiments.

Presidiren la taula ultra els homenajats, el director de l'Escola Municipal de Música, l'il·lustre mestre Nicolau, al vol dels quals s'assegueren, com ja hem dit, la majoria dels professors del nostre primer centre d'ensenyament musical.

Recomanem a les entitats i als particulars que tenen a bé trametre'ns articles o notes suplicades, la necessitat absoluta (sense la qual no ens és possible fer-ne el menor cas) d'avaluar degudament els originals amb un segell o una firma

La Justícia a Catalunya

La Unió Jurídica catalana, que té per una de les seves finalitats aconseguir pels mitjans que convingui, que l'Administració de Justícia respongui amb eficàcia i amb les degudes garanties a les necessitats del poble català, ha rebut una comunicació de l'il·lustre juriconsult i distingit notari de Girona, senyor Sagú Olivet, en la qual fa present que apoint-se en determinades disposicions de la Llei d'Enjudiciament Civil, podria organitzar-se una institució de tribunals catalans, en els quals, pel prestigi de llurs components i l'alleguerament de complicacions processals respecte de l'Estat Espanyol, els ciutadans trobin plena garantia de justícia i un gros estalvi de temps i de despeses.

La tradició jurídica de Catalunya té prous precedents per a assegurar la viabilitat de la idea amb l'aplicació eciençada de disposicions encara no derogades, a les quals no s'acudeix amb la freqüència desitjable per la manca de la deguda organització i per les dificultats que instintivament oposen a la seva execució els tribunals ordinaris.

El Consell Directiu de la Unió Jurídica que des de la seva constitució havia rebut de significats elements jurídics, diverses indicacions en el mateix sentit ha acollit la moció del senyor Sagú i Olivet, i a més la seva transcendència, ha acordat fer l'estudi i les consultes que procedeixin per a aconseguir dur-la a la pràctica en la forma que millor assegurí la seva eficàcia.

La Unió Jurídica Catalana que havia aforat la realització d'una sèrie de conferències a tots els caps de partits judicials de Catalunya, esperant que mai el Govern de l'Estat espanyol insistiria en desafiar l'opinió pública catalana, persistint en no imposar la deguda sanció al jutge de La Bisbal per tal d'evitar que s'en despregués la conseqüència de que impugnent poden ésser comesos semblants actes a Catalunya, ha decidit reprendre la seva actuació en aquest afer a quin fi seran donades de seguida les anunciades conferències preparatòries de l'acte que acordà el Consell plenari de la dita entitat realitzar dintre de poc a Barcelona.

Vida religiosa

Avui: Sants Eugeni, bisbe i màrtir; Leopold, emperador, i Felix, i Santa Gertrudis, verge. — Demà: Sants Rufi, Marcel, Valeri, Elpidi i Eustoqui, màrtirs.

Quaranta hores: Demà, a l'església parroquial de Nostra Dona de la Mercè i Sant Miquel Arcàngel. Hores d'exposició: De les vuit del matí a les sis de la tarda.

La missa de demà: Del dia, color morat.

Cort de Maria: Demà, Nostra Dona del Carme, a les Jerònimes, a Santa Anna, o a Santa Maria del Mar.

Adoració nocturna: Demà, Torn de Sant Lluís Gonçaga.

Vetlles en Sufragi de les ànimes del Purgatori: Avui, Torn de Santa Teresa, a la seva capella, Escorial, 155 (Gràcia). — Demà, Torn de la Verge del Carme, a la mateixa capella.

— Demà, els Dijous Eucarístics, canònicament instituits al Santuari de Nostra Dona de l'Ajuda, tindran Comunitat general reglamentària a les vuit A la tarda, l'Hora Santa, en la qual el setè chor honorarà al seu titular Sant Estandeu de Kostka, predicant el P. Fra Alfons Maria de Barcelona.

El divendres, dia 17, a les set de la tarda, solemne benedicció d'un formós Via-Crucis, obsequi d'una pietosa família.

El sermó anirà a càrrec del director de l'Arxiconfraria, P. Fra Bru de Igualada.

Es convida a la festa a tots els fidels i molt especialment els socis dels Dijous Eucarístics.

— Reial Monestir de Sant Antoni i Santa Clara de religiosos benedictins. — Divendres, dia 17, en honor de la gloriosa Santa Gertrudis la Magna es cantarà a les 10, solemne Ofici amb exposició del Santíssim Sagrament.

A les sis de la tarda, Rosari cantat, Meditació i Sermó, pel capellà del Monestir, reverend doctor Joaquim Masdexari, prevere. S'acabarà la funció amb el cant dels Goigs i veneració de la reliquia de la Santa.

VIDA MARÍTIMA I COMERCIAL

EL SERVEI D'AVIACIÓ

AMB PALMA

Ha arribat a Palma de Mallorca el cap tècnic de la Companyia d'Aviació Latecoere, per a estudiar la línia postal aèria de Palma a Barcelona, puix la Latecoere ha adquirit 400 accions que l'Aero-Marítima Mallorquina tenia en cartera, havent-se fet entre les dues esmentades companyies un contracte de col·laboració per a explotar més endavant noves línies. El servei de Palma a Barcelona es rependrà a primers de desembre, servint, ultra els avions que té l'Aero-Marítima Mallorquina, altres amb triple motor que portarà la Latecoere. També portarà gasolineres i aviadors.

Vapor alemany «Messina», amb càrrega general i de trànsit cap a Gènova.

Accidents marítims

NOTES DEL LLOYD

Ferrol, 11. — Ha arribat el vapor anglès «Asturian» a remolc del vapor anglès «Admiral Cachane».

Hamburg, 11. — El vapor rus «Transbalt», en viatge de Cardiff a Petrograd, ha varat a la illa de Fehmarn. Li han estat tramessos auxilis.

Londres, 11. — El vapor alemany «Herman Sauber» és considerat com a perdut total.

Honolulu, 11. — El vapor anglès «Clan Macbrayne» ha arribat amb foc.

Quebec, 11. — El vapor anglès «Beckenham», en viatge cap a Sydney, ha encallat davant del Cap de Sant Miquel.

Santiago, 11. — El vapor espanyol «Arenas» ha embarrancat entre Garfanta i Noya, prop de Santony, i difícilment podrà sortir-ne.

Douglas, 11. — El vaixell «Anna», en viatge cap a Belkai, vara davant de Strandhall, a l'oest de la badia del Port de Santa Maria, tenint avaries.

Filadèlfia, 11. — El vapor nord-americà «J. N. Pews» ha tingut avaries com a conseqüència d'una explosió que ha produït cinc morts i alguns ferits.

Amsterdam, 12. — El vapor alemany «Christel Sallings», amb càrrega de fusta, ha varat a Texel.

Cape Race, 12. — El vapor nord-americà «West Hematite» ha demanat auxili com a conseqüència de tenir avaries a la màquina. Hi ha acudit el vapor nord-americà «City of Fairbury».

L'ASSOCIACIÓ DE CONSUMIDORS DE FORÇA MOTRIU ELÈCTRICA DE CATALUNYA

A l'última sessió celebrada sota la presidència d'En Joan Puig Marcó, es va donar compte d'una comunicació de la Cambra Oficial d'Indústria per la qual es trasllada a aquesta Associació la proposició presentada en una de les reunions d'aquella, perquè es gestioni el restabliment dels preus que regien abans del subministre del gas i energia elèctrica.

BORSA DE BARCELONA

15 novembre de 1922

Cotització única del Col·legi d'Agents de Canvi i Borsa i el Mercat lliure de Valors

SESSIÓ DEL DIA. — Al matí, a la Sala de Contractacions del Casino Mercantil, a fi de mes: Es fa de interior a 70'85, Nords de 68'70 a 68'75 i a 68'60, Alacants de 68'60 a 68'55 i a 68'65, Andalusos a 67'15, i Colonials a 65. A la tarda, a la Casa Llotja. Es fa de Nords de 68'70 a 68'80 i a 68'70, Alacants de 68'60 a 68'50 i a 68'75, Andalusos a 67'20, Cáceres variable a 34'05, i Colonials a 64'85 i a 65.

Cotització de valors tractats al comptat i no intervinguts en el Butlletí Oficial

Barcelona Traction and Light Power 7% 1921, a 100'00 i 100'00.
Barcelona Traction and Light Power 7% 1920, a 105'00.
Barcelona de Navegació 6% 1920, a 55'00.
Obligacions Espanyola Colonització 6% 1920, a 95'00.
Elèctrica del Cinca 6% 1920, a 85'00.

Grans Molins Bascos 6% 1920, a 90'25.
Acers Sant Martí 7% 1920, a 89'50.
Mines de Potassa «Sura» 7% 1920, a 99'50.
Teneria moderna 7 per 100, a 95'00 i 100'00.
Municipis de l'Exposició 6 per 100, a 98'25 i 100'00.

AL COMPTAT (Reproduït del Butlletí Oficial)

Canvis estrangers		Treasury 5% v. gener 1924 B 102'35		Segovia		Bonos 8% 1920		
			febrer 5 1102'15		E. Almansa		Produ. Forces M. 87'50	
			2102'05				Reg. Llevant 8% 90'50	
							Hisp. Amer. d'E. 6% 95'00	
							» » Bonos 102'50	
							Varies	
							Trasatlàntica 88'00	
							Canal Urgell 87'75	
							T. Filipines 1903 103'25	
							Asiana 6% 97'00	
							» » 7% 102'75	
							Foment d'Obres 89'50	
							Unió Vidre 89'00	
							Carbons Borge 84'00	
							A. Hexania Sura 83'00	
							Const. Naval 87 59'00	
							Const. i Pav. 5% 89'50	
							Asi. Carbons 5% 41'00	
							G. Rodatus 6% 84'00	
							Mecanica Vallterra 6% 83'50	
							A. Fornas Andaluia 6% 95'50	
							Accions Bancos	
							Banc Barcelona, pte. 37'50	
							Banc d'Espanya 517'00	
							Banc de Terrassa 8'50	
							Crédit Docks 150'00	
							Banc Hisp. Colonial 325'00	
							Varies	
							F. C. Nord ptes. 343'00	
							« » Alacant ptes. 342'00	
							« » Andalusos 53'55	
							Hull, Espanya 172'00	
							« » Arag. ord. 200'00	
							« » pref. 89'00	
							C. Hisp. A. Elect. S. A. 195'50	
							« » S. B. 181'50	
							Espanya Industrial 180'00	
							General Telefons 87'00	
							Telefonsular telefons 83'00	
							Anònima Cien 130'00	
							Estrangers	
							Banc E. Rio Plata 232'50	
							« »	

Els esports

CALDES-MOLLET

El diumenge, a la tarda, va anar el primer equip del S. C. Mollet a jugar contra el primer d'aquella localitat, el qual era esperat amb gran interès.

S'aliniaren els equips, i als cinc minuts de joc, d'una passada d'en Royo a l'estrem, centrà aquest que era l'Alfons, i en Ventura aconseguí el primer gol; desequilibrat el Caldes pel domini dels contraris, finex el primer temps posant en perill diverses vegades la porta propietària no essent afirmada la seva valua per la seva poca sort. Al segon temps el Caldes aconseguí l'empat per confusió dels defenses i porter, i el Mollet assolí la victòria amb un gol com el primer seu, aquest, entrà per en Moga. Volent els locals declarar-lo offside, feu constar l'àrbitre que el gol és vàlid, acabant-se les discussions, i es donà per terminat el partit per haver-se fet fosc.

Els punts de campionat són els següents: Granollers, 4 punts; Mollet, 4; Caldes, 2; Santa Pepètua, 0.

Espectacles

Gran Teatre del Liceu

Demà, a tres quarts de nou: Primera de propietat i abonament: INAUGURACIO DE LA TEMPORADA, amb la grandiosa òpera en quatre actes, de Mussorgsky, **BORIS GUDOU**. **NOFF**, pels cèlebres artistes Sadoven, Davydoff, Reteh, Ivanoff, Kaidanoff, Alexandrovitz, mestre Koussevitzky. Cos de ball de l'ex-Teatre Imperial de Petrograd. Direcció escènica: Andoga Jouroff. Primera parella de ball Baldiref, Wassilieff.

El dissabte: **LOUISE**, pels cèlebres artistes Iyonne Gall, Marie Berat, Stephan Bellina, Hector Dufranne, mestre Padovani. — Dia 23: **AIDA**, pels eminents artistes Poli Randaccio, Hipòlit Lázaro.

Principal Palace

Plaça del Teatre, 214. Tels. 51251 i 4736 A

AVUI, DIMECRES, la revista de grans èxits

CRI-CRI

14 magnífiques decoracions noves. 600 ARTÍSTICS VESTITS de la CASA

MAX WELDY, DE PARIS
100 artistes espanyols i estrangeres.

Butaques, a 13, 8 i 6 pessetes, inclosos timbres.

Totes les nits, a les deu: **CRI-CRI**. El dijous, diumenges i dies festius matinees a les quatre de la tarda.

CRI-CRI

Teatre Català ROMEA

Telèfon 3500 A. — Avui, dimecres, Nit, la magnífica obra del mestre Guimerà.

REI I MONJO i **DE L'OU AL SOU**

d'En Feliu i Codina. — Demà, tarda: Espectacles per a infants: **EL PRINCEP BLANC**, d'èxit creixent. Presentació fastuosa. Nit: **Tertúlia Catalana**: **MATI DE FESTA** i **ELS RETRUCS DE L'AMOR**. — El divendres: estrena de la comèdia romàntica, en tres actes i set quadros, d'En Santiago Rusiñol i En Josep Burgas, **GRACIEL-LA**.

Diumenge, a les tres: **EL PRINCEP BLANC**. A dos quarts de sis, i nit: **GRACIEL-LA**. — Es despatxa a comptaduria.

TIVOLI LIRIC CATALA

Direcció: Josep Bergés. — Avui, dimecres, dia 15, nit, a tres quarts de deu: la grandiosa obra del mestre Morera.

DON JUAN DE SERRALLONGA pels senyors Sagi-Barba, Bugatto i Vendrell, el sàmet líric dramàtic, de R. Llurba, música de Na Càndida Pérez Martínez.

PASQUA FLORIDA

O LES CAMELLES de gran èxit. — Demà, tarda, a les cinc: **DON JOAN DE SERRALLONGA**, pels senyors Sagi-Barba, Bugatto i Vendrell, a preus especialment populars. Butaca amb entrada, 3'50 pessetes. Nit: **LA SANTA ESPINA** i **LES CAMELLES**. — El dissabte: Debut del bariton En Josep Parera, amb **LA GATA MAULA**. — Es despatxa a Comptaduria.

Teatre de Novetats Cire Equestre

Gran Companyia de Mr. Ventura Gannau. — Avui, dimecres, nit, a dos quarts de deu. Extraordinària funció de comiat, adeu a Barcelona dels notables artistes LANTI, LES TROIS FLYING REOS, ADRIANA i CHARLOT i TOMASIN AND PEPI i la troupe japonesa LES 6 RIOCO-KU, 6. Grans

ovacions a **THE ARQUES**, Mlle. MADRIGALL, Mlle. EGLE THEA, LES 14 ASCARDS THEILONS, 14, LA BELLA SCHREIBER i els divertits pallassos **RICO** i **ALEX** i la seva troupe, i els germans **ALBANOS**. — Demà, tarda, a dos quarts de cinc: Matinée, i nit, a tres quarts de deu. Gran Moda. Debut dels reis del toreig còmic, els autèntics, els veritables **DIAZ CHARLOT** **LLAPISSERA** i el seu **BOTONES**, els quals torejaran, banderillejaran i simularan la mort de dos vedells brans, dos, de la molt coneguda i renomada ramaderia de **RIPAMILAN**. — Debut del **GRAN GORDON**. Debut de l'original excèntric **MAX KIDD**. Debut del famós **FLORENCES** i **Mis SELIKA**.

ELDORADO

Companyia de sarsuela

ORTAS : **LEONIS** : **GALLEGO**

Avui, dimecres, 15 novembre. Nit, a les deu: El formós entremès **AHI VA ESA MOSCA** i la farsa sàinetesca en dos actes, dels senyors Muñoz Seca i Pere Pérez Fernández, música de l'eminent mestre Amadeu Vives, **EL PARQUE DE SEVILLA**, amb els divertidíssims contes andalusos, per Casimir Ortas. — Aviat: Debut de D'Onísia LAHERA.

TEATRE NOU

Companyia d'òpera

VICTORIA PINEDO

LLUIS BALLESTER Avui, dimecres, 15 novembre, nit, **NO HI HA FUNCIO** per a donar lloc a l'assaig de **LA REINA DE LAS PRADERAS**, l'ESTRENA de la qual tindrà lloc el vinent divendres, dia 17.

TEATRE COMIC

Avui, dimecres. Nit, a dos quarts de deu. El drama en tres actes, **ESCLAVITUD**, i l'obra policíaca en quatre actes, **LA REINA DE LOS APACHES**. — Demà, dijous, tarda, **LA REINA DE LOS APACHES**. Nit, **LA MUERTE CIVIL** i **QUI COMPRA MADUIXES!**

Teatre Victòria

Avui, dimecres, 15 novembre. Nit, segon: **LAS MUJERES DE TODOS**; tercer: **PIM - PAM - PUM**.

Gran Teatre Espanyol

Companyia de vodevil, Pepe Santpere.

Avui, dimecres, nit, a les deu: **LA BABA DE CAROL**.

Teatre Poliorama

Companyia de comèdia

Guell - Tudela - Asquerino - Cortès Avui, dimecres, dia 15 de novembre de 1922. Nit, a les deu: **POPULAR**. RU a les deu. Primer: **LA ALSACIANA**;

TACA PLATEA AMB ENTRADA. **DUES PESSETES**. El passatemps **LA MUJER DE SU CASA**, i la comèdia en dos actes, dels senyors López Marín i Marcías.

LOS RAILITOS DEL TREN

Demà, dijous. **MODA POPULAR**. Tarda. **MANANITA DE SAN JUAN** i **LOS RAILITOS DEL TREN**. Nit, **EL SECRETO DE POLICHINELA**. — Divendres, nit, **REPRODUCCIO** de la comèdia en quatre actes, arranjamment d'Antoni de Palomero.

EL AMOR VELA

Es despatxa a Comptaduria. — Telèfon 4134 A.

TEATRE GOYA

Companyia MORANO

Avui, dimecres, nit, a les deu. **L'EXIT DEL DIA**. **EDMUNDO KEAN**. — Demà, dijous, tarda. **PREUS ECONOMICS**. **LA MUSA LOCA**. Triomf d'aquesta companyia.

PALACE CINE

Gran Saló de Moda

Avui, dimecres. Magnífics programes. Projectió de les notables pel·lícules de gran èxit: **MOVIMENT CONTINUU** i **ARTISTES DE VODEVIL** (COMIQUES); **LA MESTRESSA DEL RANCHO**; el formós film de gran argument, interpretat per **MISS DUPONT**, **L'IDOL DE PARIS**; la grandiosa pel·lícula, última creació de **CONSTANCE TALMADGE**, **ESPOSA CAPRICIOSA**; i la pel·lícula d'actualitat, **PARTIT DE FUTBOL BARCELONA-ESPANYOL**. — Demà, dijous. Magnífics programes. Interessantíssimes estrenes.

Saló Catalunya

Gran Cine de Moda

Notable sextet **Jordà-Moltó**. — Avui, dimecres, grandiosa estrena del Programa Ajuria, «Desil·lusió», per la formosíssima artista Enid Bennet, art, luxe i riquesa com no s'ha vist mai. Exit indescriptible, success cada dia més gran. «Els tres mosqueters», segona jornada, la qual es: «Les joies de la Reina», el major triomf de Douglas Fairbanks, l'èxit dels èxits, «La culpa de sir Donald», d'interès emocionant, i la de gran actualitat, «Campionat de futbol de Catalunya, entre el Barcelona i l'Espanyol», celebrada el diumenge últim, amb gran espectacularió. — Diumenge, nit, estrena de la tercera i última jornada, «Els tres mosqueters», per Douglas Fairbanks, l'èxit del dia. — Aviat, la més gran pel·lícula històrica: «Joana d'Arc», per les dues estrelles de la pantalla Geraldina Farrar i Wallace Reid.

KURSAAL - Aristocràtic Saló
PALAU DE LA CINEMATOGRAFIA

Quinier Suñé — Avui, dimecres, a superable programa. Veritable succés de la magistral producció espanyola **LA REINA MORA** (exclusiva), basada en la popular sarsuela del mateix nom, títols dels cèlebres autors germans Quintero, adaptació musical de l'insigne Mire. Serrano, èxit sorollós de la colossal i interessant novel·la **PARISETTE**, quart capítol denominat **L'AVI**, sublim interpretació de la bellíssima artista «Sandra Milowanoff», i el graciós **Blacot**, gran èxit del meravellós cine-drama: **L'IDOL DE PARIS**, per la gentil artista **Mis Dupont**. Tarda i nit, magnífic i esplèndid programa.

Demà, dijous, extraordinari programa. Estrena de la sensacional pel·lícula **CAMI PERILLOS**, pel famós artista **Frank Mayo**, i **ACTUALITATS GAUMONT** i altres.

Sala Æolian

Fill de Pau Izabal

35, Passeig de Gràcia 35, Divendres, 17 de novembre, a dos quarts de sis, (494 audicions), amb la cooperació del notable violoncellista **SANTIAGO TORRENS**

i el pianista **MODEST SERRA**, que interpretaran obres de **DAINT-SAENS**, **HAYDN**, de **FESCI**, **LAMOTE DE GRIGNON**, **BOELIMAN**, **MOLAS** i **POPPER**. — Començarà el Concert amb audicions d'obres de **FLORIO**, **HOLLINS** i **WIDOR**, en el gran orgue **Aeolia**. — Invitacions com de costum. — Direcció Artística: **F. LONGAS**.

Frontó Principal Palace

Avui, dimecres, 15 novembre, nit, a un quart d'onze, grandios partit de pilota a cistella. **SALSAMENDI** contra **BARRENECHEA**. Vermells: **ONDARRES** i **SALSAMENDI**. Blaus: **BARRENECHEA** i **GASTANAGA**.

EDEN CONCERT

Assaig, 12. — Exit enorme del programa. **LES 10 BOXAJADORES**. **LES LISANDRES** i 20 formosíssimes artistes més.

DIVERSIONS PARTICULARS

Tertúlia Catalanista

TEATRE CATALA ROMEA

Demà, dijous, nit: **MATI DE FESTA** (xamós diàleg), i **ELS RETRUCS DE L'AMOR**, tres actes, de gran broma. Es despatxen vals: **Sombrereria Gil**, **Hospital**, 16, i **Rellogeria Mullor**, **De vallada de la Presó**, 8.

PELLETERIA LA SIBERIA

Rambla de Catalunya, 15
i Corts, 624

Immens assortit en tota classe de confeccions

Gran novetat especialment en

Abrics i Jaquetes

última creació de la moda

NOTA. — Primera fàbrica a ESPANYA de curtits i tintoreria de tota classe de pells fines

Preus reduïts en totes les seccions

Sea Vd. siempre joven y vigoroso

La alimentación usual es siempre deficiente y causa trastornos al organismo. Hay que compensar la pérdida de energías. Si es Vd. previsor y torna a tiempo una buena sobrealimentación será Vd. siempre joven y vigoroso.

CARNE LÍQUIDA

del Dr. VALDÉS GARCÍA, de Montevideo

es el más poderoso nutritivo que que se conoce.

Da fuerza y vigor sin trabajo para el estómago.

De venta: en todas las Farmacias y Centros de Específicos.

Vendes

CARROSSERIA

coberta per a camió, pròpia per a reporti es muntarà a qualsevol xassís. Vene també quatre rodes amb macissos nous, dos de 830 x 100, dos de 830 x 130. Raó: J. F. Constructor de carros. Mollet.

ES VEN

a Madrid una finca amb grans mans, pròpies per a indústria, situada en lloc molt cèntric, carrer de primer ordre. Sr. Alvarez Cuevas. Avinguda Comte Penàlver, 15. Madrid.

Disposo

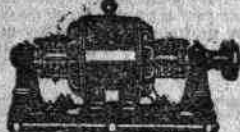
d'habitació que llogaria a persona sola. Frreteria, 1, 1er 2.

PIANOS

DE CORDES CREUADES
AMB MARC DE FERRO
Sublim marca
R. MARISTANY
Casa fundada el 1870
AL COMPTAT
PLASSOS I LLOGUER
18, Plaça Catalunya, 18

ELECTROMOTORS I DINAMOS

especialitat en les de
ELECTROQUÍMICA
Bobinats - Instal·lacions
Reparacions
Maquinaria Elèctrica, S. A.
(Antics tallers Balcells)
Corts Catalanes, 416. T. 558 H.

Lloguers

Pianos delloguer de va-
ris preus. Bruch
n.º 75, entresol. C. BIEGER

